Türk'ün
Yüksek Seciyesi

HARUN YAHYA

Bu kitapta kullanılan ayetler, Ali Bulaç'ın hazırladığı
"Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı" isimli mealden alınmıştır.

Birinci Baskı: Aralık, 2001
İkinci Baskı: Mayıs, 2006
Üçüncü Baskı: Nisan 2007

ARAŞTIRMA
YAYINCILIK

Talatpaşa Mah. Emirgazi Caddesi
İbrahim Elmas İşmerkezi
A Blok Kat 4 Okmeydanı - İstanbul
Tel: (0 212) 222 00 88

Baskı: Baskı: Kelebek Matbaacılık
Litros Yolu No: 4/1A Topkapı-İstanbul
Tel: (0 212) 612 43 59

www.harunyahya.org - www.harunyahya.net

İÇİNDEKİLER

Okuyucuya

Bu kitapta ve diğer çalışmalarımızda evrim teorisinin çöküşüne özel bir yer ayrılmasının nedeni, bu teorinin her türlü din aleyhtarı felsefenin temelini oluşturmasıdır. Yaratılışı ve dolayısıyla Allah'ın varlığını inkar eden Darwinizm, 140 yıldır pek çok insanın imanını kaybetmesine ya da kuşkuya düşmesine neden olmuştur. Dolayısıyla bu teorinin bir aldatmaca olduğunu gözler önüne sermek çok önemli bir imani görevdir. Bu önemli hizmetin tüm insanlarımıza ulaştırılabilmesi ise zorunludur. Kimi okuyucularımız belki tek bir kitabımızı okuma imkanı bulabilir. Bu nedenle her kitabımızda bu konuya özet de olsa bir bölüm ayrılması uygun görülmüştür.

Belirtilmesi gereken bir diğer husus, bu kitapların içeriği ile ilgilidir. Yazarın tüm kitaplarında imani konular, Kuran ayetleri doğrultusunda anlatılmakta, insanlar Allah'ın ayetlerini öğrenmeye ve yaşamaya davet edilmektedirler. Allah'ın ayetleri ile ilgili tüm konular, okuyanın aklında hiçbir şüphe veya soru işareti bırakmayacak şekilde açıklanmaktadır.

Bu anlatım sırasında kullanılan samimi, sade ve akıcı üslup ise kitapların yediden yetmişe herkes tarafından rahatça anlaşılmasını sağlamaktadır. Bu etkili ve yalın anlatım sayesinde, kitaplar "bir solukta okunan kitaplar" deyimine tam olarak uymaktadır. Dini reddetme konusunda kesin bir tavır sergileyen insanlar dahi, bu kitaplarda anlatılan gerçeklerden etkilenmekte ve anlatılanların doğruluğunu inkar edememektedirler.

Bu kitap ve yazarın diğer eserleri, okuyucular tarafından bizzat okunabileceği gibi, karşılıklı bir sohbet ortamı şeklinde de okunabilir. Bu kitaplardan istifade etmek isteyen bir grup okuyucunun kitapları birarada okumaları, konuyla ilgili kendi tefekkür ve tecrübelerini de birbirlerine aktarmaları açısından yararlı olacaktır.

Bunun yanında, sadece Allah'ın rızası için yazılmış olan bu kitapların tanınmasına ve okunmasına katkıda bulunmak da büyük bir hizmet olacaktır. Çünkü yazarın tüm kitaplarında ispat ve ikna edici yön son derece güçlüdür. Bu sebeple dini anlatmak isteyenler için en etkili yöntem, bu kitapların diğer insanlar tarafından da okunmasının teşvik edilmesidir.

Kitapların arkasına yazarın diğer eserlerinin tanıtımlarının eklenmesinin ise önemli sebepleri vardır. Bu sayede kitabı eline alan kişi, yukarıda söz ettiğimiz özellikleri taşıyan ve okumaktan hoşlandığını umduğumuz bu kitapla aynı vasıflara sahip daha birçok eser olduğunu görecektir. İmani ve siyasi konularda yararlanabileceği zengin bir kaynak birikiminin bulunduğuna şahit olacaktır.

Bu eserlerde, diğer bazı eserlerde görülen, yazarın şahsi kanaatlerine, şüpheli kaynaklara dayalı izahlara, mukaddesata karşı gereken adaba ve saygıya dikkat edilmeyen üsluplara, burkuntu veren ümitsiz, şüpheci ve ye'se sürükleyen anlatımlara rastlayamazsınız

Yazar ve Eserleri Hakkında

Harun Yahya müstear ismini kullanan yazar Adnan Oktar, 1956 yılında Ankara'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da tamamladı. Daha sonra İstanbul Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde ve İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde öğrenim gördü. 1980'li yıllardan bu yana, imani, bilimsel ve siyasi konularda pek çok eser hazırladı. Bunların yanı sıra, yazarın evrimcilerin sahtekarlıklarını, iddialarının geçersizliğini ve Darwinizm'in kanlı ideolojilerle olan karanlık bağlantılarını ortaya koyan çok önemli eserleri bulunmaktadır.

Harun Yahya'nın eserleri yaklaşık 30.000 resmin yer aldığı toplam 45.000 sayfalık bir külliyattır ve bu külliyat 57 farklı dile çevrilmiştir.

Yazarın müstear ismi, inkarcı düşünceye karşı mücadele eden iki peygamberin hatıralarına hürmeten, isimlerini yad etmek için Harun ve Yahya isimlerinden oluşturulmuştur. Yazar tarafından kitapların kapağında Resulullah'ın mührünün kullanılmış olmasının sembolik anlamı ise, kitapların içeriği ile ilgilidir. Bu mühür, Kuran-ı Kerim'in Allah'ın son kitabı ve son sözü, Peygamberimiz (sav)'in de hatem-ül enbiya olmasını remzetmektedir. Yazar da, yayınladığı tüm çalışmalarında, Kuran'ı ve Resulullah'ın sünnetini kendine rehber edinmiştir. Bu suretle, inkarcı düşünce sistemlerinin tüm temel iddialarını tek tek çürütmeyi ve dine karşı yöneltilen itirazları tam olarak susturacak "son söz"ü söylemeyi hedeflemektedir. Çok büyük bir hikmet ve kemal sahibi olan Resulullah'ın mührü, bu son sözü söyleme niyetinin bir duası olarak kullanılmıştır.

Yazarın tüm çalışmalarındaki ortak hedef, Kuran'ın tebliğini dünyaya ulaştırmak, böylelikle insanları Allah'ın varlığı, birliği ve ahiret gibi temel imani konular üzerinde düşünmeye sevk etmek ve inkarcı sistemlerin çürük temellerini ve sapkın uygulamalarını gözler önüne sermektir.

Nitekim Harun Yahya'nın eserleri Hindistan'dan Amerika'ya, İngiltere'den Endonezya'ya, Polonya'dan Bosna Hersek'e, İspanya'dan Brezilya'ya, Malezya'dan İtalya'ya, Fransa'dan Bulgaristan'a ve Rusya'ya kadar dünyanın daha pek çok ülkesinde beğeniyle okunmaktadır. İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolca, Portekizce, Urduca, Arapça, Arnavutça, Rusça, Boşnakça, Uygurca, Endonezyaca, Malayca, Bengoli, Sırpça, Bulgarca, Çince, Kishwahili (Tanzanya'da kullanılıyor), Hausa (Afrika'da yaygın olarak kullanılıyor), Dhivelhi (Mauritus'ta kullanılıyor), Danimarkaca ve İsveççe gibi pek çok dile çevrilen eserler, yurt dışında geniş bir okuyucu kitlesi tarafından takip edilmektedir.

Dünyanın dört bir yanında olağanüstü takdir toplayan bu eserler pek çok insanın iman etmesine, pek çoğunun da imanında derinleşmesine vesile olmaktadır. Kitapları okuyan, inceleyen her kişi, bu eserlerdeki hikmetli, özlü, kolay anlaşılır ve samimi üslubun, akılcı ve ilmi yaklaşımın farkına varmaktadır. Bu eserler süratli etki etme,

kesin netice verme, itiraz edilemezlik, çürütülemezlik özellikleri taşımaktadır. Bu eserleri okuyan ve üzerinde ciddi biçimde düşünen insanların, artık materyalist felsefeyi, ateizmi ve diğer sapkın görüş ve felsefelerin hiçbirini samimi olarak savunabilmeleri mümkün değildir. Bundan sonra savunsalar da ancak duygusal bir inatla savunacaklardır, çünkü fikri dayanakları çürütülmüştür. Çağımızdaki tüm inkarcı akımlar, Harun Yahya külliyatı karşısında fikren mağlup olmuşlardır.

Kuşkusuz bu özellikler, Kuran'ın hikmet ve anlatım çarpıcılığından kaynaklanmaktadır. Yazarın kendisi bu eserlerden dolayı bir övünme içinde değildir, yalnızca Allah'ın hidayetine vesile olmaya niyet etmiştir. Ayrıca bu eserlerin basımında ve yayınlanmasında herhangi bir maddi kazanç hedeflenmemektedir.

Bu gerçekler göz önünde bulundurulduğunda, insanların görmediklerini görmelerini sağlayan, hidayetlerine vesile olan bu eserlerin okunmasını teşvik etmenin de, çok önemli bir hizmet olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu değerli eserleri tanıtmak yerine, insanların zihinlerini bulandıran, fikri karmaşa meydana getiren, kuşku ve tereddütleri dağıtmada, imanı kurtarmada güçlü ve keskin bir etkisi olmadığı genel tecrübe ile sabit olan kitapları yaymak ise, emek ve zaman kaybına neden olacaktır. İmanı kurtarma amacından ziyade, yazarının edebi gücünü vurgulamaya yönelik eserlerde bu etkinin elde edilemeyeceği açıktır. Bu konuda kuşkusu olanlar varsa, Harun Yahya'nın eserlerinin tek amacının dinsizliği çürütmek ve Kuran ahlakını yaymak olduğunu, bu hizmetteki etki, başarı ve samimiyetin açıkça görüldüğünü okuyucuların genel kanaatinden anlayabilirler.

Bilinmelidir ki, dünya üzerindeki zulüm ve karmaşaların, Müslümanların çektikleri eziyetlerin temel sebebi dinsizliğin fikri hakimiyetidir. Bunlardan kurtulmanın yolu ise, dinsizliğin fikren mağlup edilmesi, iman hakikatlerinin ortaya konması ve Kuran ahlakının, insanların kavrayıp yaşayabilecekleri şekilde anlatılmasıdır. Dünyanın günden güne daha fazla içine çekilmek istendiği zulüm, fesat ve kargaşa ortamı dikkate alındığında bu hizmetin elden geldiğince hızlı ve etkili bir biçimde yapılması gerektiği açıktır. Aksi halde çok geç kalınabilir.

Bu önemli hizmette öncü rolü üstlenmiş olan Harun Yahya külliyatı, Allah'ın izniyle, 21. yüzyılda dünya insanlarını Kuran'da tarif edilen huzur ve barışa, doğruluk ve adalete, güzellik ve mutluluğa taşımaya bir vesile olacaktır.

GİRİŞ

"Bu münasebetle şunu da beyan edeyim ki Türk Milleti'nin son senelerde gösterdiği harikaların, yaptığı inkılapların hakiki sahibi kendisidir. Sizsiniz."
K.ATATÜRK

Şüphesiz 20. yüzyıl Türk tarihinde bir dönüm noktası olmuştur. I. Dünya Savaşı'nı takiben Osmanlı İmparatorluğu parçalanmış; Türk toprakları işgal edilmiştir. Milletimiz, malını, canını hatta tüm varlığını feda etmeye hazır olarak düşmanların güçlü ve modern silahlarla donanımlı ordularına karşı koymuştur. Mustafa Kemal'in önderliğinde erkek-kadın, genç-ihtiyar el ele veren Türk Milleti, bir ölüm-kalım mücadelesi olan Kurtuluş Savaşı'ndan büyük bir zaferle çıkmış; şan ve şerefle dolu olan tarihimize yeni bir sayfa daha eklemiştir. Böylece yepyeni bir Türk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti doğmuştur. Atatürk'ün çizdiği yolda kurulan Türkiye Cumhuriyeti tarihte bir çığır açmıştır.

Mustafa Kemal Atatürk söz konusu başarıların Türk Milleti'nin eseri olduğunu şöyle dile getirmiştir:

"Bu münasebetle şunu da beyan edeyim ki Türk Milleti'nin son senelerde gösterdiği harikaların, yaptığı siyasi ve sosyal inkılapların hakiki sahibi kendisidir. Sizsiniz." [1]

Büyük Önder, *Onuncu Yıl Nutku*'nda, Türk Milleti'ne olan güveninin nedenini şöyle açıklamıştır:

"Geçen zamana nispetle daha çok çalışacağız, daha az zamanda daha büyük işler başaracağız. Bunda da muvaffak olacağımıza şüphem yoktur. Çünkü, Türk Milleti'nin karakteri yüksektir..." [2]

Bu gerçeğin iyice bilinmesi her Türk vatandaşının üzerine düşen tarihi ve milli bir sorumluluktur. Böyle bir gerçeğin göz ardı edilmesinin yol açacağı tehlikeye Atatürk, "Bilelim ki milli benliğini bilmeyen milletler başka milletlere yem olurlar" diyerek dikkat çekmiştir. Yine Atatürk'ün söylediği gibi, "Türk çocuğu ecdadını (atalarını) tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır." Diğer bir deyişle Türkler'in daha büyük başarılara imza atabilmeleri, Türk medeniyetini, kültürünü, tarihini ve seciyesini yakından tanıyıp yaşatmalarına bağlıdır.

Türk Milleti dünya tarihine damgasını vurmuş bir millettir. Tarihe unutulmaz zaferler kazımış; üç kıtada muhteşem devletler kurmuş; asırlar boyunca uçsuz bucaksız topraklarda dinleri, dilleri, ırkları farklı milletleri adalet ve hoşgörüyle yönetmiş; ayak bastığı yerlere medeniyet götürmüş; dünya milletlerine örnek olmuştur. İşte tüm bu başarılar, Türk'ün üstün ahlak ve seciyesinden kaynaklanmıştır.

Türkler İslamiyet'i kabul etmelerinin öncesinde yüksek meziyetlere sahiptiler. Bununla birlikte dünya tarihinde gerçek anlamda söz sahibi olmaları, İslamiyet'e

girmelerinden sonra gerçekleşmiştir. Türkler birçok dine girip çıkmışlardır; ancak kalıcı olan sadece İslamiyet olmuştur. Tanınmış bir tarihçimizin ifadesiyle, "İslam onun yolunu aydınlatan bir ışık olmuş ve Türk Milleti bu ışığı takip ettikçe hep yükselmiştir."[3] Türk Milleti'nin özündeki değerlerin Kuran ahlakı ile birleşmesi, dünya tarihini derinden etkileyen gelişmelere yol açmıştır.

Elbette şanlı bir geçmişe sahip Türk Milleti'nin seciyesini tasvir etmeye ansiklopediler dahi yeterli değildir. Elinizdeki kitap, Atatürk'ün yukarıdaki sözünde işaret ettiği Türk'ün yüksek karakterini tanıtmak amacıyla kaleme alınmıştır. İlerleyen sayfalarda Türk tarihinin ışığında Türk'ün ahlakı, adaleti, hoşgörüsü, dürüstlüğü, tevazusu, nezaketi, iyilikseverliği, vakarı, cömertliği, tabiat sevgisi, kısacası Türk'ün üstün seciyesi gözler önüne serilecektir.

İSLAMİYET'İN KABULÜNDEN ÖNCEKİ TÜRKLER

Türk çocuğu ecdadını (atalarını) tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır."

(Mustafa Kemal Atatürk)

TÜRK ADININ KÖKENİ

Türk Milleti'nin tarihi neredeyse insanlık tarihi kadar eskidir; Türkler binlerce yıldan beri tarih sahnesinde yer almaktadırlar. Bu durum, bilim adamlarının dikkatini çekmiş ve onları Türk kelimesinin kökenini araştırmaya yöneltmiştir. Türk adının kaynağını bulmak amacıyla yapılan araştırmaların sonuçlarına dayanarak çeşitli görüşler ileri sürülmüştür. Kimi uzmanlara göre, Türk adına ilk defa MÖ 14. yüzyılda "Tik" veya "Tikler" şeklinde rastlanılmıştır. Bazı uzmanlar ise bu adın MÖ 14. yy.dan önce de var olduğu görüşünü benimsemişlerdir. Türkler'in binlerce senelik geçmişi göz önünde bulundurularak, Türk adının nereden geldiğine ilişkin birçok iddia ortaya atılmıştır.[4]

Türkler'in eski dönemlerine ilişkin bilgilerin kökeni çoğunlukla Çin tarihine dayanmaktadır. Çinli tarihçiler MÖ 2000-1000 yılları arasında ilk Türk hükümdarlarından bahsetmektedirler. Bununla birlikte, eski Çin kaynaklarındaki Türk hükümdarlarının ve devletlerinin adları Çince yazılıdır. Bunların Türkçe karşılıkları tam anlamıyla bilinmemektedir. Profesör Erol Güngör'ün deyişiyle, "Bizim atalarımız o çağda "Türk" adıyla anılmıyordu. "Türk" kelimesi bugün bir milletin adıdır ama atalarımız o zaman henüz bir millet halinde değildi. Boy ve aşiretler halinde yaşıyorlardı ve her aşiretin ayrı bir adı vardı."[5]

Türk adının tarih sahnesine çıkışı MS 6. yüzyılda kurulan Göktürk milleti ile olmuştur. Orhun kitabelerinde yer alan "Türk" adı daha çok "Türük" şeklinde gösterilmiştir. Yani, Türk kelimesini ilk defa resmi olarak kullanan siyasi teşekkül Gök-Türk İmparatorluğu olmuştur. Göktürkler'in ilk dönemlerinde Türk sözü bir devlet adı olarak kullanılmışken, daha sonra Türk Milleti'ni ifade etmek için kullanılmaya başlanmıştır.[6]

Çin İmparatoru MS 585 yılında, Gök-Türk Kağanı İşbara'ya gönderdiği mektupta "Büyük Türk Kağanı" diye hitap etmiştir. İşbara Kağan'ın Çin İmparatoru'na cevabi mesajında da "Türk Milleti'nin Tanrı tarafından kuruluşundan bu yana 50 yıl geçti" ifadesine yer verilmiştir. Bunlar Türk adını resmileştiren olaylar olarak tarihe geçmiştir.

Göktürk yazıtlarında Türk sözü daha çok "Türk Budun" şeklinde geçmektedir. Türk Budun, Türk Milleti anlamındadır. Dolayısıyla Türk adı bu dönemlerde bir topluluğun veya kavmin isminden ziyade siyasi bir mensubiyeti belirleyen bir kelime olarak görülmektedir. Yani Türk soyuna mensup olan bütün boyları ve toplulukları ifade etmek üzere milli bir isim haline gelmiştir.

Türk kelimesinin anlamı üzerinde de çeşitli görüşler vardır. Bunlardan bazıları şu şekildedir:

Çin kaynaklarında "Tu-küe (Türk)" miğfer olarak yorumlanmakta; İslam kaynaklarında ses benzeşmesine dayanarak terk edilmekte, olgunluk çağı şeklinde değerlendirilmektedir.

Arminius Vambery'nin 19. yüzyılda yazdığı eserlerinde belirttiğine göre, Türk kelimesi "türemek"ten gelmektedir.

Ziya Gökalp bunu, "türeli" yani kanun ve nizam sahibi şeklinde açıklamıştır.

Ünlü Alman Türkolog Albert von Le Coq, Türk deyişinin "güç-kuvvet" anlamı taşıdığını ileri sürmüştür. Le Coq'un bu iddiası, Göktürk alfabesini 1893 yılında ilk kez çözen Danimarkalı dilbilimci Vilhelm Thomsen tarafından da kabul edilmiş; Macar Türkolog Gyula Nemeth'in araştırmalarıyla da kanıtlanmıştır.

Bu konudaki diğer çalışmalara göre, Türk kelimesi, "Altaylı (Ceyhun ötesi Turanlı)" kavimlerini tanımlamak üzere 420'li yıllardaki bir Pers metninde görülmektedir. Yine 515'de, "Türk-Hun" (Kudretli Hun) tabirinin de geçtiği bilinmektedir. İran kaynaklarında Türk kelimesinin "güzel insan" karşılığında kullanıldığı belirtilmektedir.

9. yüzyılda Kaşgarlı Mahmud, "Türk adının Türkler'e Tanrı tarafından verildiğini" belirtmiş; "gençlik, kuvvet, kudret ve olgunluk çağı" demek olduğunu bir kez daha vurgulamıştır. Türk kelimesinin "güçlü-kuvvetli" anlamına geldiği, bugün neredeyse bütün tarihçiler tarafından kabul görmüştür.

Türk Yurdu

Günümüzde sayıları 350 milyonu aşan ve oldukça geniş bir bölgeye yayılmış olan Türkler'in ilk ana yurdunu tespit edebilmek için geniş araştırmalar yapılmıştır. Çeşitli alanlarda, farklı uzman ve bilim adamlarınca yapılan çalışmalar sonucunda her alanda farklı iddialar gündeme gelmiştir. Böylece ortaya şöyle bir tablo çıkmıştır:

Tarihçiler, Çin kaynaklarına dayanarak Altay Dağları'nın; etnologlar, İç Asya'nın kuzey bölgelerinin; dil araştırmacıları, Altaylar'ın veya Kingan Dağları'nın doğu ve batısının; kültür tarihçileri, Altay-Kırgız Bozkırları arasının; sanat tarihçileri, Kuzeybatı Asya sahasının; antropologlar ise Kırgız Bozkırı-Tanrı Dağları arasının ilk Türk ana yurdu olduğunu iddia etmişlerdir.

Bu konudaki araştırmalara göz attığımızda, Türkler'in ilk ana vatanlarının kesin sınırlarını çizmenin mümkün olmadığı görülür. Bunun asıl nedeni Türkler'in ilk zamanlardan itibaren oldukça geniş bir alana yayılmalarıdır. Son yıllarda yapılan dil araştırmaları göz önüne alındığında, ilk Türk yurdunun "Altay Dağları'ndan Urallar'a

kadar uzanan, Hazar Denizi Kuzeydoğu Bozkırlarından Tanrı Dağları'nı kapsayan çok geniş bir bölge" olduğu anlaşılmaktadır.

Türkler, tarihin akışı içerisinde, ana yurtlarından çok uzak mesafelere göç ederek geniş bir coğrafi alana yayılmış; bugün Balkanlar'dan Çin Seddi'ne, Sibirya Bozkırları'ndan Horasan, Afganistan, Tibet'e kadar olan bölgeleri yurt edinmişlerdir.

Müslümanlığın Kabulünden Önceki Türk Devletleri

İslamiyet'i tanımalarından önce Türkler birçok devlet kurmuşlardır: Büyük Hun İmparatorluğu, Batı Hun İmparatorluğu; Tabgaç Devleti; Göktürk Devleti (Birinci Göktürk Kağanlığı, Doğu Göktürk Kağanlığı, Batı Göktürk Kağanlığı, İkinci Göktürk Kağanlığı); Uygur Devleti (Turfan Uygurluğu, Sarı Uygurlar); Avarlar; Bulgarlar (Büyük Bulgar Devleti, Tuna Bulgar Devleti ve İtil Bulgar Devleti); Hazarlar; Macarlar; Peçenekler; Kıpçaklar; Oğuzlar (Uzlar); Kumanlar; Sabarlar; Türgeşler; Kırgızlar; Karluklar; Kimekler...

Hun Türkleri

Çin kaynaklarında "Hiung-nu" olarak anılan Hunlar, tarihte adı geçen ilk Türk boyudur. MÖ 8. yüzyılda ortaya çıktılar; MÖ 200'lü yıllarda Teoman Yabgu'nun önderliğinde bir devlet kurdular. Teoman Yabgu'nun oğlu Mete döneminde, Hun Devleti'nin sınırları Japon Denizi'nden Hazar Denizi'ne kadar genişledi.

Hunlar sadece askerlik alanındaki başarılarıyla değil, devlet yönetimindeki yetkinlikleriyle de kendilerinden söz ettirmişlerdir. Nitekim başta Mete olmak üzere bazı Hun hükümdarlarının üstün nitelikleri, Çinliler tarafından bile kabul edilmiştir.

Bu dönem, aynı zamanda, at sırtında göçlerin tarihte ilk defa belirdiği zamandır. Batıya yönelen Hunlar, olağanüstü hazırlık düzeylerinin yanı sıra şaşırtıcı hareket yetenekleriyle zaman içinde kendileriyle aynı atçılık disiplinine sahip olan Germenler ve yüksek bir kültür düzeyindeki Romalılar üzerinde üstünlük kurmuşlardır.

Attila'nın MS 434'de hükümdar olmasıyla Hun Devleti'nin altın çağı başlamıştır. Bu dönem, Hun Devleti'nin Avrupa ve Asya'nın en güçlü devleti olduğu çağdır. Ne yazık ki Attila'nın ölümünden kısa bir süre sonra Hunlar dağılmışlardır.

Göktürkler

Göktürkler'in Türk tarihinde önemli bir yeri vardır; çünkü Türk sözü ilk defa resmi devlet adı olarak Göktürkler tarafından kabul edilmiştir. Milleti ifade etmesi bakımından siyasi bir anlamı olan Türk kelimesi bu sayede bütün bir milletin adı olmuştur. Göktürkler ve Ergenekon Destanı adeta bütünleşmiştir. Ergenekon Destanı, Göktürkler'in kökenlerini ve tarih sahnesinden kaybolup tekrar meydana çıkmalarını anlatır. Ergenekon'un, Aral Gölü çevresinde veya Ötüken'e yakın bir yerde olduğu tahmin edilmektedir. Destanın en eski anlatımlarına Çin kaynaklarında rastlanılmaktadır. İslam döneminde bu destana ilk kez yer verilen kitap, tarihçi Reşideddin'in *Camiü't-Tevarih* adlı eseridir.[7]

Göktürkler zamanında, İpek Yolu'ndan dolayı çıkan anlaşmazlıklar nedeniyle Sasani-Bizans savaşları başlamış ve 19 yıl sürmüştür. Çıkan savaş her iki milleti de sarsmış ve Müslümanlığın İran'da yayılıp yerleşmesinde büyük rol oynamıştır. Yine Göktürkler zamanında, Çin edebiyat ve fikir eserleri Türkçeye tercüme edilmiştir.

6. yüzyılda Bumin Kağan'ın kurduğu Göktürk Devleti, yaygın bir diplomatik ilişkiler dizisi oluşturmuştur. Göktürkler, 7. yüzyılda Çin egemenliği altına düşmüş olmakla birlikte, Kutluk adlı kahramanlarının yönetiminde 682'de yeniden bağımsızlıklarına kavuşmuşlardır. Kutluk'un oğlu Bilge Kağan, kardeşi Kül Tigin ve babasının deneyimli veziri Tonyukuk ile birlikte ülkesini yüksek bir yaşam seviyesine ulaştırmıştır. Bu durum 8. yüzyılın ortalarına kadar devam etmiştir. Şurası bir gerçek ki, Bilge Kağan ve Kül Tigin Türk Milleti'nin yetiştirdiği en büyük kumandanlardandır.

Bu dönemden kalan Orhun yazıtları, bilge vezir Tonyukuk'un, Kül Tigin'in ve Bilge Kağan'ın mezar taşlarından oluşmaktadır.[8] Orhun Abideleri'nin Türk tarihinde apayrı

bir yeri vardır. Öyle ki bunlar Türk tarih ve kültürünün, Türkler'in faziletleri ve medeniyetlerinin, kısacası Türk'ün yüksek seciyesinin özlü bir ifadesidir.

Başlangıçta yalnızca akın ve savaşlar için kurulmuş gibi görünen Göktürk Kağanlığı, 8. yüzyılda bir kültür milleti olma yoluna girmiştir. Ayrıca Türkçe konuşan ve kendilerini birbirine yakın hisseden bütün Orta Asya halklarını biraraya getirmiştir.

Türgeşler

Göktürkler'in bir kolu olan Türgeşler, 7. yüzyılda bağımsızlıklarını ilan ettiler. Zamanla boylar arasında rekabetin artması ve iç çekişmeler, Türgeşler'in zayıflamasına yol açtı. Bu devlet 766 yılında Karluk Türkler'i tarafından yıkıldı.

Türgeşler, Türkler'in şehir ve kültür hayatını benimsemesinde ve batıdaki Türk nüfusunun artmasında büyük rol oynadılar. Böylece sonradan Selçuklular gibi büyük milletler kuracak olan Türk topluluklarının bilgi ve becerilerinin artmasını sağladılar. Ayrıca Doğu Avrupa'da gördüğümüz Uz, Peçenek gibi Türk topluluklarının da temelini oluşturdular.

Karluklar

Karluk Türkleri bir süre Göktürk Devleti'ne bağlı olarak varlıklarını sürdürdüler. Göktürkler'in dağılmasının ardından Çin'e direndiler ve kendi devletlerini kurdular. Türgeşler'in hakimiyetine son verdiler; onların topraklarını ele geçirdiler. Bu gelişme onları İslam ordularıyla karşı karşıya getirdi. Aynı tarihlerde Çin İmparatorluğu, Müslümanları durdurmak için büyük bir sefer başlatmıştı. Karluklar henüz Müslüman olmamalarına rağmen İslam ordularının yanında yer aldılar. Türk-Arap orduları, 751 yılındaki Talas Savaşı'nda, Çinliler'e karşı kesin bir zafer kazandı. Bu, Karluk Türkleri'nin Müslümanlarla kaynaşmasının ve Müslümanlığı kabul etmelerinin önünü açtı.

Uygurlar

Göktürkler tarafından geliştirilen yüksek devlet anlayışı, Orta Asya Türk boylarının hafızalarında unutulmaz bir yer edinmiştir. İşte bu açıdan, 745 yılında kurulan Uygur Kağanlığı, Göktürk Devleti'nin bir devamı gibidir.

Göktürk Devleti'nin sona ermesiyle dağılan Türk boyları, Uygur Kağanlığı'nın yönetiminde tekrar birleşmişlerdir. Böylece bölge Türkistan adını almıştır. 840 yılında, Uygur Kağanlığı'nın Kırgızlar tarafından yıkılmasında dini unsurlar önemli rol oynamıştır. Tibet'ten gelen rahipler Uygurların Mani dinini kabul etmesinde etkili olmuşlar; böylelikle Türk inanç ve ideallerine tamamen zıt olan bu din, Uygur Kağanlığı'nın sonunu hazırlamıştır.

Bununla birlikte Uygur Türkleri varlıklarını sürdürmüş, daha sonraki yıllarda da Müslümanlığı seçmişlerdir. Karahanlılar döneminde Türk-İslam medeniyetine önemli katkılarda bulunmuşlardır. Günümüzde varlıklarını aynı adla devam ettirmektedirler. Ancak bugün sayıları 20 milyonu aşan bu Türk toplulukları, Çin Halk Cumhuriyeti ve Sincan Özerk Uygur Bölgesi'nde, ağır insan hakları ihlalleri altında yaşamaktadırlar.

Avarlar

Önce Doğu Asya'da, daha sonra merkezi Macaristan olmak üzere Orta Avrupa'da devlet kurdular. Kökeni hakkında kesin bilgiler bulunmayan Avarların, Avrupa

kavimleri üzerinde önemli etkileri olmuştur. Avrupa kavimleri, özellikle de Slavlar, devlet yönetimi ve askerlik konusunda Avarlar'dan çok şey öğrenmişlerdir. Üzengiyi ilk defa Avrupa'ya getirenler Avarlar'dır.

Araştırmaların ortaya çıkardığı sonuçlara göre, Avarlar'ın devleti, 9. yüzyılın başında Franklar tarafından yıkılmış; Avarlar da zamanla Hıristiyan toplulukları içinde eriyerek kaybolmuşlardır.

Bulgarlar

Büyük Hun Milleti'ni oluşturan değişik ve çok sayıdaki kavmin dağılmasıyla birlikte, bunların arasındaki Türk asıllı boyların bazıları yeniden Güney Rusya ovalarına döndüler. Bir kısım Hun Türkleri'yle, bu sıralarda doğudan aynı sahaya gelerek yerleşen Onogur Türkleri karıştılar. İşte bu gelişme Bulgar adı verilen yeni bir Türk kavminin oluşmasına yol açmıştır. Zaten Bulgar ismi, birbirine karışmak anlamına gelen Türkçe "bulgamak" fiilinden gelmektedir.

İlk Bulgar Devleti Kafkasya'da kuruldu. Ancak Hazarlar'ın saldırıları nedeniyle kısa sürede dağıldı. Bunun ardından bazı Bulgarlar Balkanlar'a geçtiler ve yeni bir devlet kurdular. Fakat bu bölgede bulunan Slav kavimleriyle karışmaları neticesinde, Ortodoks Hıristiyanlığı kabul ettiler ve Türklüklerini kaybettiler.

Hazar hakimiyetine girmek istemeyen Bulgarlar'ın bir kısmı kuzeye yöneldiler; İtil (Volga) boylarında yerleşerek Moğol istilasına kadar devam edecek olan bir devlet kurdular. İslam ülkeleri ile Hazarlar ve İskandinav kavimleri arasındaki ticaret yolları üzerindeki bölgelerinde ticaret ve tarım ile uğraştılar. Bulgar Şehri diye bilinen başkentleri, zamanın önemli ticaret merkezlerinden birisi oldu.

İleride anlatılacağı gibi, İtil Bulgarları 10. yüzyılın başında İslamiyet'i seçtiler; 13. yüzyıla kadar refah içinde yaşadılar. Moğolların ülkelerine saldırmalarının ardından burayı terk ederek Kazan bölgesinde yerleştiler.

İlk Müslüman Türk topluluklarından olan İtil Bulgarları, bugünkü Kazan Türkleri'nin atalarıdır. Diğer Bulgar toplulukları eriyip gittikleri halde, İtil Bulgarları Müslüman olmaları sayesinde kimliklerini koruyabilmişlerdir.

Hazarlar

Hazar Hakanlığı, 7. yüzyılda Sabar Türkleri tarafından kuruldu; Doğu Avrupa'daki ilk Türk devletlerinin en kuvvetli ve en uzun ömürlü olanlarından birisi olarak tarihe geçti. Hazarlar üç asır boyunca Kafkaslar ile Macaristan arasındaki geniş topraklarda hüküm sürdüler. Ticaretle uğraştılar, sanata ve dini araştırmalara önem verdiler, refah düzeyi yüksek bir toplum meydana getirdiler.

Hazarlar'ın kendilerine özgü dini yaşamları dikkat çekiciydi. Hanedan mensupları Museviliği, halk ise İslamiyet, Hıristiyanlık gibi farklı dinleri seçmişlerdi. Hazarlar huzur ve barış içinde yaşarlarken, 9. yüzyılın ortalarında, Peçenekler İtil-Harzem ticaret yolunu ele geçirdiler. Bu durum, başlıca gelir kaynağı ticaret olan Hazar Hakanlığı'nın zayıflamasına; Peçenek ve kendilerine bağlı Slav (Rus) prensliklerinin saldırılarıyla 10. yüzyılın ikinci yarısından itibaren de hızla çökmesine yol açtı. Dağılan Hazar toplulukları doğudan gelen Türk toplulukları arasında eridiler.

Hazarlar'ın devlet teşkilatı ve askerlik alanında, Slav kavimleri üzerinde önemli etkileri olmuştur. Hemen hatırlatalım, Hazar Denizi, adını Hazar Türkleri'nden almıştır.

Eski Türkler'e Genel Bir Bakış

Türkler kendilerine özgü hasletlerle tarih sahnesinde yerlerini aldılar. Aile, Türk toplumunun temeliydi. Aileler "uruk" denilen sülaleleri, uruklar da boyları meydana getirirdi. Boyların siyasi bir birlik kurmalarıyla "budun" oluşurdu. Devletin kurulması, birkaç budunun tek bir merkezin yönetimi altında biraraya gelmesine bağlıydı.

Dünya tarihine bir göz atın, hemen anlarsınız ki Türkler hiçbir zaman devletsiz kalmamışlar, her dönem bir veya birkaç devlete sahip olmuşlardır. Devletin başındaki hükümdar, "yabgu, han, kağan, ilteber" gibi isimlerle yüceltilmiştir. Hükümdarlar teorik ve pratik eğitimlerini deneyimli devlet adamlarının gözetiminde tamamlamışlar; devlet yönetiminde bilgelerden kurulu bir meclise danışmışlar; onların öğüt ve tavsiyelerini göz önünde bulundurmuşlardır. Bilge vezirler gerektiğinde hükümdarlara yol göstermiş, gerektiğinde onları açıkça eleştirmişlerdir. Bu sistemin halkın huzur, adalet ve zenginlik içinde yaşamasında önemli bir payı vardır.

Türkler'in askerlik sanatı, disiplinli orduları ve savaş teknikleri dillere destan olmuştur. Avrupa ve Asya kıtalarının büyük devletleri, ordu teşkilatlarını düzenlerken Türkler'i örnek almışlardır.

Eski Türkler'in belirgin özelliklerinden biri törelerine olan bağlılıklarıydı. Türk töresi yazılı değildi; dilden dile ve nesilden nesile aktarılırdı. Hükümdarlar dahil herkes törenin hükümlerine uymakla yükümlüydü. Türk töresi, ağır cezalar da içermekle birlikte doğruluk ve adaletten asla ayrılmazdı; yüzyılların birikimi ve tecrübesinin ürünüydü. Töre, devletin bir anlamda anayasası gibiydi.

Günümüzde özgürlük ve eşitliğin öncülüğünü yaptıklarını iddia edenler bilmelidir ki, insan hak ve hürriyetlerinin gerçek anlamdaki ilk uygulayıcısı Türkler olmuştur. Türkler tarafından kurulan devletlerde din, dil ve ırk ayrılığı gözetilmeksizin herkese eşit davranılmıştır. Profesör Hakkı Dursun Yıldız bu gerçeği, "Bütün tarih boyunca Türkler'de din, dil ve ırk ayrılığı sebebiyle Amerika ve Avrupa'da her zaman rastlanan bir katliama, işkenceye ve hakların elinden alınmasına kesinlikle rastlanmamaktadır" şeklinde ifade etmiştir.[9]

Dikkat çekici bir nokta, eski Türk kavimlerinde, kadınların erkeklerle neredeyse eşit haklara sahip olmalarıydı. Türk kadınları toplum hayatının hemen her aşamasında görev alırlar; yeri geldiğinde savaşmaktan çekinmezlerdi.

TÜRK-İSLAM DÜNYASI

Türkler ile Müslümanlar Arasındaki İlk Münasebetler

Buraya kadar bahsi geçen Türk toplulukları, savaşlar ve göçler sonucunda Moğolistan'dan Tuna boylarına kadar uzanan oldukça geniş bir bölgeye yayılmışlar; pek çok farklı kültür ve inançlara sahip halklar ile tanışma imkanı bulmuşlardır. Bu durum onların çeşitli dinlerin etkisinde kalmalarına neden olmuştur. Bununla birlikte, ilerleyen sayfalarda anlatılacağı gibi, Türkler asıl kimliklerini Müslümanlık ile bulmuşlar; yüzyıllar boyunca İslamiyet'in koruyuculuğunu ve bayraktarlığını yapmışlardır.

Türkler'in güneye ve batıya doğru gerçekleştirdikleri göçlerin başlıca nedeni ekonomikti. Batıya göç eden Türkler, İran'da Sasani İmparatorluğu engeli ile karşılaşınca daha ileriye gidemediler. Bunlardan bir kısmı İran'a yakın bölgelerde yerleşirken, bazıları Hindistan'a doğru yöneldiler.

Sasani İmparatorluğu, belirli bir süre Türkler ile Müslümanlar arasında bir set teşkil etmiş; Arap ordularının Yermuk (634), Kadisiye (635) ve Nihavend (641) Savaşlarının ardından İran'ı ele geçirmeleriyle ortadan kaldırılmıştır. Buralarda yerleşik bulunan Türkler, önceleri Araplar'la mücadele etmişlerse de, Talas Savaşı'nda (751) Çinlilere karşı Araplar'ın yanında yer almışlardır. Savaş sonrasında Çin'in Orta Asya'dan çekilmesiyle bölgeye Araplar hakim olmuşlardır. Bu tarihten itibaren de Türkler'in hak din olan Müslümanlığı tanıma imkanı doğmuştur.

Türkler'in Araplar ile yakınlaşması sonucunda, Maveraünnehir bölgesindeki Türkler Müslümanlığı kabul etmeye başladılar. Ancak, ilk Müslüman Türk Milleti bu bölgedekiler değil, İtil boyunda yaşayan Türkler'in oluşturduğu Bulgarlar oldu.

10. yüzyılın başında İtil Bulgarları ile Abbasiler arasında diplomatik ilişkiler kuruldu. İtil Bulgarları İlteberi, yani hükümdarı Almış'ın isteği üzerine, Bağdat'taki Abbasi Halifesi kendisine din adamı ve askeri uzmanlardan oluşan bir heyet gönderdi. Müslüman heyetin İtil'e ulaşmasının ardından İtil Bulgarları 922 yılında topluca Müslüman oldular. Böylece İtil (Volga) Bulgarları ilk Müslüman Türk devleti oldu. O yıllarda Hazar Hanları Museviliği, Uygurlar Maniciliği, Doğu Avrupa'daki Türkler Hıristiyanlığı kabul etmişlerdi.

Tarihçilerin yazdıklarına göre, Cuma hutbelerinde "Allah'ım, Bulgar İlteberini doğru yola götür" deniyordu. Hükümdar, babası Müslüman olmadığı için onun adının yerine Abdullah adını kullandı.[10] Bulgar Türkleri o sırada eski örf ve adetlerini, bazıları İslam'a uymasa da devam ettiriyorlardı. Diğer taraftan Müslümanlığın şartlarını yerine

getirme konusunda da çok kararlı idiler. Nitekim Başkurt Türkleri o sırada Hıristiyan olacakken Bulgarlar bunu engellediler.[11]

Diğer bir gelişme, Maveraünnehir bölgesinde yer alan şehirlerdeki Müslüman Türk nüfusunun artması oldu. Buralarda yaşayan Türkler, maddi imkanlarının çoğunu İslam dinini yaymak amacıyla harcıyorlardı. "Putperest" dedikleri soydaşlarını hak yola çevirmek üzere onların ülkelerine akın eden Türkler'e maddi yardımda bulunuyor, onların yiyecek gibi ihtiyaçlarını karşılıyorlardı. Aynı dönemde göçebe Karluk ve Oğuz boylarının kitleler halinde Müslüman oldukları görülüyordu. Göze çarpan bir nokta da, Müslüman Türkler'in yoğun oldukları şehirlerde, Müslüman Türk alimlerin tarih sahnesinde görünmeye başlamalarıydı.

Türkler'in İslamiyet'i tanımalarında etkili olan sadece Müslüman heyetler değildi. Bu süreçte Müslüman tüccarlar, dervişler ve Abbasi ordularında görevli Müslüman Türk askerler de önemli görevler üstlendiler. 19. yüzyılın ortalarında Abbasi ordularında çok sayıda Türk vardı. Bu tarihte, Türkler Bizans sınırında görev alarak Hıristiyanlara karşı İslam dünyasını korumaya; aynı zamanda da İslamiyet'i yakından öğrenmeye başladılar. Kahraman Türk akıncıları unutulmaz başarılar kazandılar; Battal Gazi Destanı şanlı tarihimizin önemli yapraklarından biri oldu.

Şöyle özetlenebilir ki, Türkler'in Müslümanlığa geçişleri 10. yüzyıla kadar yavaş, bu tarihten sonra ise büyük bir hızla gerçekleşmiştir.

Türkler Nasıl Tanınıyorlardı?

Türkler'in İslamiyet'i kabul etmeye başladıkları dönemler hakkında günümüze ulaşan eserlerin sayısı oldukça azdır. Dolayısıyla İslam dünyasında Türkler'in nasıl tanındıklarına ilişkin bilgilerimiz sınırlıdır. Zeki Velidi Togan tarafından yayınlanan *İbn-i Fadlan Seyahatnamesi* bazı ipuçları vermektedir. İbn-i Fadlan, başkanlığını yaptığı Abbasi elçilik heyetiyle bazı Türk boylarını ziyaret etmiş ve gözlemlerini kaleme almıştır. Diğer bir kaynak olan, *Ebu Dülef Seyahatnamesi* de bununla benzer görüşler içermektedir.[12]

780-869 yılları arasında yaşamış Arap edibi ve düşünürü Cahiz'in *Hilafet Ordusu Menkıbeleri* ve *Türkler'in Faziletleri* gibi çalışmaları bulunmaktadır.[13] *Türkler'in Faziletleri* isimli eser Türkler'in karakteri hakkında yazılmış ilk kitaptır. Söz konusu eserde Türkler, düzeni seven, kabiliyetli, aynı zamanda da mütevazı insanlar olarak tanıtılmıştır. Cahiz, "Türk tek başına bütün bir cemiyet demektir" diyerek Türkler'in üstün niteliklerine işaret etmiştir.[14] Aynı kitapta, Türkler'in at üzerinde geçirdikleri zamanın yerde ve uykuda geçirdikleri zamandan çok daha fazla olduğu; ok atma ve ata hakim olma yetenekleri belirtilmiştir. Bunların yanı sıra, diğer milletlerin meziyetleri sayılırken Türkler'in askerlikte en ileri seviyede olduklarına dikkat çekilmiştir.

Söz konusu kitapta Cahiz, Türkler hakkında övgü dolu ifadeler kullanmıştır:

"Savaş sanatı Türk'e bilgi, tecrübe, siyaset ve sair yüksek vasıflar kazandırmıştır. Türk daima sözünde durur ve hile bilmez. Türk Hakanı hileyi

sadece savaşta da olsa yapmak zorunda kaldığını üzülerek belirtir ve iki yüzlü olanları daima en kötü insan sayar... Arap ordularını Türkler kadar titreten başka bir Millet yoktur. Türkler daima soylarıyla iftihar ederler, vatanlarına ve dillerine çok bağlıdırlar. Düşmanları esir alınca onlara iyilik ve ikram eder, alicenaplık gösterirler." 15

Türk tarihinin anlatıldığı bir kaynakta, o çağlarda, İslam dünyasının Türkler'e yaklaşımı şöyle anlatılır:

"Araplar Maveraünnehir'e geldikleri zaman Türkler'in yüksek ahlaki meziyetlere, büyük bir idarecilik ve askerlik maharetine sahip olduklarını görmüşlerdi. Bunların şöhreti ta uzak İslam beldelerine kadar yayılıyor, herkes Türkler'den bahsediyordu. Müslümanlar arasında, Türkler İslamiyet'e girdikleri takdirde artık hiçbir gücün İslam'a karşı çıkamayacağı inancı doğmuştu. Nitekim birçokları vaktiyle Hazreti Muhammed'in Türkler'le ilgili övgülü ve müjdeli sözler söylediğini rivayet ediyor, hatta bazı Kuran ayetlerinde Türkler'in ima edildiği söyleniyordu."16

İslamiyet ve Türkler

Türkler, İslam'ı hiçbir zorlama olmaksızın ve büyük bir içtenlikle kabul ettiler. Bu, tüm tarihçilerin kesinlikle üzerinde ittifak ettikleri bir konudur. Böyle bir gelişmede, onların Gök-Tanrı dinleriyle Müslümanlık arasında birtakım benzerliklerin bulunması önemli rol oynamıştır.

Eski Türkler, inandıkları yaratıcıyı "Tengri" olarak isimlendiriyorlardı. Tanrı'nın tek olduğuna ve herşeyi yarattığına inanıyorlardı. Öldükten sonra, iyi insanların "uçmağ" denilen cennete, kötülerin ise "tamu" olarak adlandırılan cehenneme gideceklerini düşünüyorlardı. Kadere inanırlardı. İbn-i Fadlan'ın yazdıklarına göre, Türkler'de zina ve eşcinsellik yasaktı; hırsızlık yapanlar ağır cezalara çarptırılırlardı; iyilik yapmaya son derece riayet edilirdi.[17] Tüm bunlar Türkler'in Müslüman oluşlarını hızlandıran ve kolaylaştıran etkenlerdi.

Türkler tarih boyunca çeşitli dinlere girmişlerdir. Buna rağmen İslamiyet dışındaki dinlere girenler Türklüklerini koruyamamış; diğer kültür ve dinler içinde eriyip gitmişlerdir. İslam dini, milli yapıya uygun olduğu içindir ki Türkler kitleler halinde bu dini kabul etmişler ve milli varlıklarını muhafaza etmişlerdir. Diğer bir deyişle İslam, bütün Türkler'i birleştiren bir din olmuştur. Bu gerçekler, *Türk Tarihinden Yapraklar* isimli eserde şöyle ifade edilmiştir:

"Türkler, Müslüman dinini samimi olarak, kendi istekleriyle, hiçbir zorlama ve dış baskı olmaksızın kitle halinde kabul edince, tarihlerinin yeni bir devresine ayak basmış oluyorlardı. Bu yeni devre, 10. asırdan önceki asgari 1200 yıllık devreden daha da şanlıydı. Müslümanlık, Türk milli bünyesi için uygun bir din haline geldi. Türkler, Müslüman olma suretiyle Türklüklerini kemale erdirmiş, adeta tamamlamışlardı."18

Türkler arasında Müslümanlık, daha çok tarikatlar ve kendini dine adamış hizmet ehli insanlar vesilesiyle yayılmıştır. Başka dinlerin de yaygın olduğu Maveraünnehir bölgesinde, Müslüman alim, hukukçu ve bilim adamlarının yetişmesi ve çoğalması İslamiyet'in yayılmasına hız kazandırmıştır. Bu sırada medreseler kurulmuş; "yüksek İslam" adı verilen yazılı geleneğe bağlı İslam anlayışı ve yorumu uygulanmıştır.

İlk Kuran tercümeleri 10. yüzyılda Farsça çevirisiyle karşılaştırılarak satır aralarına yazılmıştır. Müslümanlığın kabulünden sonra, Kuran'ın yazılı tercümeleri, Türkçe yazı dilinin gelişmesine ve yaygınlaşmasına da katkıda bulunmuştur.[19]

Türkler'in İslam dinini kabul etmeleri önemli bir gelişmeye daha vesile olmuştur. İslamiyet, Türkler'in bayraktarlığında dünyaya yayılmış; bu durum da dünya tarihini şekillendirecek pek çok oluşuma öncülük etmiştir. Profesör Erol Güngör bu gerçeğin altını şöyle çizmiştir:

"Türkler İslam'ı kendileri için bir milli din haline getirdiler, bütün benlik ve samimiyetleriyle bu dine sarılarak on birinci yüzyıldan itibaren İslam dünyasının bütün düşman kuvvetlere karşı korunması işini tek başına yüklendiler.

İslamiyet devrine kadar Türkler her türlü yüksek meziyete sahip olan, fakat henüz dünyada kendi yerini tam bulamamış olan bir milletti. İslam, onun yolunu aydınlatan bir ışık oldu ve Türk Milleti bu ışığı takip ettikçe hep yükseldi."[20]

Tolunoğulları, İhşidoğulları ve Sacoğulları

Bilindiği gibi, tarihte Türkler tarafından kurulan ve yönetilen, fakat halkının çoğunluğu Türk olmayan devletler vardır. Bunlar arasında Tolunoğulları, İhşidoğulları ve Sacoğulları devletlerinin ayrı bir önemi vardır. Söz konusu üç devletin kurucuları Müslüman Türkler'dir.

Abbasi Halifeliği sınırları içerisinde biraraya gelen müstakil ilk Türk devletinin kurucusu, Oğuz Türkleri'nden cesaret ve bilgisi ile nam salmış Tolun Ahmed'dir. 868 yılında Mısır Valisi olan Ahmed, burayı başarıyla yönetirken aynı zamanda kuvvetli bir ordu kurmuş, Bağdat ile arası açılınca bağımsızlığını ilan etmiştir. Mısır'ın ekonomisini düzeltip halkı yoksulluktan kurtardığı için burada oldukça sevilmiştir. Yerine geçen oğlu Humareveyh zamanında devletin sınırları Toroslar ve Irak'a kadar genişlemiştir. Ancak onun ardından gelenler iyi yönetim gösterememişler; bunun sonucunda Abbasi kuvvetleri 905 yılında Mısır'a girerek Tolunoğulları yönetimine son vermişlerdir.

Mısır'da kurulan ikinci Türk devleti İhşidoğulları Devleti'dir. (935-969) Kurucusu Mısır Valisi İhşid'dir. O yıllarda İhşidoğulları'nın sınırları Mısır'dan Suriye'ye kadar olan bölgeyi kapsamıştır. Ölümünden sonra oğulları başa geçtiyse de, çıkan iç karışıklıklardan faydalanan Fatimiler bu devleti yıkmışlardır.

Sacoğulları Devleti'nin kurucusu Abbasilerin Azerbaycan ve Ermenistan Valisi Afşın'dır. Sacoğulları yaklaşık kırk yıl bu bölgede, Abbasilerden bağımsız bir devlet olarak varlığını sürdürmüştür.

Karahanlı Devleti

9. yüzyılda Karahanlılar, Orta Asya'da belirgin bir güce sahiplerdi. 10. yüzyılda Satuk Buğra Han'ın İslamiyet'i devletin resmi dini ilan etmesiyle, Karahanlı Devleti Orta Asya'daki ilk Müslüman Türk devleti oldu. Satuk Buğra Han ile birlikte 200.000 Türk ailesi de İslamiyet'i kabul etti.[21] Böylelikle Orta Asya'daki güçler dengesinde İslamiyet yerini almış oldu.

Karahanlılar, İslamiyet'i sadece seçmekle kalmamış; onun diğer Türk boylarına duyurulması görevini de üstlenmişlerdir. Bu dönemde özellikle Kaşgar bölgesinde, kapsamlı İslami çalışmalar yapılmış ve eşsiz eserler yazılmıştır. Dönemin en önemli kitapları arasında, Yusuf Has Hacib'in *Kutadgu Bilik* (Mutlu Kılan Bilgi) adlı eseri ve Kaşgarlı Mahmud'un *Divan-ı Lügat-it Türk* isimli eserleri sayılabilir. Birinci eser devlet yönetimi, ikincisi de dil bilimi alanında türlerinin ilk örnekleri olmuştur.

İslamiyet, Türkler'e yeni ufuklar açtı. 11. yüzyıl, Türkler'in İslam dünyasında gün geçtikçe güçlendiği bir dönem oldu. Tarihçilerin aktardığına göre, Hazreti Muhammed (sav)'in Müslüman Araplara "İleride bu ümmetin efendisi Türkler olacaktır" dediğine dair rivayetler dilden dile dolaşıyordu. Kaşgarlı Mahmud'un kitabının başında Türkler'e hakimiyet verildiği, herkesin Türkler'e muhtaç olduğu ve bu nedenle Türkçe öğrenmesi gerektiği yazmaktaydı.

Karahanlılar devri özellikle Türk kültür ve sanat tarihi bakımından önem taşır. Bu dönemde, yerleşim merkezlerinde camiler, köprüler, kervansaraylar ve benzeri yapılar inşa edilmiş; eğitim kurumları açılmış; Buhara ve Semerkant bilim merkezi durumuna gelmiş; Türk dili de büyük bir gelişme olanağı bulmuştur.

İlk Türk mutasavvıfı Ahmed Yesevi Karahanlılar zamanında yaşadı. Ahmed Yesevi ve halefleri, Orta Asya'da İslamiyet'e çağıran elçiler oldular; bu topraklarda İslamiyet'in yayılması için büyük çaba harcadılar. Anadolu Türk evliyalarının çoğu Ahmed Yesevi'den eğitim aldı. Ahmed Yesevi ve onun ardından gelenler Türkçeyi yaygın olarak kullandılar; böylece Türkler'in İslamiyet'i tanımalarına unutulmaz katkılarda bulundular. Bunun Türk Birliği'nin kurulması yolundaki önemli kilometre taşlarından birisi olduğu açıktır.

Karahanlı Devleti 13. yüzyılın ilk çeyreğine kadar ayakta kaldı; bu tarihteki Moğol istilaları sonucunda yıkıldı.

Gazneliler

Gazneliler Devleti, adını Doğu Afganistan'da bulunan başkentleri Gazne'den almış; çağının en güçlü devletlerinden biri olmuştur. 997 yılında Gazneli Mahmud'un iktidara gelmesiyle en parlak çağını yaşamıştır. Gazneli Mahmud Müslümanlığı yayma

konusundaki çabalarıyla herkesin takdirini kazanmış; devletin sınırlarını Toharistan ve Maveraünnehir'den Pencap'a, Multan'a ve Sind'in bir bölümüne kadar genişletmiştir. Hindistan'a 17 kez sefer düzenlemiş ve Kuzey Hindistan'ı topraklarına katmıştır. Bölge insanları büyük oranda İslamiyet'i seçmişler; böylece günümüzdeki Pakistan Devleti'nin temeli atılmıştır.

Gazneli Mahmud'un İslamiyet'i tebliğ etme yolundaki çalışmaları Bağdat'taki halife tarafından da desteklenmiş ve ona "Sultan" unvanı verilmiştir. Türk tarihinde sultan unvanını ilk defa o kullanmıştır. Şüphesiz Gazneli Mahmud Türk-İslam tarihinin en büyük şahsiyetlerinden biridir.

Aynı devirde, ünlü Türk düşünürü Ebu Reyhan el-Biruni, Gazne'de çalışmalarını sürdürmüştür. Bu gelişme, söz konusu dönemin Türk-İslam kültür tarihinin en önemli çağlarından birisi olarak anılmasında rol oynamıştır. Firdevsi'nin "Şehname"si de yine bu dönemde Sultan Mahmud'a sunulan yapıtlar arasındadır.

Sultan Mahmud'un ardından yerine oğlu Sultan Mesud geçmiştir. Dandanakan Savaşı'nda Gazneliler, Tuğrul ve Çağrı Beyler komutasındaki Oğuz kuvvetlerine yenilmiş ve Selçuklu hakimiyetine girmişlerdir.

Oğuzlar

Türk Milleti'nin her devirde en büyük bölümünü oluşturan Oğuzlar, siyaset ve medeniyet sahasında da en büyük rolü oynamışlardır. İslamiyet'i seçmelerinden önce Göktürk Devleti'ni; İslamiyet'le tanışmalarından sonra Harzemşahlar, Akkoyunlu ve Karakoyunlular Devletlerini, Selçuklu ve Osmanlı İmparatorluklarını kuranlar Oğuzlar'ın soyundandır. Oğuz adı, kabile, boy anlamı da bulunan ok sözünden eski Türkçede çoğul eki olan "z" ekiyle türetilmiştir. 24 boy halinde yaşayan Oğuzlar, boy yapılarını her gittikleri yere taşımışlardır.

Oğuzlar'ın 24 boyu, Oğuz Han'ın Gün, Ay, Yıldız, Gök, Dağ ve Deniz adlarındaki altı oğlunun ve bu altı oğlun her birinin dörder oğlunun soyundan türemiştir. 24 boyun on ikisi Bozoklar, on ikisi Üçoklar şeklinde adlandırılmıştır. Bozoklar'ın sembolü yay, Üçoklar'ın sembolü ok olmuştur. (Bugün Türkiye'de yaşayan Türkler'in soy ağaçlarına bakılırsa, çoğunun 24 Oğuz boyundan birine mensup olduğu görülür. Türkiye'deki birçok yer adı ve buralarda yaşayanların isimleri de Oğuz boylarının isimleridir.)

Bozoklar, Oğuz Han'ın Gün Han, Ay Han ve Yıldız Han adlı oğullarından meydana gelmişlerdir: Kayılar, Bayatlar, Alkaevliler, Karaevliler, Yazırlar, Dodurgalar, Dögerler, Yaparlılar, Avşarlar, Beğdililer, Kızıklar, Karkınlar.

Üçoklar, Oğuz Han'ın Gök Han, Dağ Han ve Deniz Han adlı oğullarından meydana gelmişlerdir: Bayındırlar, Peçenekler, Çavuldurlar, Çepniler, Salurlar, Eymürler, Alayuntlular, Yüregirler, İğdirler, Büğdüzler, Yıvalar ve Kınıklar.

Peçenekler'i önlerine katarak Doğu Avrupa'ya yönelen Oğuzlar, kalabalık topluluklar oluşturdular; Uz veya Guz şeklinde adlandırıldılar. Ruslar ise bunlara doğrudan doğruya Türk adını verdiler. Peçenekler'in ardından göçlerine devam eden

Uzlar'ın büyük bir kısmı 1064 yılında Tuna'yı aşarak Balkanlar'a geçti; diğer bir bölümü bugünkü Ukrayna'nın güneyinde yerleşti. Bunlardan bazıları Karakalpak adıyla tanındılar. 11. yüzyıl ortalarında Balkanlar'da yurt tutan Uz topluluklarının bir bölümü Vardar Ovası'ndaki başka Türk unsurlarla karışarak, buranın tam bir Türk yurdu olmasını sağladılar. Uzlar'ın kalan kısmı Dobruca'da yerleşerek, bugünkü Gagauzlar'ın temelini meydana getirdiler.

Büyük Selçuklu Devleti

Oğuzlar'ın Aral Gölü ile Hazar Denizi arasındaki bölgede yerleşen kısmı, tarihte yepyeni bir çığır açtı. İslam dininin Oğuzlar arasında yaygın duruma gelmesiyle diğer Türk boyları onları Türkmen şeklinde isimlendirdiler.

Selçuk Bey, Dukak Bey'in oğluydu; Oğuzlar'ın Üçoklar dalından Kınıklar boyundandı. Selçuk Bey'in torunları olan Tuğrul ve Çağrı Beyler döneminde Oğuzlar, 1040 yılında, Dandanakan'da Gaznelileri yenerek Büyük Selçuklu Devleti'ni kurdular. Daha sonra İran'ı fethedip, Doğu Anadolu'nun kapılarına dayandılar. Tuğrul Bey ile Çağrı Bey'in kesin bir birlik ve beraberlik içinde hareket etmeleri, başarılarındaki en önemli etken oldu. Tuğrul Bey, halife tarafından Sultan olarak tanındı; sağlığında Sünni İslam dünyasını tek bir çatı altında topladı. Ölümünün ardından yerine, Çağrı Bey'in oğlu Alparslan geçti.

Alparslan hiç tartışmasız Türk tarihinin en önemli isimlerinden biridir. Türk tarihinde bir dönüm noktası olan, Anadolu'nun kapılarını açan Malazgirt Zaferi'nin (1071) mimarıdır. Alparslan, büyük bir devlet adamı ve komutan olmasının yanında üstün ahlakıyla da tanınır. Şu satırlar onun seciyesini anlatması açısından anlamlıdır:

"Büyük Kumandan Alparslan'ın saray mutfağında her gün elli koyun veya keçi kesilerek fakirlere dağıtılmaktaydı. Sultan'ın divanında sayılamayacak kadar çok fakir kimselerin isimleri kayıtlı olup bunlara muntazaman maaşları verilmekteydi. O Koca Sultan bazen tevafuk eseri hasta ve fakir bir kimseyi gördüğü zaman, son derece hassasiyete kapılarak teessüründen ağlayıp derhal yardımına koşmaktaydı." [22]

Bizanslılar'ın Malazgirt Savaşı'ndan sonra yapılan anlaşmaya uymaması nedeniyle Sultan Alparslan komutanlarına Anadolu'nun tamamen fethedilmesi emrini verdi. Alparslan'ın yerine geçen Melikşah zamanında da bu fetih hareketleri devam ettirildi. Kutalmışoğlu Süleyman Bey ve kardeşi Mansur gibi hanedan üyeleri ile Artuk Bey, Tutak, Danişment Gazi, Mengücek, Ebulkasım gibi isimlerin komutasındaki Türkmenler Anadolu içlerine akınlar düzenlediler. Anadolu'nun fatihi olan bu değerli komutanlar veya oğulları hakim oldukları bölgelerde kendi devletlerini kurdular. Bunlar, Anadolu'da kurulan ilk Türk devletleridir. Melikşah'ın 1092'de öldürülmesinden sonra, bu Türkmen beylikleri daha bağımsız hareket etmişlerse de çoğu siyasi bakımdan Irak Selçukluları'na bağlı kaldılar. Anadolu'nun Türkleşmesinde önemli rol oynayan ilk Türk devletleri, genellikle küçük, mahalli yapıdaydılar. Ancak Saltuklular, Danişmentliler,

Mengücükler ve Artuklular diğerlerinden daha güçlüydüler. Zamanla Anadolu Selçukluları, diğerleri üzerinde hakimiyet kurarak, Anadolu'da Türk birliğini sağladılar.

Melikşah ve veziri Nizam-ül Mülk döneminde, Selçuklu İmparatorluğu en parlak yıllarını yaşadı. Ancak her ikisinin de öldürülmesinin ardından gelişen bazı olaylar Büyük Selçuklu İmparatorluğu'nun dağılmasını hızlandırdı. Bunlardan en önemlileri, taht mücadeleleri ile Hıristiyan dünyasının ortak harekete geçmesi sonucunda düzenlenen Haçlı Seferleri oldu.

Malazgirt Zaferi

Alparslan'ın Büyük Selçuklu tahtına geçmesiyle birlikte, Anadolu'ya yapılan akınlar tekrar hız kazandı. Bu akınlarda Orta ve Güney Anadolu baştan başa geçilerek birçok şehir alındı. Alparslan'ın bir amacı da Mısır'ı fethederek İslam dünyasındaki ayrılıkçı hareketlere son vermekti. Ancak o sıralarda başka bir durum ortaya çıktı.

Aynı yıllarda Bizans'ta iç karışıklıklar hüküm sürmekteydi. Bizans, Türk akınları karşısında aciz kalmıştı. Yeni imparator Romanos Diogenes Anadolu'yu kaybetmekte olduklarının farkına varınca bu gelişmeyi durdurmak ve Türkler'i Anadolu'dan çıkarmak amacıyla Anadolu'ya geçti; Selçuklular'a karşı büyük bir ordu kurma çalışmalarına başladı. Anadolu'ya iki sefer düzenledi, bazı tahribatlar verdi, ancak imparatorun amacı Türkler'e son ve kesin bir darbe vurmaktı. Bu nedenle, Ermeni, Gürcü; ücretli Frank, Norman, Rus askerleri; Türk soyundan Uz ve Peçenek kuvvetlerinden oluşan 200 bin kişilik büyük bir ordu hazırladı.

Hazırlıkların ardından Bizans ordusu doğuya doğru sefere çıktı. Bu sırada Alparslan, Mısır seferine çıkmış, kuvvetleriyle Halep'i kuşatmıştı. Bizans ordusunun ilerleyişini duyunca süratle geri dönmeye karar verdi. Yaşlı ve yorgun askerlerini bırakarak emrindeki genç ve dinç kuvvetlerle Malazgirt yakınlarına geldi. Birkaç kez barış teklif ettiyse de bunu Alparslan'ın korkusuna yorumlayan Romanos Diogenes barışı reddetti; artık savaş kaçınılmazdı.

Tarihi kaynaklara göre Bizans'ın 200 binlik ordusuna karşı, Selçuklu kuvvetleri 50 bin kadardı. İki ordu Malazgirt Ovası'nda mevzilendiler.

İslam ülkelerinin her köşesinde, Alparslan'ın zafer kazanması için hutbe okunuyor, dua ediliyordu. Sultan Alparslan 26 Ağustos 1071 Cuma günü sabahı etkileyici ve coşkulu bir konuşma yaptı:

"Kumandanlarım, askerlerim! Biz ne kadar az olursak olalım, onlar ne kadar çok olursa olsunlar, daha fazla bekleyemeyiz. Bütün Müslümanların minberlerde bizim için dua ettiği şu saatlerde kendimi düşman üzerine atmak istiyorum. Ya muzaffer olur gayeme ulaşırım, ya şehit olur cennete girerim... Askerlerim! İşte atımın kuyruğunu bağladım. Bir er gibi savaşa gireceğim. Üzerimde sultanlık belirtisi hiçbir şey yoktur. Şehit olursam, üzerimdeki şu beyaz elbise kefenim olsun. O zaman ruhum göklere çıkacaktır... Ya Rabbi! Seni kendime vekil ediyor, azametin karşısında yüzümü yere sürüyor ve Senin

uğrunda savaşıyorum. Ey Tanrım, niyetim halistir, bana yardım et. Sözlerimde yalan varsa beni kahret." [23]

Halife de bütün camilerde okunmak üzere her tarafa gönderdiği hutbesinde şöyle dua etmişti:

"Allah'ım, Müslümanlığın bayraklarını yükselt ve hayatlarını sana kulluk uğrunda esirgemeyen mücahitlerini yalnız bırakma; Alparslan'ı düşmanlarına muzaffer kıl ve askerlerini meleklerin ile teyit eyle!.."

Alparslan, askerlerine hitabının ardından kılıcını ve gürzünü kuşanarak ordusunun başına geçti. Alparslan sayıca çok üstün olan Bizans kuvvetlerine karşı, Türk savaş taktiği olan "Turan taktiği"ni başarıyla uyguladı. Askerlerin bir kısmı savaş alanının iki yanındaki tepelerde pusuya yattı. Diğer kuvvetler önce düşmana saldırdı, sonra da kaçar gibi yaparak geri çekildiler. Türkler'in bozguna uğradığını zanneden Bizans kuvvetleri disiplinsiz bir şekilde Selçuklu kuvvetlerini takibe başladı ve merkezden epey ayrıldılar. Pusuya doğru çekilen Bizans ordusu, bu tuzağı geç fark etti. Geri çekilmeye çalıştıkları sırada Ermeniler ve bazı yedek kuvvetler savaş alanından kaçtılar. Bizans ordusundaki Uzlar ve Peçenekler de Türkler'in safına geçtiler. Tam anlamıyla çembere alınan Bizans ordusu, akşama kadar süren Türk hücumlarıyla adeta yok edildi; Diogenes de yaralı olarak ele geçirildi. Alparslan, imparatorun umduğunun aksine ona çok iyi muamele etti, saygı gösterdi ve onunla bir anlaşma yaparak serbest bıraktı.

Malazgirt Zaferi sonuçları itibarıyla hem Türk tarihi, hem de dünya tarihi bakımından çok büyük bir önem taşımaktadır. Böylece Anadolu kapıları Türkler'e tamamen açılmıştır. Anadolu'nun çeşitli yerlerinde irili ufaklı Müslüman Türk devletleri ortaya çıkmış; Türkiye Cumhuriyeti'ne kadar uzanan Türkiye tarihi başlamıştır. Artık Anadolu, ebediyen Türk ülkesi olmuştur. Bu zaferle, Türkler'in İslam dünyasındaki prestiji ve liderliği daha da güçlenmiştir.

Malazgirt Zaferi, Avrupa'da da derin izler bırakmıştır. Bizans'ın yenilmesi üzerine kendilerini de tehlikede gören Hıristiyan Avrupa, Türkler'e karşı ittifaklar kurmuştur. Diğer bir ifadeyle, Haçlı ittifakı aslında bu zafere bir tepki olarak doğmuştur. Haçlı Seferleriyle Türk ilerleyişi durdurulmak istenmiştir.

Türkler Anadolu'da Nasıl Karşılandı?

Anadolu, Türkler tarafından fethedilmeden önce Bizans hakimiyeti altındaydı. Ermeniler, Gürcüler, Süryaniler ve Yakubiler gibi topluluklar Bizans idaresi altında yaşıyorlardı. Ancak halk, yönetimden memnun değildi; siyasi, ekonomik ve dini yönden baskı görüyordu. Ağır vergi yükü halkın belini bükmüştü. Baskı politikasına direnen azınlıkların ya köyleri yıkılıp yakılıyor ya da mallarına el konuluyordu. Ortodoksluk dışındaki mezheplere mensup Hıristiyanlar bile büyük zulüm gördüler; tehditlerle Ortodoks mezhebini kabul etmeye zorlandılar.

Türkler'in Anadolu'ya ayak basışı, Bizans boyunduruğu altında inleyen azınlıklar için bir kurtuluş umuduydu. Bu gerçeği ilk fark edenler Ermeniler oldu. Nitekim

Malazgirt Savaşı'nda Bizans kuvvetlerindeki Ermenilerin savaş alanını terk etmeleri, Diogenes'i zor durumda bırakmış ve Türkler'in savaşı kazanmasında önemli rol oynamıştı. Ermeniler ne kadar doğru hareket ettiklerini Türkler'in Anadolu'yu fethetmelerinin ardından daha iyi anladılar. Alparslan ve Melikşah onlara topraklarını, haklarını ve özgürlüklerini iade ettiler.

Ermeni Patriği Basile'nin Selçuklu Sultanı Melikşah'ın vefatının ardından yazdıkları, Anadolu Ermenileri'nin Müslüman Türkler'e bakış açısını en güzel şekilde ortaya koymaktadır:

"Her tarafta barış ve hakimane bir idare kurdu. Bütün hükümdarlardan daha akıllı ve kudretli idi. Bildiklerimizin hepsinden de daha adil olduğundan kimseye keder vermedi. Yüksek fikirleri, adil ahlakı ve şefkati ile kendisini herkese sevdirdi. Böylece harp ve şiddetle değil, gönülleri kazanmak suretiyle hiçbir hükümdarın elde edemediği memleketlere sahip oldu. Eğer ömrü vefa etse idi, çok süratle artan kudreti dolayısıyla, Avrupa'yı da devletinin hudutları içerisine alacaktı." [24]

Daha da ilginci, Anadolu'da yaşayan azınlıkların yanı sıra Rumlar'ın da Türkler'in yönetimini tercih etmeleriydi. Gün geçtikçe artan sorunlardan bunalan Rumlar da Ermeniler gibi, bölgeye adalet ve barış getiren Türkler'e sıcaklık duymaya başlamışlardı:

"Türkler'in pek geniş olan dini müsamahaları ve Müslüman, Hıristiyan farkı gözetmeden tatbik ettikleri adilane hükümet sistemi de Bizans tiranlarından bıkmış olan Rum ve Ermeni ahalisi için Türk hakimiyetini tercih sebeplerindendi." [25]

Kısacası Türkler Anadolu'da kurtarıcı olarak karşılandılar. Şunu da eklemek gerekir ki savaşlar, salgın hastalıklar, Bizans'ın zorbalıkları ve tehcir (zorla göç ya da hicret ettirme) politikası nedeniyle Anadolu'da nüfus oldukça azalmıştı. Böylece Türkler adeta terk edilmiş olan, tarım ve hayvancılığa son derece elverişli Anadolu topraklarında yerleşmeye başladılar. 13. yüzyıldaki Moğol baskısı sebebiyle ikinci bir göç dalgası daha yaşandı. Böylece Anadolu'nun Türkleşmesi tamamlanmış oldu.

Osmanlı İmparatorluğu ve Gayrimüslimler

Selçuklular, Anadolu'ya gelen Kayı Türkleri'ni Bizans sınırına yerleştirmişlerdi. İşte böyle ortaya çıkan Osmanlı Beyliği bu avantajı iyi kullanarak kısa sürede büyük bir devlet haline geldi. Anadolu Selçuklu Devleti'nin yıkıldığı sırada, Bizans topraklarındaki Osmanlı fetihleri devam ediyor; Bizans'ın Hıristiyanlar üzerindeki etkinliği günden güne azalıyordu. Bizans valilerinin siyasi, dini ve ekonomik baskılarından bunalan azınlıklar bir kurtuluş yolu arıyorlardı. Bu yıllarda, Bilecik, Yarhisar, İnegöl ve Köprühisar bölgeleri Osmanlı yönetimindeydi. Buralardaki azınlıkların temel hak ve özgürlüklerine herhangi bir müdahalede bulunulmuyor; azınlıklar dinlerini ve geleneklerini özgürce yaşayabiliyorlardı. Osmanlı Devleti'nin, toprakları üzerinde

yaşayanlara gösterdiği şefkatli tavır kısa zamanda etrafta duyuldu. İşte bu durum, Bizans tarafından ezilen insanlar için bir kurtuluş oldu; hatta birçok şehrin hiçbir direnç göstermeden Osmanlı idaresine geçmelerine yol açtı.

Örneğin, Bursa'nın fethi bu şekilde oldu. Civar yerleşim merkezlerindeki adil ve merhametli idareden etkilenen Rumlar, Bursa'nın fethi sırasında Osmanlı akıncılarına karşı koymadılar. Orhan Gazi'nin "neden teslim oldunuz?" sorusuna Bursa Rumları'nın verdiği cevap bu gerçeğin dile getirilişiydi:

"Senin baban nice zamandır Bursa'nın köylerini zaptedip kendine bağladı, onlar rahat ve emniyet içinde yaşarlarmış. Biz de onların rahatlığına heves ettik." [26]

Türk tarihçiliğinin en önemli isimlerinden Dimitri Kantemir'in *Osmanlı İmparatorluğu'nun Yükseliş ve Çöküş Tarihi* adlı eserinde, İznik'in Osmanlı yönetimine geçişiyle ilgili şu ifadelere yer verilir:

"İznik şehri ahalisi kendisine (Orhan Gazi'ye) elçiler gönderir ve hayatlarının bağışlanması ve İstanbul'a gitmeleri için izin verilmesi isteğinde bulunurlar. Orhan Bey de beklenilmeyen bir yüce gönüllülükte bulunarak, salt sağ-salim gitmelerine izin vermekle kalmaz, beraberlerinde götürebilecekleri kadar mal ve eşyalarını da almalarına müsaade eder. Orhan Bey'in bu merhametli davranışı karşısında duygulanan İznik halkı, malikane ve evlerinde özgür kalmayı ve gönüllü olarak Osmanlı Devleti'ne haraç vermeyi yeğlerler... Orhan Bey'in uyruğuna karşı olan bu yüce gönüllülüğü ve insanlığının ünü, bütün komşu ülkelere yıldırım hızıyla yayılıverir. O kadar ki, içlerinden birçoğu kuşatma korkusundan kaçan salt İznikliler değil, Türk kuvvetlerinin henüz erişemediği öteki kent ahalisi de yığın halinde İznik'e gelmeye başlarlar. Bunun sonucu İznik'in nüfusu bir yıldan az bir zaman içinde İstanbul'la yarışacak kadar çoğalır." [27]

Osmanlılar'ın yüksek seciyelerinin ve ahlaklarının önemli bir sonucu da Hıristiyanlar arasında İslamiyet'in hızla yayılması olmuştur. Orhan Gazi'nin oğlu Süleyman Paşa tarafından Osmanlı topraklarına katılan bölgelerdeki pek çok Hıristiyan, Türk-İslam ahlakının üstün vasıflarından etkilenerek Müslümanlığı tercih etmiştir. Hatta bazı tekfurlar kendi istekleriyle Osmanlı hakimiyeti ile birlikte Müslümanlığı da kabul etmişlerdir. Bunlardan biri olan Köse Mihal, Osman Gazi ile Orhan Gazi'nin yanında üst düzey bir görev almıştır.

Türk-İslam Adaleti Rumeli Topraklarında

Türkler'in Anadolu'da hakimiyeti ele almalarının öncesinde Anadolu'da yaşanan toplumsal bunalımın benzeri Rumeli'de de yaşanıyordu. Halk yönetime karşı toplumsal bir patlamanın eşiğine gelmişti. Gerek Bizans yönetimi gerekse derebeylerin gaddar politikaları sonucunda, günlük hayat adeta bir işkence halini almıştı. Ortodoks ve

Katolikler arasında mezhep çatışmaları sürerken, Bogomil mezhebine bağlı olan Boşnaklar iki mezhebin baskısı altında eziliyorlardı.

Rumeli'ye giden Osmanlı ordusunun başında Orhan Gazi'nin oğlu Süleyman Paşa bulunuyordu. Kısa bir zaman içinde Balkan ülkelerinin tamamı Osmanlı topraklarına katıldı. Yöneticilerinden memnun olmayan halk Osmanlı ordusunu sevinç gösterileriyle karşıladı. Osmanlılar'ın Balkanlar'da ilerleyişinin kolay gerçekleşmesi şüphesiz tebaasına gösterdiği merhamet ve adalet ile yakından ilgilidir:

"13. yüzyılın sonlarında ve 14. yüzyılın başlarında Bizans şehirleri ekonomik ve siyasal bakımdan parçalanmıştı. Rakip hükümdarlar ve savaşçı asilzadelerin idaresinde sosyal ve dini kavgalarla yıpranmış olan Balkan Yarımadası istilaya elverişli idi. Türkler ülkeyi ele geçirince, toprağı yoksul köylülere dağıttıkları için halk onları kurtarıcı gibi karşıladı. Büyük toprak sahiplerini ortadan kaldıran Türkler, Balkanlar'da derebeyliğe son verip küçük çiftçilere geniş imkanlar tanıdılar. Toprağa kavuşan köylü, Türk idaresini memnuniyetle kabul edip sadakatle bağlandı. Hem Katolik hem de Yunan Ortodoksların zulmüne uğramış olan Bogomil mezhebinden birçok kişi Türkler'e bir kurtarıcı gözü ile baktılar."[28]

Osmanlı'nın Balkanlar'a adım atışı beraberinde sadece ekonomik alanda değil dini yaşamda da büyük bir rahatlık ortamı getirdi. Osmanlı Devleti sınırları içinde yaşayan çeşitli dinlere mensup insanlar gerçek anlamda ilk defa inanç ve ibadet hürriyetine sahip oldular.

Balkan Milletlerinin Gerçek Koruyucuları: Türkler

Balkan milletleri bugün varlıklarını sürdürüyorlarsa; bunun tek nedeni, Osmanlı Devleti'nin onları zorla Türkleştirme ve Müslümanlaştırma siyaseti izlememesidir. Diğer bir deyişle, Balkan halkları Türkler'e minnet borçludurlar. Osmanlılar'ın Balkanlar'daki uygulamaları Türk-İslam ahlak, kültür, adalet ve hoşgörüsünün unutulmaz örnekleri olmuştur. Çeşitli dinlere ve milletlere mensup olan halkların kültür ve geleneklerini korumalarına izin verilmiş; özgürce yaşamaları garanti altına alınmıştır.

Romanya eski Adliye Nazırlarından Constantin Dissescu, Romenlerin Türkler'e duydukları hisleri şöyle dile getirmiştir:

"Kim ne derse desin, biz Romenler bugünkü mevcudiyetimizi Türkler'in ulvi cenabına borçluyuz. İdareleri altına aldıkları milletlere karşı hakiki bir şefkat, mürüvvet ve müsamahakarlık ile muamele, onların dillerine, milli ve dini müesseselerine müsaade etmemiş olsaydılar, onların yerine biz herhangi bir komşu milletin tahakkümü altına girmiş bulunsaydık, bu anda yeryüzünde bir tek Romen kalmazdı."[29]

Balkanlar'da Bizans ve derebeylerine tepki olarak Osmanlı yönetimi altına kendi istekleriyle giren Bulgar halkı, Türkler'in Balkanlar'a girişini sevinçle karşılayan

milletler arasındaydı. Dışarıda Bizanslılar, Sırplar ve Macarlar, içerideyse kendi kralları tarafından ezilen Bulgarlar çareyi Osmanlı idaresinde buldular ve milli varlıklarını muhafaza ettiler:

***"Bulgaristan Türkler'in idaresine geçtikten sonra Bulgarların sesleri bir daha çıkmadı. Çünkü halk, Bulgar kralları idaresinde görmedikleri rahatı, huzuru ve sükunu Türk idaresinde bulmuşlardı."*[30]**

Yunan milletinin başka toplumlar içinde kaybolup gitmemesinde Türkler'in rolü, tarihçi Nikos Bees tarafından şöyle ifade edilir:

***"Türk hakimiyeti devrinde Mora'da Yunanlılığın bekasına hizmet eden amiller (etkenler) arasında Osmanlılar'ın bahşetmiş olduğu siyasi haklar büyük rol oynamıştır."* [31]**

Yüzyıllar boyunca Arnavutlar, Elenler ve Slavlar'la sürekli bir mücadele içinde olmuşlardır. Arnavutlar'ın yok olmaktan kurtulmasının iki temel nedeni vardır: Osmanlı Devleti'nin Balkanlar'da adil bir düzen kurması ve Arnavutlar'ın Müslümanlığı kabul etmeleri.

Profesör Tayyip Gökbilgin'in şu yorumu aslında konuyu çok güzel özetlemektedir:

***"Batı dünyasının hiçbir yerinde ayrı bir dine hatta bir mezhebe tahammül edemeyen ve yaşatmayan sistem, Osmanlı Devleti'nde de mevcut olsaydı, bugün ne Sırp ne Bulgar ne de Yunan vs. ismine rastlanmazdı. Tarihin muhtelif devirlerinde isimlerini bırakarak kendileri kaybolan veya başka milletler içinde eriyen kavimler gibi olurlardı."* [32]**

Boşnaklar ve Türkler

Balkanlar'da yaşayan Boşnaklar Bogomil mezhebine bağlıydılar. Bu mezhep Hıristiyanlığın dejenere olmuş unsurlarının çoğunu reddediyordu. Bu durum Katolik ve Ortodoksların büyük tepkisine neden oluyordu. Türkler'in Balkanlar'a gelmeleri büyük zulüm gören Boşnaklar için bir umut ışığı oldu. Bogomil mezhebine mensup olan Boşnaklar Türkler'in Balkanlar'a hakim olmasıyla birlikte Katolik ve Ortodokslarla eşit haklara sahip duruma geldiler:

***"15. asırda Bogomillerin çektikleri sıkıntılar o kadar dayanılması imkansız bir dereceye varmıştı ki, artık bundan kurtulmak için Türkler'den yardım talebinde bulunmuşlardı. Çünkü Bosna Kralı ve rahipleri, saldırılarını evvelce misli görülmemiş dereceye vardırmışlardı... 1462'de Sultan II. Mehmet Bosna'yı ele geçirdiği sırada oranın Katolikleri krallarını terk etmişlerdi. Kralın makamının bulunduğu Bobovaç şehri kalesinin anahtarları Bogomil mensuplarından olan vali tarafından Türkler'e teslim edildi. Diğer şehirlerle kaleler de buna uyduklarından bir hafta zarfında yetmiş kadar kasaba padişahın hakimiyeti altına geçti... Türk fetihleri başladığı sırada Bogomiller toplu olarak İslam'a geldiler."* [33]**

Bosna-Hersek'in fethi ile birlikte Türkler'e yakınlık duyan Boşnaklar kitleler halinde İslam dinini kabul etmeye başladılar. 15. yüzyılın sonlarında Boşnaklar'ın tamamı Müslümanlığı kabul etmişti.

Boşnaklar Müslüman olduktan sonra Osmanlı yönetiminde önemli görevler aldılar. Osmanlı tarihindeki dokuz sadrazam, çok sayıda komutan, vali ve devlet adamı Boşnak asıllıydı. Bosna Ordusu, hem Avrupa seferlerinde Osmanlı ordusunun yanında yer alıyor, hem de Osmanlı İmparatorluğu'nun en uç karakolu olarak Batıya karşı koruyuculuk görevini üstleniyordu.

Burada üzerinde durulması gereken tarihi bir gerçek daha vardır. O dönemde, Katolikler tarafından ezilen Ortodoks Sırplar da Türkler'in Balkan topraklarına adım atmasından rahatsızlık duymuyorlardı. Türkler'in kendi inançlarını istedikleri gibi yaşamalarına izin vereceklerinden eminlerdi. Öyle de oldu. Türk adalet ve hoşgörüsü üç asır boyunca Sırp topraklarında hüküm sürdü. Sırplar, Türk yönetiminden duydukları memnuniyeti onlarla birlikte savaşlara katılarak ve vergilerini ödeyerek gösterdiler.

Türkler'in Diğer Müslüman Milletlere Yaptıkları Yardımlar

İspanya'nın güneydoğusunda kurulan Endülüs Devleti, uzun bir süre Müslümanların diğer halklarla birlikte huzur ve refah içinde yaşamalarına imkan sağlamış; İslam medeniyetinin Avrupa'da tanınmasına ve yayılmasına büyük katkıda bulunmuştu. Endülüs Müslümanları Hıristiyan saldırıları karşısında yok olma tehlikesi ile karşı karşıya kalınca, Sultan II. Beyazıt'a elçi göndererek acil yardım talep ettiler. II. Beyazıt bu duruma kayıtsız kalmadı ve derhal Kemal Reis'i görevlendirdi. Kemal Reis komutasındaki askerler İspanya sahillerine çıkarma yaparak İspanya Kralına göz dağı verdiler. Ayrıca binlerce Müslüman Kuzey Afrika'daki güvenli topraklara taşındı ve İspanyollar'ın zulmünden kurtarıldı.

16. yüzyılın başında Portekizliler'in Hint Denizi'nde boy göstermeleri nedeniyle buradaki bazı Müslüman devletler zor durumda kalmışlardı. Bunlardan birisi Gucurat Devleti'ydi. 1530 yılında, Portekiz saldırıları üzerine Gucurat hükümdarı, Kanuni Sultan Süleyman'dan yardım istedi. Bunun üzerine Hint Seferi'ne çıkılarak, Portekizlilere karşı Gucurat Müslümanlarına askeri yardımda bulunuldu. Yine aynı bölgede yaşayan Ace Müslümanları da Portekiz tehdidine karşı İstanbul'dan yardım istediler, Osmanlı Padişahını tanıdıklarını bildirdiler. Kanuni, Ace Müslümanlarının bu isteğine de olumlu cevap vererek Lütfi Bey ve bir topçu birliğini bölgeye yardıma gönderdi. Bu tarihten itibaren Osmanlı sınırları resmi olarak olmasa da fiili olarak Güneydoğu Asya'ya kadar uzanmış oldu.[34]

Doğu Afrika sahillerinde yaşayan zenci Müslümanlar 1584 yılında yine kurtarıcı olarak gördükleri Türkler'den yardım istemişlerdi. Bu çağrıya gösterilen icabet, Türkler'in hamiyetperverliklerinin sayısız örneğinden birisi oldu. Ali Bey, emrindeki Osmanlı birlikleri ile Aden'e hareket etti. Tüm Kenya sahillerini Müslüman azınlıklara karşı tehlike oluşturan unsurlardan temizledi:

"Osmanlı Türkleri bu ülkelerin imdadına tam zamanında koşmamış olsalardı, buralar şüphesiz sömürgeci kahyalar tarafından istila edilmekle kalmayacak, bu istila İslam dini için de en büyük bir darbe olacaktı. Bundan böyle İslamiyet'in Orta ve Batı Afrika'da yayılması şöyle dursun, Kuzey Afrika'da bile (Endülüs Müslümanları misali) İslam varlığı büyük bir tehlikeye düşecekti. Belki de silinip gidecekti... Bugün sayıları milyonlarla ifade edilen Müslüman Afrikalıların nerede olursa olsun, Osmanlı Türkleri'ne karşı büyük bir minnet borcu vardır." [35]

Dünyanın dört bir yanında mazlum halkların yardımına koşan Osmanlı İmparatorluğu, Rus tehdidine karşı Kırım Tatarları'nın tek sığınağı olmuştu. Sıcak denizlere inmeye çalışan Ruslar'ın saldırıları nedeniyle yok olma tehlikesine maruz kalan Kırım Tatarları Osmanlı himayesine sığındılar. Bunun ardından Karadeniz adeta bir "Türk Gölü" haline geldi;[36] üç yüzyıl boyunca da bu niteliğini korudu.

Kafkasya eski tarihlerde de birçok ırk ve dinden insanın yaşadığı bir bölgeydi. Kafkasya'daki Çerkezler'in yardımına koşan yine Osmanlı oldu. 19. yüzyılın ortalarında Rus zulmüne ve saldırılarına dayanamayarak bölgeyi terk etmek zorunda kalan Çerkez Müslümanlarına kapılarını sadece Osmanlı İmparatorluğu açtı. Bu yıllarda 1.5 milyon Çerkez, Osmanlı topraklarının çeşitli yerlerinde yerleştirildi.

Osmanlılar, Türkistan'daki Türkler'e yardım amacıyla ellerinden geleni yapmışlardır. Bununla birlikte bazı imkansızlıklar bu yardımın belirli bir düzeyde kalmasına neden olmuştur.

Osmanlı Topraklarındaki Yahudilerin Durumları

Yahudiler ile Türkler arasındaki ilk ilişkiler Büyük Selçuklu Devleti döneminde kuruldu. O çağlarda Yahudiler, Bizans'ın ekonomik ve dinsel baskılarından kaçarak kitleler halinde Türk topraklarına göç ettiler. Bundan sonra Türk topraklarındaki Yahudiler, hemen her dönem dünyanın diğer yerlerindeki Yahudilere kıyasla daha iyi koşullarda yaşadılar.

Osmanlı Devleti kurulduğunda Bursa'da kalabalık bir Yahudi toplumu vardı. Bursa'nın fethinden sonra Yahudiler kendi dini liderleri tarafından yönetilme hakkına kavuştular.

Türkler'in Balkanlar'a yerleşmeleri Yahudi azınlık tarafından memnuniyetle karşılandı. Türk adalet ve hoşgörüsünün namını duyan Balkan Yahudileri, fetihlerin ardından Osmanlı topraklarına göç etmeye başladılar. Aynı dönemde Başhaham İshak Safetti, Avrupa'daki Yahudilere Osmanlı topraklarına göç etmeleri yönünde çağrıda bile bulundu. Söz konusu davette, Başhaham şu ifadelere yer veriyordu:

"Beni dinleyiniz: Museviler, dünyanın hiçbir yerinde Türkiye'de olduğu kadar rahat edemez... Bu memleket içinde kendi yaşamlarımızı daha rahat düşünür, istediklerimizi yapabiliriz. Hayalinizden ne geçiyorsa... bütün bunları Türkler'in yanında yapabilirsiniz. Size kimse dokunmaz... Şimdi tembellik

etmeyiniz, rahat yere geliniz... Bundan başka, bu memleketin faydaları ve halkının iyiliği Almanya'da bulunmaz." [37]

Avrupa'dan Türk beldelerine en büyük Yahudi göçü 1492 yılında gerçekleşti. Endülüs Devleti yıkılınca korumasız kalan yüz binlerce Yahudi, Osmanlı Padişahı Sultan II. Beyazıt'ın verdiği izinle Osmanlı yönetimindeki şehirlere yerleştiler. 1492 yılı Yahudi tarihi açısından bir dönüm noktası oldu.

Yahudilerin Türkler'e karşı duyduğu minnettarlık, Yahudi yazar Avram Galanti tarafından özlü bir biçimde şöyle ifade edilir:

"Dünyanın hiçbir memleketinin Yahudileri, Türkiye Yahudileri kadar himaye görmemiştir. Yahudiler bunu biliyor ve Yahudi tarihi de bunu altın harflerle yazıyor." [38]

Yahudilerin kültürlerini ve dinlerini muhafaza etmesine izin verildiği Osmanlı topraklarında böylece Yahudi nüfusu hızla çoğaldı. 16. yüzyılın sonunda sadece İstanbul'da yaklaşık 150.000 Yahudi özgür bir şekilde yaşamaktaydı.[39]

Osmanlı'nın Üstün Seciyesi

"Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye", şüphesiz, Türk-İslam medeniyetinin bir şaheseridir; yüzyıllar boyunca üç kıtaya hükmetmiş, dünya tarihinin en uzun ömürlü ve en büyük devletlerinden biri olmuştur. Osmanlı'yı böylesine etkili ve görkemli kılan unsurlar hem devletin üstün askeri gücü, hem de Osmanlı padişah ve yöneticilerinin adalet, hoşgörü gibi güzel özellikleriydi.

Tarihe araştırmacı ve ön yargısız bir gözle bakıldığında, şu gerçek bütün çarpıcılığıyla ortaya çıkar: Osmanlı'yı "cihan devleti" haline getiren unsurların başında temelini dayandırdığı ve gücünü aldığı manevi değerler vardır. Adriyatik'ten Çin Seddi'ne kadar uzanan geniş toprakları asırlarca hakimiyeti altında tutan güç, Türk Milleti'nin özünde var olan ve Türkler'in İslam'ı kabul etmesiyle birlikte asıl kimliğini bulan ahlak anlayışıdır.

Osmanlı Devleti'nin uçsuz bucaksız sınırları içinde farklı dinler, mezhepler, ırklar, diller ve kültürlere sahip olan milyonlarca insan barış ve huzur içinde yaşamışlardır. Bunun nedeni Osmanlı'nın zora ve baskıya değil, adalet ve hoşgörüye dayalı yönetim modeli olmuştur. Gerek padişahlar gerekse devletin önde gelen yöneticileri Türk kültürüyle yoğrulmuş, İslam terbiyesi almış, her zaman hakkın ve haklının yanında olan insanlardan oluşmuştur. Osmanlı Devleti tarihteki diğer büyük devletler gibi almak değil, vermek düsturuyla yola çıkmış; gittiği ülkelere refah ve medeniyet götürmüştür. İşte bu nedenledir ki Osmanlı Devleti dünya tarihinde eşine az rastlanır, örnek alınacak bir model teşkil etmiştir.

Osmanlı Devleti, söz konusu yüce değerler üzerine bina edilmiştir. Osman Bey'in nesilden nesile, dilden dile aktarılan şu rüyası oldukça anlamlıdır:

"Bu rüyaya göre, Şeyh'in koynundan çıkan bir ay Osman Gazi'nin koynuna girer; aynı anda göbeğinde bir ağaç biter ve gölgesi bütün dünyaya yayılır;

ağacın altından dağlar yükselir ve dağlardan da ırmaklar akmaya başlar. Bu rüyasını Şeyh Edebalı'ya anlatan Osman Gazi'ye Şeyh'in cevabı aynen şöyledir: "Hak Te'ala sana ve nesline padişahlık verecek. Mübarek olsun. Kızım da senin helalin olacak." [40]

Osmanlı Devleti'nin kurucusu Osman Bey, vefat ederken oğlu Orhan Bey'e "Tanrı buyruğundan başka iş işleme" şeklinde öğüt vermiştir.[41] Osman Bey, vasiyetinde bahsi geçen gerçekleri şöyle dile getirmiştir:

"Hayatın endişeleri senden uzak dursun. Seni çevreleyen kutlulukla asla müstebit (zorba) olma, bakışlarını zalimlikten kaçır. Adaleti geliştir ve yeryüzüne süs yap...

Hıristiyan krallar ile hakka dayanan dostluklar kur. Alimleri daima şereflendir; böylece ilahi adaleti sağlamlaştırmış olursun; ve nerede olursa olsun bir adamın alim olduğunu duyarsan onu servete boğ, onu yükselt ve şefaatini esirgeme.

Orduların ve servetin seni hiçbir zaman kibirli yapmasın. Etrafında daima kanunla aydınlatılmış kişiler bulunsun ve kanunun, kralları ayakta tutan tek temel olduğuna inanarak, onu daima darbelerden koru. İlahi kanun bizim tek gayemiz olmalıdır; attığımız her adımda Tanrı'ya biraz daha yaklaşalım.

Ne boş teşebbüsler ne de verimsiz kavgalarda vaktini geçirme; çünkü yanlış ihtiraslar dünya imparatorluğunun sonu olur. Bana gelince, ben iman gücünü yaymak için çalıştım. Sen ise benim arzularımı tamamlayacaksın.

Bulunacağın mevki, senin herkese karşı büyük bir lütufla davranmanı gerektiriyor. Halkına karşı pek çok ödevin var; ona karşı iyilik ve bağışlama ile davranırsan hanlık unvanına layık olursun.

Durmadan tebaana karşı nasıl iyilik yapacağım diye düşüneceksin. Ancak o zaman Tanrı'nın teveccühünü kazanırsın." [42]

TÜRK'ÜN
ÜSTÜN AHLAKI

Yüksek Türk! Senin için yüksekliğin hududu yoktur."
(Mustafa Kemal Atatürk)

B ir milletin devlet kurma ve yönetmedeki yeteneği, hiç şüphesiz, o milletin kendine özgü değerleri ile yakından ilgilidir. Bu açıdan değerlendirildiğinde Türkler'in tarih boyunca kurmuş oldukları büyük devletlerin çokluğu, Türk Milleti'nin teşkilatçılığının bir göstergesidir. Tarihte eşine ender rastlanır bu başarıyı tam anlamıyla kavrayabilmek için Türk Milleti'nin medeniyet ve kültürünü, üstün ahlakını, vatan ve millet anlayışını, idari ve askeri yapılanmasını iyi tanımak gereklidir.

Türk Milleti sadece kendisi için değil, aynı zamanda hakimiyeti altındaki tüm milletler için Türk'e yakışır bir şekilde hareket etmiştir. Osmanlı Devleti'nin üç kıtaya yayılmış sınırları üzerinde, onlarca milleti yüzyıllar boyu barış içinde birarada tutmasının özünde Türk'ün yüksek seciyesi yatar.

Herşeyden önce, Türkler'de kan bağına dayanan asillik, aralarında uçurumlar bulunan kast veya sınıflar yoktur. Türkler'de millet devletin, devlet de milletin hizmetindedir.

Osmanlılar'da millet kavramı yalnızca Türkler'i değil, devlet içindeki tüm insanları kapsayan bir anlayışın ifadesidir. Atatürk'ün "Ne mutlu Türk'üm diyene" sözü ve "Türkiye Cumhuriyeti'ni kuranlara ve burada yaşayanlara Türk denir" tanımlaması da, bütünleştirici bir anlayışın ifadesidir.

İlerleyen sayfalarda Türk'ün yüksek karakteri tarihten örneklerle gözler önüne serilecektir. Yabancı gözüyle Türk'ün seciyesine özel bir yer ayrılacaktır. İster dost olsun ister düşman, herkesin ittifakla kabul ettiği bu üstün seciye detaylarıyla ele alınacaktır.

Türkler'de Askerlik

Türkler'in ön plana çıkmış meziyetlerinden biri doğuştan asker olmalarıdır. Türk askeri cesur, fedakar ve itaatkardır. Tarih boyunca kurulan Türk devletlerinin temeli düzenli bir askeri teşkilata dayanmıştır. Askerlik, Türkler'de milli bir görev olmuştur. Türkler'in mükemmel askeri kuruluşları ve değerli komutanları tüm dünyanın hayranlığını kazanmıştır. Arap düşünür Cahiz, "Türk'e karşı hiçbir şey duramaz. Hiçbir kimse onu, yutulacak bir lokma olarak kabul edemez"[43] diyerek Türk ordularının üstünlüğüne işaret etmiştir.

Kanuni devrinde 7 yıl boyunca (1555-1562) Avusturya sefiri olarak İstanbul'da bulunan Ogier Ghiselin de Busbecq, Türkler'in askeri yönünden şöyle söz eder:

"Türkler, sefer esnasında sabırlı, tahammüllü ve iktisatlı hareket ederler. Türk sistemini kendi sistemimizle mukayese edince istikbalin başımıza getireceği şeyleri düşünerek titriyorum. Bu ordu galip gelecek ve payidar olacak, biz ise mahvolacağız. Çünkü Türkler hiç sarsılmamış kuvvete sahip oldukları gibi, kendilerine has zafer itiyatları, meşakkatlere tahammül kabiliyeti, intizam, disiplin, kanaatkarlık ve uyanıklık var."[44]

Türk devletlerinin kuruluş ve gelişmelerinde askeri teşkilatlanmanın önemi inkar edilemez. Tarih boyunca Türk orduları diğer tüm milletlerin hem imrendikleri hem de korktukları, çekindikleri bir güç olmuştur. Türk askeri, düşmanlarına korku dostlarına ise büyük güven vermiştir. Bu güven İmam-ı Azam tarafından "Kılıç, Türkler'in elinde bulunduğu sürece senin dinine zeval yoktur"[45] şeklinde dile getirilmiştir. Bu sözle İmam-ı Azam, Türk askeri yeryüzünde bulunduğu sürece İslam dinine kimsenin zarar veremeyeceğine işaret etmiştir.

Türk ordusu teşkilatlanma ve savaş düzeni açısından kendine has özelliklere sahip olmuş; diğer devletler için bir model teşkil etmiştir. Atı bir savaş aracı olarak ilk kez kullanan Türkler, bu sayede büyük bir hız ve manevra kabiliyeti elde etmişler, kısa zamanda geniş coğrafyalara hakim olmayı başarabilmişlerdir. Eski Türk silahları da ordunun hareket kabiliyetine uygun olarak hafif ve etkili silahlardan oluşmuştur. Türkler, at üzerinde hareket halindeyken bile silahlarını büyük bir ustalıkla kullanmışlardır.

Türk silahları çeşit ve nitelik bakımından zaman içerisinde gelişip çoğalmıştır. Bununla birlikte askeri teşkilat ve savaş taktiği, temel özelliklerini bütün Türk toplumlarında muhafaza etmiştir. Merkez, sağ ve sol kollardan oluşan ordu, savaş düzeninde kendine özgü taktiklere başvurarak, kendinden daha büyük orduları dahi bozguna uğratmayı bilmiştir. Düşmanın imhası ile kesin sonuç alınan bu savaş taktiği "bozkır taktiği", "turan taktiği" ve "bozkurt taktiği" gibi çeşitli isimlerle tarihe geçmiştir. Bu taktik, sahte ricat (geri çekilme) ile düşman ordusunu merkezden uzaklaştırıp pusuya düşürmek, ordunun sağ ve sol kolları ile bir hilal içerisine alarak imha etmek esasına dayanmıştır. Dandanakan Savaşı'nda, Malazgirt Meydan Muharebesi'nde, Mohaç'ta ve hatta Başkomutanlık Meydan Muharebesi'nde bu yöntem başarıyla uygulanmıştır.

Türkler'de bir devletin yıkılmasının ardından kurulan devlet hemen hemen aynı askeri teşkilatı devam ettirmiştir. Eski Türkler'de sivil veya asker diye bir ayırım yapılmamıştır. Tanınmış kültür tarihçimiz Bahattin Ögel, Türkler'de "halk ordu, ordu da halktır" diyerek konuyu özetlemiştir. Yani ordu ile halk iç içe girmiştir. Bir bölgeye sefer yapılacağı zaman sadece eli silah tutan kişiler değil, onların aileleri de sefere katılmışlardır. Fethedilen bölgeleri asla talan etmemişler; oralarda yerleşerek Türk-İslam kültür ve ahlakını yaymışlardır.

Türkler'de şehitlik ve gazilik mertebeleri kutsaldır; Allah yolunda, din, vatan ve millet uğrunda savaşırken ölenler "şehit", sağ kalanlar "gazi" olarak adlandırılırlar.

Yakın tarihimizdeki Kurtuluş Savaşı "ölürsem şehit, kalırsam gazi" inancıyla kazanılmıştır. Bu ölüm-kalım savaşındaki zaferimiz, Türk askerlik ruhunun ölmediğini ve ölmeyeceğini bir kere daha tüm dünyaya göstermiştir.

Allah Kuran ayetlerinde peygamberlerin ve onlarla birlikte inkar edenlere karşı mücadele eden Müslümanların güçlü karakterlerini ve hiçbir zorluk karşısında yılmayan üstün ahlaklarını örnek vermektedir. İşte Türk devletlerinin üstün askeri gücü ve kahraman karakteri de salih Müslümanların ayetlerde bildirilen üstün karakterleriyle çok büyük benzerlikler göstermektedir. Bunun nedeni Türkler'in sahip oldukları İslam ahlakıdır. Allah Al-i İmran Suresi'nde iman edenlerin güçlü ve cesur karakterlerini şu şekilde tarif eder:

Nice peygamberle birlikte birçok Rabbani (bilgin)ler savaşa girdiler de, Allah yolunda kendilerine isabet eden (güçlük ve mihnet)den dolayı ne gevşeklik gösterdiler, ne boyun eğdiler. Allah, sabredenleri sever. Onların söyledikleri: "Rabbimiz, günahlarımızı ve işimizdeki aşırılıklarımızı bağışla, ayaklarımızı (bastıkları yerde) sağlamlaştır ve bize kafirler topluluğuna karşı yardım et" demelerinden başka bir şey değildi. (Al-i İmran Suresi, 146-147)

Gevşemeyin, üzülmeyin; eğer (gerçekten) iman etmişseniz en üstün olan sizlersiniz. (Al-i İmran Suresi, 139)

Adalet ve Hoşgörü

Tarihte hiçbir millete nasip olmayacak kadar uzun ömürlü devletler kuran Türk Milleti, idaresi altındaki çeşitli ırk ve dinden insanlara her zaman adil ve hoşgörülü davranmıştır. Osmanlı İmparatorluğu bunun güzel bir örneğidir; topraklarındaki çeşitli dinlere, dillere ve kültürlere sahip insanların inançlarına, geleneklerine müdahale edilmemiştir. Osmanlı sınırları içerisinde bulunan hiçbir bölge sömürge muamelesi görmemiş; ayırım yapılmaksızın her topluluğa kültür ve medeniyet götürülmüştür. Padişahlar ve yöneticiler bu uygulamanın takipçileri ve destekçileri olmuşlardır.

Türkler, Kuran'da **"Şüphesiz Allah, size emanetleri ehline teslim etmenizi ve insanlar arasında hükmettiğinizde adaletle hükmetmenizi emrediyor..."** (Nisa Suresi, 58) şeklinde bildirilen emri yüzyıllardır uygulamışlardır; uygulamaya da devam edeceklerdir. Türkler, yaşamaktan şeref duydukları İslam ahlakının bir gereği olarak, kendi aleyhlerine olsa bile adaleti uygulamaktan vazgeçmemişlerdir. Ayetlerde bildirilen bu ahlak özelliği onların üstün adalet anlayışının da temelini oluşturmaktadır:

Ey iman edenler kendiniz, anne babanız ve yakınlarınız aleyhinde dahi olsa Allah için şahidler olarak adaleti ayakta tutun. (Onlar) ister zengin olsun, ister fakir olsun; çünkü Allah onlara daha yakındır. Öyleyse adaletten dönüp heva(tutku)larınıza uymayın... (Nisa Suresi, 135)

... Sizi Mescid-i Haram'dan alıkoyduklarından dolayı bir topluluğa olan kininiz, sakın sizi haddi aşmaya sürüklemesin. İyilik ve takva konusunda yardımlaşın, günah ve haddi aşmada yardımlaşmayın ve Allah'tan korkup-sakının. Gerçekten Allah (ceza ile) sonuçlandırması pek şiddetli olandır. (Maide Suresi, 2)

Boğdan Beyi Büyük Stefan'ın oğullarına vasiyetinde söz konusu gerçek şöyle dile getirilmiştir:

"Belki de yakında himayeye muhtaç olacaksınız. Asla Rus'a yanaşmayın, haindir sizi yok eder. Fakat kendinizi Osmanlılar'a emanet edin, adil ve merhametlidirler." [46]

Mohaç Savaşı'nda Türkler'e esir düşen Bartholomeus Georgievic'in 1544 tarihli *Türkler'in Gelenek ve Görenekleri* isimli eserinde, Türkler'in sefer zamanında dahi adaleti gözettiklerine şöyle dikkat çekilmiştir:

"Savaş zamanında öyle sıkı bir disiplin vardır ki, hiçbir asker adaletsiz bir şey yapmaya cesaret edemez. Adaletsizlik yapan hiç acımaksızın cezalandırılır. Gözcüler ve düzen sağlayıcılar vardır... Geçip gidilen yolların kıyısındaki bağ ve bahçelerde sahiplerinin izni olmaksızın, bir elma bile koparılamaz." [47]

Namusa Verilen Önem

Türk'ün namuslu bir hayat yaşamak konusundaki kararlılığı Batılı yazarların kitaplarına konu olmuştur. Örneğin, Türkiye'yi gezen Fransız yazar Aubry de la Motraye, Türk Milleti'nin namusuna düşkünlüğünü özellikle belirterek başından geçenleri şöyle anlatmıştır:

"Birçok tanıdıklarımın ve bilhassa daimi dalgınlığımdan dolayı herkesten fazla benim başıma gelmiş bir hal vardır: Muhtelif dükkanlardan öteberi satın alırken para vermek için koynumdan çıkardığım kesemi veyahut vakti anlamak için baktığım saatimi eşya yığınları arasında unuttuğum çok olmuştur. Bazen de vereceğim paranın iki mislini bıraktıktan sonra dükkancının mallarını ortadan kaldırıp yanlışlıkla fazla verdiğim parayı görmesine vakit kalmadan çekilip gittiğim olurdu. İşte bu dalgınlığıma rağmen Türk dükkanlarında hiçbir zaman tek bir meteliğim kaybolmamıştır; çünkü o gibi vaziyetlerde dükkancılar peşimden adam koşturmuşlar ve hatta eğer dalgınlığımın neticesini anladıktan sonra dükkana dönmemişsem, unuttuğum şeyi iade için ikametgahımın bulunduğu Beyoğlu'na kadar adam gönderip bir çok defalar beni aratmışlardır. Mesela bir gün küçük bir Türk dükkanının önünde durmuştum. Bu yelpazeci dükkanında Türk erkeklerinin yaz sıcaklarında kullandıkları yelpazeler satılıyordu. Birçoklarına baktım; düz deriden ve en harcıalem olanlarından birini alıp parasını verdikten sonra çekilip gittim... Aradan tam üç hafta geçtikten sonra bir gün tesadüfen yelpaze aldığım dükkanın önünden geçerken, yelpazeci beni görür görmez çağırıp saatimi gösterdi... Elime teslim etti. Ben bu Türk namuskarlığının daha yüzlerce misalini sayabilecek vaziyetteyim. Bizzat kendi başımdan geçen vakalar otuzdan fazla olduğu halde, bunların hiçbirinde hiçbir zaman Türkler'in namuskarlıktan ayrıldıklarını görmedim."[48]

Görüldüğü gibi, insanlar arasında ayırım yapmamak ve her koşulda hakkaniyetten ayrılmamak Türk'ün seciyesinin bir parçasıdır. Bu, onun Kuran ahlakına göre yetiştirilmesinden kaynaklanmaktadır. Allah ayetlerinde iman edenlere şu şekilde emretmektedir:

... Ölçüyü ve tartıyı tam tutun, insanların (hakları olan mallarını) eşyasını değerinden düşürüp-eksiltmeyin ve düzene (ıslaha) konulmasından sonra yeryüzünde bozgunculuk (fesad) çıkarmayın. Bu sizin için daha hayırlıdır, eğer inanıyorsanız." (Araf Suresi, 85)

Sakın mizanda 'haksızlık ve taşkınlık yapmayın.' Tartıyı adaletle tutup-doğrultun ve tartıyı noksan tutmayın. (Rahman Suresi, 8-9)

İsveç'in İstanbul sefirliğinde bulunmuş ve 17. yüzyıl Osmanlısını anlatan en önemli eser sayılan *Tableau Général de l´Empire Ottoman* (Osmanlı İmparatorluğu'nun Genel

Tablosu)'un yazarı Mouradgea D'Ohsson da Motraye'inkine benzer tespitlerde bulunmuştur:

"Osmanlı Türkleri, diğer faziletleri kadar namuskarlık, dürüstlük ve doğruluk gibi Kuran'ın en kuvvetli hükümlerine dayanan meziyetleri itibarıyla da şayan-ı takdirdirler... Osmanlı Türkleri'nin medhüsena edilecek meziyetlerinden biri de verdikleri söze umumiyetle sadık olmaları, hemcinslerini aldatmaktan ve emniyeti suiistimal ile insanların sade-dilliğinden istifadeye kalkışmaktan veyahut safderunluğunu istismar etmekten vicdan azabı duymalarıdır. Kendi milletdaşlarına karşı bütün muamelelerine hakim olan bu hisseye, hangi din ve mezhebe mensup olursa olsun bütün yabancılara karşı da riayet ederler. Bu noktada Müslümanla gayrimüslim arasında hiçbir fark gözetmezler... Faziletle içtimai nizamın idamesi bakımından fevkalade bir kıymeti olan bu fikirler kanun esaslarıyla Kuran'ın şu güzel ayetlerine dayanmaktadır:

- Hiç kimseyi aldatmayın; ölçüyü tam doldurun; doğru tartın; sözlerinizde, yeminlerinizde kendi aleyhinize bile olsa doğruluktan ayrılmayın.

- Mukavelelerinizle pazarlıklarınızda hilekarlıktan kaçının.

- El malını haksız yiyen, karnını yakacak bir ateş yemiş olur." [49]

Türkler Güvenilir İnsanlardır

Türkler fethettikleri tüm topraklarda güvenilir karakterleriyle tanınmışlardır. Bu özellik, onların Kuran ahlakını örnek alıp yaşamalarının bir sonucudur. Allah Kuran'da iman edenler için **"(Bir de) Onlar, kendilerine verilen emanete ve verdikleri ahde (harfiyyen) riayet edenlerdir"** (Mearic Suresi, 32) şeklinde bildirmektedir.

Türkler'in Türk-İslam ahlakından kaynaklanan güvenilir karakterleri sadece kendi halklarının değil, bu döneme şahit olan tüm gayrimüslimlerin de dile getirdikleri apaçık bir gerçektir. Nitekim 19. yüzyılda İstanbul'da birkaç sene kalan tarihçi A. Ubicini, *La Turquie Actuelle* (Güncel Türkiye) isimli kitabında o devri objektif bir şekilde tasvir etmiştir. Ubicini, Türk beldelerinin emin yerler ve Türkler'in de son derece güvenilir olduklarını şöyle anlatmıştır:

"Bu muazzam payitahtta (İstanbul'da) dükkancı herkesçe malum namaz saatlerinde dükkanını açık bırakıp gittiği ve gece evlerin kapıları alelade bir mandalla kapatıldığı halde, senede yalnız 4 hırsızlık vakası bile olmaz...

Taşralarda da iffet ve istikamet ayni derecededir. Son zamanlarda (Daily-News) gazetesinde neşredilen mektubunda bir İngiliz seyyahının anlattığı şu menkıbeyi lütfen dinleyin:

Bugün kendi eşyamla, yol arkadaşım olan eski bir Macar zabitinin eşyasını nakletmek üzere bir köylünün yük arabasını kiraladım. Sandıklar, portmantolar, denkler, paltolar, kürkler, atkılar hep açıktaydı. Buralarda yatağın hayali bile mevcut olmadığı için, gece üstüne uzanmak üzere ben biraz kuru ot satın almak isteyince son derece nazik bir Türk bana refakat teklifinde bulundu. Köylü de öküzlerini koşumdan çıkarıp bizim bütün eşyamızla beraber sokağın ortasında bıraktı. Ben onun uzaklaştığını görünce:

Burada birisi kalmalı dedim. Yanımdaki Türk hayretle sordu:

Niçin?

Eşyalarımızı beklemek için.

Müslüman-Türk şu cevabı verdi:

A! Ne lüzumu var. Eşyalarınız bir hafta gece-gündüz burada kalsa bile dokunan olmaz.

Ben bu sözü kabul ettim ve döndüğümde herşeyi yerli-yerinde buldum. Şu noktayı da unutmamalı ki, o sırada İslam askerleri mütemadiyen gelip geçmekteydi... Bu vaka bütün Londra kiliselerinin kürsülerinden Hıristiyanlara ilan edilmelidir; içlerinden bazıları rüya gördüklerini zannedeceklerdir: Artık uykularından uyansınlar!" [50]

Burada üzerinde durulması gereken önemli bir nokta vardır. Türkler hakkında olumsuz kanaatler taşıyan yabancılar dahi söz konusu gerçeği teyit etmişlerdir. 18. yüzyılda İngiltere'nin İstanbul sefiri olarak görev yapmış James Porter'ın itiraf mahiyetindeki açıklamaları şöyledir:

"Türkiye'de yol kesme vakalarıyla ev soygunculukları ve hatta dolandırıcılık ve yankesicilik vakaları adeta meçhul gibidir. Harp halinde olsun, sulh halinde olsun, yollar da evler kadar emindir; bilhassa ana yolları takip ederek tekmil (bütün) imparatorluk arazisini en mutlak bir emniyet içinde baştan başa katetmek her zaman mümkündür; daimi bir seyrüseferle yolcu adedinin çokluğuna rağmen vukuatın fevkalade azlığına hayret etmemek elde değildir; birçok yıllar içinde ancak bir tek vakaya tesadüf edilebilir." [51]

Jean Antoine Guer'in 1747 yılında Paris'te yayınlanan *Moeurs et Usages des Turcs* (Türkler'in Gelenek ve Alışkanlıkları) isimli eserinde, Osmanlı topraklarındaki insanların emniyetinin teminat altında olduğuna dikkat çekilmiştir:

"Gerek İstanbul'da, gerek Osmanlı İmparatorluğu'nun bütün şehirlerinde hüküm süren emniyet ve asayiş, hiçbir tereddüde imkan bırakmayacak surette ispat etmektedir ki, Türkler hiçbir zaman görülmemiş bir derecede medenidirler..." [52]

Doğruluk ve Dürüstlük

Çeşitli vesilelerle Türkiye'de bulunan yabancıların ortak bir görüşü vardır. Müslüman bir Türk ile iş yaptıklarında mukaveleye gerek olmadığını, sözün yeterli olduğunu ifade ederler. Elbette bu durum Türk-İslam ahlakının doğal bir sonucudur. Kuran ahlakına sahip olan Müslümanlar Bakara Suresi'nde **"... ahidleştiklerinde ahidlerine vefa gösterenler..."** şeklinde tarif edilir. Ayetin devamında ise **"İşte bunlar, doğru olanlardır ve muttaki olanlar da bunlardır."** (Bakara Suresi, 177) şeklinde buyrulur.

Fransız generallerinden Comte de Bonneval, Türkler'in dürüstlüğüne hayran kaldığını şöyle belirtmiştir:

"Haksızlık, tekelcilik, hırsızlık gibi suçlar Türkler arasında adeta yok gibidir. Kısacası ister vicdani bir akideden, ister ceza korkusundan mütevellit olsun, o kadar dürüstlük gösterirler ki, insan çok defa Türkler'in doğruluğuna hayran kalır." [53]

Bir Türk tüccarın dürüstlük konusundaki titizliği başka bir kaynakta şöyle dile getirilir:

"Yabancı bir kumaş tacirinin Osmanlı ülkesine gelerek bir kumaş imalathanesinin mallarını beğenip hepsini almak istedikten sonra, mal sahibinin kumaş toplarını denklerken bir top kumaşı ayırdığını görüp bu hareketinin sebebini sorması üzerine, Osmanlı esnafı "Onu sana veremem, kusurludur" cevabını vermiştir; yabancı tacirin "Ziyanı yok, önemli değil" demesine rağmen Osmanlı esnafı o kumaş topunu vermemekte direterek, "Benim malımın kusurlu olduğunu söyledim biliyorsunuz. Fakat siz onu kendi memleketinizde satarken, alıcılarınız orada benim bunları size söylemiş olduğumu bilmeyeceklerdir. Böylece de müşterilerinize kusurlu mal satmış

olacağım. Neticede Osmanlı'nın gururu, şeref ve haysiyeti rencide olacak, bizi de hilekar sanacaklardır. Onun için bu sakat topu asla size veremem..." diyerek kumaşı vermeyişinin sebebini izah etmiştir." [54]

Türkler'i diğer milletlerden ayıran özelliklerden birisi Türkler'in hile ve yalan bilmemeleridir. İslam dini, Türkler'in güzel ahlaki nitelikleri benimsemelerini, kötüleri ise reddetmelerini sağlamıştır. Bu gerçek 19. yüzyıla ait bir kaynakta şöyle anlatılır:

"Milli seciyeyi halkın orta tabakasında, yani sanatlarıyla yaşayan ve zenginlerle fakirler arasındaki zümreyi teşkil eden insanlar arasında aramalıyız. İşte bu tabakaya mensup olan Türkler arasında içtimai ve ailevi faziletler, kendi ihtiyaçlarına ve bilhassa ilk resuller devrine layık nazikane muaşeret kaidelerine uygun bir tahsil seviyesiyle birleşir. Namuskarlık Türk tüccarının vasfıdır... Rumlarla karışık olmayan Türk köylerinde hayatın masumiyetiyle örf ve adetlerin sadeliği pek şayanı dikkattir ve hilekarlıkla dolandırıcılık oralarda tamamıyla meçhuldür." [55] ***(İngiliz yazar T. Thornton)***

Fransız seyyah Du Loir'ın 17. yüzyıldaki şu tespiti konuyu özetler mahiyettedir:

"Hiç şüphesiz ki ahlak bakımından Türk siyasetiyle medeni hayatı bütün cihana örnek olabilecek vaziyettedir." [56]

Ahde Vefa

Türkler vaatlerinde durmaya ve sözlerini yerine getirmeye son derece önem verirler. Bu, İslam ahlakını yaşayan insanların sahip oldukları çok üstün bir özelliktir ve birçok Kuran ayetinde iman edenlerin bu özelliği haber verilmektedir:

Ahidleştiğiniz zaman, Allah'ın ahdini yerine getirin, pekiştirdikten sonra yeminleri bozmayın; çünkü Allah'ı üzerinize kefil kılmışsınızdır. Şüphesiz Allah, yaptıklarınızı bilir. (Nahl Suresi, 91)

... Ahde vefa gösterin. Çünkü ahid bir sorumluluktur. (İsra Suresi, 34)

(Yine) Onlar, emanetlerine ve ahidlerine riayet edenlerdir. (Müminun Suresi, 8)

Türkler'in bu konudaki kararlılığı ve güvenilirliği Batılı kaynaklarda da yaygın olarak belirtilmiştir:

"Türkler vaatlerine dindarane bir sadakat gösterirler."[57] (Comte de Bonneval)

"Müslüman Türkler yeminleriyle ahitlerine de son derece sadıktırlar. Fakat Allah'ın adını ağızlarından düşürmemek itiyadına bakılırsa, sözlerine Cenabı Hakkı şahit göstermeden hiçbir şey söylemek istemedikleri anlaşılır. O takdirde bir yemin tabiri olarak Vallahi kelimesini kullanırlar. Bir şeyi teyit için Billahi kelimesini de ilave ettikleri gibi, son bir katiyet mertebesi izafe etmek üzere ekseriya Tallahi kelimesini de eklerler." [58] (Mouradgea d'Ohsson)

Tevazu

A. Brayer, 19. yüzyılda Paris'te yayınlanan *Neuf annees a Constantinople* (Konstantinopolis'te Dokuz Yıl) isimli eserinde, Türk tevazusunun üzerinde durmuş; bunun kaynağının Kuran olduğunu şöyle belirtmiştir:

"Müslüman Türkler arasında kibir ve gurur adeta bilinmez. Kuran'ın en şiddetle yasakladığı temayüllerin biri de budur... Bir taraftan da sürekli olarak alçak gönüllülük telkin edilir... İşte bundan dolayı Müslüman Türk'ün yürüyüşünde vakar ve ihtişam olmakla beraber, katiyen kibir ve azamet yoktur. Daima yavaş sesle konuşur; el ve kol hareketlerinde hiçbir zaman zorla hükmeden bir eda sezilmez; hizmetinde tatlılık ve kolaylık vardır."[59]

Bir ayette iman edenlerin tevazulu karakterleri şu şekilde tarif edilir:

O Rahman (olan Allah)ın kulları, yeryüzü üzerinde alçak gönüllü olarak yürürler ve cahiller kendileriyle muhatap oldukları zaman "Selam" derler. (Furkan Suresi, 63)

Türk Nezaketi

Sözlüklerde yer alan "İstanbul efendisi" veya "Osmanlı beyefendisi" gibi tabirleri araştırırsanız, bunların Türkler'in kibarlığını, inceliğini ve nazikliğini anlatmak için kullanıldıklarını görürsünüz. Her türlü yapmacıklıktan uzak ve candan bir nezakete, Türk toplumunun her kesiminde rastlamak mümkündür. Türkler bu yönleriyle de dünya milletlerine örnek olmuşlardır.

Söz konusu durum, çeşitli Batılı araştırmacıların eserlerinde de sık sık dile getirilmiştir:

"... Müslüman-Türk nezaketinden bahse mecbur olduğumu zannediyorum... (Nezaket) Türkler'de bilakis milli seciyelerini teşkil eden sarsılmaz hakkaniyet ve adaletle hayırhahlık ruhunun tabii bir neticesidir. Zaten Kuran'da nezakete ait ayetler vardır ve o mukaddes kanunun bütün düsturları gibi bu ayetler de aynen ve harfiyen tatbik edilir."[60] (A. Brayer)

"(Türk kayıkçıları) Son derece naziktirler. Adeta bir harp halini andıran karışıklıklar içinde bile insan hiçbir hakarete uğramadan ve hatta hiçbir küfür sözü işitmeden hedefe vardığını görünce hayretler içinde kalır."[61] (Antoine-Laurent Castellan, yazar, ressam, seyyah)

"Paşasından sokak satıcısına kadar istisnasız hepsinde birer derebeyi ihtişamı vardır. Hepsi aynı terbiyeyi görmüş ve bir nevi asalet vakarı içinde yetişmiş oldukları için, eğer kıyafet farkları olmasa, İstanbul'da bir aşağı tabakanın mevcut olduğunu ilk bakışta hiç kimsenin fark etmesine imkan olamaz... Gerçekten, görünüşe göre İstanbul'un Türk halkı Avrupa'nın en nazik ve en kibar cemaatidir." [62] (Edmondo de Amicis, Yazar)

İyilikseverlik

İyilikseverlik, hayırseverlik gibi faziletler Türk ahlakının ayrılmaz parçalarıdır. Türk'ün insaniyeti, misafirperverliği, hayrat ve hasenatı asırlar boyunca dillere destan olmuştur. Türkler hiçbir karşılık beklemeden yaptıkları yardımlar nedeniyle, dost-düşman tüm dünya milletlerinin saygı ve takdirini kazanmıştır.

Konuyla ilgili olarak yabancı eserlerde şu övgü dolu ifadelere rastlarız:

"Hiçbir istisnası olmamak şartıyla bütün Türkler hayır severler; ne din farkına, ne de ihtiyaç sahiplerinin geçmiş fiil ve hareketlerine bakmaksızın bütün muhtaçlara yardım ederler. Çünkü onların nazarında herhangi bir şaki (eşkıya) hayat değiştirip mükemmel bir veli olabilir. İşte bundan dolayı Türk hayrat ve hasenatından hiçbir kimse mahrum edilmez."[63] (Comte de Bonneval, Fransız general)

"Bütün gezilerimde Türkler'in hatırşinaslıklarıyla lütufkarlıklarını gösteren birçok vaziyetlerle karşılaştım. Şahit olduğum deliller beni bu milletin iyi kalpli ve insanı minnettar edecek hareketlere pek meyyal olduğuna... ikna etmiş oldu.

İstanbul civarındaki gezintilerimde ben hep bu milletin lütufkarlığıyla misafirperverlik aşkına şahit oldum. Rastgeldiğim hangi Türk'e yol sorsam, hemen bana rehberlik etme teklifinde bulunuyor, yiyecek ve içecek şeyler hususunda elinden gelen ikramda kusur etmemek suretiyle de hep aynı kibarlığı gösteriyordu." [64] (L.H. Delamarre)

"Türkler'in nazarında hayrat ve hasenat imandandır... Türkler kadar kelimenin tam manasıyla insaniyetperver hiçbir millet bilmiyorum." [65] (A. Ubicini)

"Türkler'in riayet ettikleri İslam'ın beş şartının dördüncüsü de zekattır... Türkler bu şartın ifasında kusur etmezler, çünkü çok hayır severler; din ve mezhep ayırt etmeksizin ister Müslüman, ister Hıristiyan, ister Yahudi olsun, bütün muhtaçlara yardım ederler; onun için Türkler arasında fukaraya pek az tesadüf edilir... Kimisi daha hayattayken servetiyle fukaraya bakar, kimisi ölürken hastaneler tesisi yahut köprülerle kervansaraylar veyahut yol boylarında çeşmeler inşası için muazzam sermayeler bırakır; hatta birçokları da bu hayrat ve hasenatı daha sağlıklarında yaparlar; bazıları ölürken köleleriyle cariyelerini azat ederler; keseleriyle hayrat yapamayanlar ana yolların tamirinde çalışarak, yol boylarındaki su haznelerini doldurarak, sellerde suların civarında durup yolculara tehlike işareti vererek kollarıyla hayır işlerler, bütün bunlara mukabil katiyen para almazlar ve hatta eğer teklif edilecek olursa para için değil, fisebilillah çalıştıklarını söyleyerek reddederler." [66] (M. Thevenot)

"Hayrat ve hasenat yalnız Kuran ile Türk imamları tarafından iyice telkin ve teşvik edilmiş olmakla kalmayıp halk tarafından da o kadar sadakatle ve öyle bir el birliği ile tatbik edilir ki, bütün Türkiye ile Kırım'da dilenciliğin veyahut dilenciliği meslek ittihaz etmiş fukaranın ne olduğu bile malum değildir." [67] (Aubry de la Motraye)

"Dünyada esirlere, kölelere, cariyelere ve hatta kürek mahkumlarına Müslüman Türkler'den daha iyi bakan ve daha iyi muamele eden hiçbir millet yoktur." [68] (Mouradgea d'Ohsson)

Türkler'in bu sözlerde ifade edilen güzel ahlak özellikleri daha önce de vurguladığımız gibi, onların Kuran ahlakına olan bağlılıklarının bir sonucudur. Onlar hayatlarının her anında, savaşta, barışta, bir ülkeyi fethettiklerinde, kendilerine düşmanlık besleyenler ile karşı karşıya olduklarında, önemli kararlar alırken hep adaleti gözetmiş, insanlara iyilikle davranmış, hoşgörüyü ve hakkaniyeti temel düstur edinmişlerdir. Ayetlerde İslam ahlakının insana kazandırdığı güzel özelliklerden birkaçı şu şekilde bildirilir:

... Allah'a ve ahiret gününe iman eder, maruf olanı emreder, münker olandan sakındırır ve hayırlarda yarışırlar. İşte bunlar salih olanlardandır. (Al-i İmran Suresi, 114)

Onlar, bollukta da, darlıkta da infak edenler, öfkelerini yenenler ve insanlar (daki hakların)dan bağışlama ile (vaz) geçenlerdir. Allah, iyilik yapanları sever. (Al-i İmran Suresi, 134)

Kendilerinden önce o yurdu (Medine'yi) hazırlayıp imanı (gönüllerine) yerleştirenler ise, hicret edenleri severler ve onlara verilen şeylerden dolayı içlerinde bir ihtiyaç (arzusu) duymazlar. Kendilerinde bir açıklık (ihtiyaç) olsa bile (kardeşlerini) öz nefislerine tercih ederler. Kim nefsinin 'cimri ve bencil tutkularından' korunmuşsa, işte onlar, felah (kurtuluş) bulanlardır. (Haşr Suresi, 9)

Kendileri, ona duydukları sevgiye rağmen yemeği, yoksula, yetime ve esire yedirirler. "Biz size, ancak Allah'ın yüzü (rızası) için yediriyoruz; sizden ne bir karşılık istiyoruz, ne bir teşekkür." (İnsan Suresi, 8-9)

Vakar

Yabancı yazarlar, araştırmacılar ve gezginler Türkler'in vakarından oldukça etkilenmişlerdir. Ağırbaşlılığın, her kesimden ve her yaştan Türk'ün ortak vasfı olduğu çeşitli eserlerde şöyle ifade edilmiştir:

"Türkler ağırbaşlı ve düşüncelidirler... Türkler'in umumi vasıfları olan ağırbaşlılıkla vakar, nezaket tezahürleriyle selamlaşma merasimlerine büyük bir heybet izafe eder."[69] (T. Thornton)

"Osmanlı Türkleri'nin milli seciyesini teşkil eden vakarın, ağırbaşlılığın tasviri kolay değildir. Dünyada huzur ve sükuna bundan daha müptela millet yoktur... Biraz fevkalade bir şey ve mesela bir ecnebi kıyafeti, garip bir şey, tuhaf bir hayvan görecek olursa biraz durur, soğukkanlılıkla bakar, gülümser ve daha fazla oyalanmaya lüzum görmeyerek yoluna devam eder. Sokakta toplanmak, birini kovalamak, sevinç veyahut hayret taşkınlıklarına kapılmak gibi haller hiçbir Müslüman Türk şehrinde halk arasında bile hiçbir zaman görülmeyen hareketlerdir." [70] (Mouradgea d'Ohsson)

"Türk çocukları başka memleketlerdekilere benzemezler. Ne gürültü ederler, ne de ağlayıp dururlar. Şarkta geçirdiğim üç seneye yakın zaman zarfında hiçbir Türk çocuğunun bağırıp çağırdığını işitmedim. Mektebe gittiklerini gördüğüm yavruların tavırları sakin, yürüyüşleri tıpkı yaşlı başlı Osmanlılar gibi vakurdu." [71] (A. Ubicini)

Konuşma Üslubu

Türkler'in konuşmalarına şahit olan bazı Batılı gözlemciler, Türkler'deki güzel hitap biçimini şöyle anlatırlar:

"Bu milletin o kadar tatlı bir konuşma tarzı vardır ki bütün medeni milletlere örnek olabilir."[72] (Charles Mac Farlane)

"Öfke ile intikam hissinin mahsulü olduğu kadar kumarbazlığın da tabii bir neticesi olan küfürbazlık Hıristiyan memleketlerinde müthiş surette ve tamamıyla kafirce sarfedilip durduğu halde, Türkiye'nin ne sokaklarında duyulabilir, ne de evlerinde işitilir. Bu halin bizim yüzlerimizi kızartacak ve bizi hayretler içinde bırakacak tarafı da şudur ki, Türkler'in yalnız ağızlarında değil, dillerinde de küfür kelimeleri yoktur. Onlar yalnız 'Vallah' diye Allah'a kasem ederler." [73] (Du Loir)

Türkler'de Aile

Aile her zaman Türk toplumunun temeli olmuştur. Türk'ün üstün karakterinin oluşumunda aile terbiyesinin özel bir yeri vardır. Aile bağları beşikten mezara kadar devam etmektedir. Evlada şefkat ve muhabbet ile ana-babaya sevgi, saygı ve itaat Türkler'in alametifarikasıdır. 19. yüzyılda İstanbul'da bulunan bir araştırmacının konuyla ilgili gözlemleri şunlardır:

"Erkeklerde de kadınlarda da evlat sevgisi çok barizdir. Türkler'in hafta tatiline tesadüf eden Cuma günü ve bilhassa Ramazan ve Bayram günleri sokaklarda Müslüman Türk'ün göğsünü kabartan oğlunun elinden tutup ağır ağır gezdirdiği, çocuk yorulunca kucağına aldığı, daima devam ettiği kahvede yanına oturtup şefkatle hitap ettiği, evladına tam bir ana özeniyle baktığı, ihtiyarlarından gençlerine kadar bütün diğer Müslüman Türkler'in de çubuklarını bırakıp çocuğa alakayla baktıkları ve ilerde (İnşallah) ihtiyarlık desteği olacak bir oğul sahibi olduğu için babayı tebrik ettikleri görülür... Bu şefkat tezahürlerine başka memleketlerde de tesadüf edilir; fakat arada dağlar kadar fark vardır! Birtakım boş menfaat kaygıları, eğlence düşkünlükleri, çok defa kadınların da iştirak ettikleri ticari muamele gaileleri, kısacası başka memleketlerin herşeyleri çocuklara karşı şefkatlerini azalttığı halde, harem hayatı bilakis bütün bu hislerin bir merkezde toplanıp artmasını temin etmektedir. İşte bundan dolayı Türkiye'de çocuklar yetişip adam oldukları zaman analarıyla babalarını yanlarında bulundurmakla iftihar ettikleri ve küçükken onlardan gördükleri şefkate mukabele etmekle bahtiyar oldukları halde, başka memleketlerde çok defa çocuklar olgunluk çağına girer girmez analarıyla babalarından ayrılmakta, mali menfaatleri hususunda onlarla çekişe çekişe münakaşa etmekte ve hatta bazen kendileri refah içinde yaşadıkları halde onları sefalete yakın bir hayat içinde bırakmakta ve zavallılara karşı adeta yabancılaşmaktadırlar."[74] (A. Brayer)

Çevreye Verilen Değer

Avrupa'da hayvanlar ve ağaçların kıymeti bilinmezken, Türkler'in bunları korumak için teşkilatlar, vakıflar ve hastaneler kurdukları tarihi bir gerçektir. Bu durumu bizzat kendi gözleriyle gören Avrupalı araştırmacılar hayretler içinde kalmışlardır:

"Türk şefkati hayvanlara bile şamildir. Bunları beslemek için vakıflar ve ücretli adamlar vardır; bu adamlar sokak başlarında köpeklerle kedilere et dağıtırlar. Bu hayvanlar o sadakaya alışmış oldukları için, besicilerinin seslerini o kadar iyi tanırlar ki, işitir işitmez hemen sokak başına üşüşmekte hiçbir zaman kusur etmezler... Kısır ağaçların kuraklıktan kurumalarına meydan vermemek üzere bir işçiye ücret verip sulanmalarını temin edecek kadar hayrat ve hasenatta ileri giden... Müslümanlara da tesadüf edilir. Birçok Türkler de sırf azat etmek için kuş satın alırlar... Kasaplar her gün muayyen miktar kedi ve köpek beslemekle mükellef kılınır. Şam'da hastalanan kedilerle köpeklerin tedavisine mahsus bir hastane vardır." [75] ***(Jean Antoine Guer)***

"Türkler'in tabiat güzelliklerine o kadar hürmetleri vardır ki, eğer bir ağaç bulunan yerde ev yapacak olurlarsa, damlarının en güzel ziyneti saydıkları bu ağaca kafi gelecek bir açıklık bırakırlar. İşin doğrusunu isterseniz, bir bacayı güzel bir ağaçlıkla mukayese edin de ondan sonra bana Türkler'in haklı olup olmadıklarını söyleyin." [76] ***(Lady Craven)***

"Türkler canlı ve cansız mahlukatın hepsiyle iyi geçinirler: Ağaçlara, kuşlara, köpeklere, velhasıl Allah'ın yarattığı her şeye hürmet ederler; bizim memleketlerde başı boş bırakılan veyahut tazib edilen bu zavallı hayvan cinslerinin hepsine şefkat ve merhametlerini teşmil ederler." [77] ***(Lamartine)***

Türkler'de Doğa Sevgisi

Ünlü Fransız şair Lamartine, Türkler'in tabiat güzelliklerine olan sevgisini ve estetik duygusunu şöyle tasvir etmiştir:

"Bu sarayların hususiyeti, Türk Milleti'nin bir seciye hususiyetini gösterir: Tabiatı anlayış ve tabiat aşkı... Güzel manzaralara, parlak denizlere, gölgeliklere, membalara, karlı dağ tepeleriyle çevrelenmiş muazzam ufuklara karşı beslenen temayül bu milletin en büyük meylidir.

Onun bu hissinde asıl ve menşeini hatırlamaktan hoşlanan ve bütün zevkleri tabii ve sade olan bir milletin hatırası sezilir. İşte bu millet padişahlarının sarayını, yani payitahtın merkezini bütün imparatorluğun ve belki de bütün dünyanın en güzel tepesinin yamacına yerleştirmiştir.

Bu sarayda Avrupa saraylarının ne dahili ihtişamı, ne o esrarengiz şehvanilikleri görülebilir. Bunda yalnız ağaçların tıpkı bakir bir ormanda olduğu gibi alabildiğine ve ebedi surette geliştiği, suların şarıldadığı ve güvercinlerin dem çektiği geniş bahçeler vardır. Burada daima açık tutulan birçok pencereli odalar, bahçelerle, denizlere hakim eyvanlar ve kafeslerinin arkasına oturan padişahlar için hem tenhalığın tadını, hem o sihirli Boğaz

manzarasının zevkini aynı zamanda hissetmek imkanını temin eden kafesli köşkler vardır.

Türkiye'nin her tarafında böyledir; hünkarla halk, büyüklerle küçükler meskenlerinin tanziminde hep aynı ihtiyaca, aynı hisse tabidir: Güzel bir ufuk manzarasıyla gözlerin aydınlanması istenir. Yahut da eğer evlerinin vaziyetiyle yoksulluğu müsait değilse, harabelerinin etrafındaki toprağın bir köşesinde hiç olmazsa bir ağaç, bir koyun, birkaç kuş ve beş on güvercin olmasını isterler." 78

Sağlık ve Temizlik

Avrupa milletleri sağlığa zarar veren şeylerden kaçınmayı ve temizliği Türkler'den öğrenmişlerdir. Avrupa'da salgın hastalıkların kol gezdiği ve Avrupalıların temizliğin ne olduğunu bilmedikleri çağlarda, Türkler'in temizliği ve sıhhati tarihi belgelerle sabittir:

"Hem vücutlarını tertemiz tutmak, hem sıhhatlerini idame etmek için Türkler hamama çok giderler. Onun için şehirlerde birçok güzel hamamlar mevcut olduğu gibi, hiç olmazsa bir tek hamamı olmayan hiçbir köy yoktur. Bütün hamamlar hep aynı şekilde yapılmıştır ve aralarında bazılarının daha büyük ve mermerlerle daha fazla süslenmiş olmasından başka hiçbir fark yoktur...

Türkler çok yaşarlar ve az hasta olurlar. Bizim memleketlerdeki böbrek hastalıkları ve daha bir sürü tehlikeli hastalıkların hiçbirini bilmezler. Öyle zannediyorum ki Türkler'in bu mükemmel sıhhatlerinin başlıca sebeplerinden biri de sık sık hamama gitmeleri ve yiyip içmedeki itidalleridir. Çünkü az yemek yerler, Hıristiyanlar gibi karmakarışık şeyler yemezler, umumiyet itibarıyla içki alemleri yapmazlar ve daima idman yaparlar." [79] (M. Thevenot)

"Türk evlerinde temizlik azami derecededir: Döşeme tahtaları halılar ve Mısır hasırlarıyla kaplıdır; pabuçlarla kunduraların merdiven önünde bırakılması adet olmak itibarıyla, odalarda, sofalarda çamurlara ve ayak izlerine pek nadir tesadüf edildiği halde, bütün evlerde her hafta muntazam tahta silinir." [80] (M. Thornton)

"... Sünnet olmak ve vücuttaki tüyleri izale etmek, saçları kesmek, geniş elbiseler giymek, günde beş vakit abdest almak, her tabii ihtiyacın defini ve en ehemmiyetsiz kirleri müteakip yıkanıp temizlenmek, yemekten sonra el ve ağız yıkamak, her hafta ev temizlemek, haftada bir kere ve hatta ekseriya birkaç kere hamama gidip gayet ucuz yıkanmak gibi adetleriyle Türkler'i görürüz." [81] (A. Brayer)

Cömertlik

Türkler karşılık beklemeksizin çeşmeler, yemekhaneler, misafirhaneler, hanlar, mektepler yaptırmışlar; bu amaçla vakıflar kurmuşlar; üstelik yaptıkları yardımlarda

din ve millet farkı gözetmemişlerdir. Türkler'in en fakirinden en zenginine cömert insanlar oldukları Avrupalı seyyahların kaleme aldıkları eserlerde de işlenmiştir. Konuk oldukları Türkler'in kendilerinden paralarını ve mallarını esirgememeleri yabancıları bir hayli duygulandırmıştır.

Selçuklu Sultanı Melikşah ile büyük vezir Nizam-ül Mülk arasında geçen şu olay, Türkler'in cömertliğine güzel bir örnektir. Bir defasında Nizam-ül Mülk, fakirlere ve sufilere yılda 300.000 dinar vermek suçlamasıyla sultana şikayet edilmiştir. Muhalifler bu kadar yüksek meblağdaki para ile İstanbul'un bile fethedileceğini iddia ederek sultanı, vezirin aleyhine kışkırtmaya çalışmışlardır. Melikşah durumu Nizam-ül Mülk'e sorduğunda şu cevabı almıştır:

"Ey alemin sultanı! Allah sana ve bana, kullarından hiç kimseye nasip olmayan lütuf ve ihsanda bulunmuştur. Buna karşılık sen, Allah'ın dinini yükseltmeye çalışan, O'nun Aziz Kitabı'nı hamil bulunan kimselere yılda 300 bin dinar sarf etsen çok mudur?" [82]

Osmanlı medeniyetinin güzel geleneklerinden biri, hali vakti yerinde olan ailelerin Ramazan'da iftara davet ettikleri misafirleri uğurlarken "diş kirası" adı altında bir miktar para veya kıymetli eşyayı hediye etmeleriydi. Bu sayede ihtiyaç içinde olanlara, gururlarını incitmeden yardım edilirdi. Sözü edilen yardımlar büyük miktarlara ulaşırdı. Mesela, Rıfat Paşa'nın bir Ramazan sonu diş kirası hesabı toplamının 5000 altın olduğu bilinmekteydi.[83]

Türk-İslam Medeniyeti

Türkler'in Müslümanlığı kabul etmeleri hem İslam alemi hem de dünya tarihi açısından önemli sonuçlar doğurmuştur. Türkler, İslamiyet'e girer girmez karışıklık içinde bulunan İslam dünyasının koruyuculuğunu üstlenmişlerdir. Selçukluların Abbasi halifelerini himaye etmeleri; Türkler'in Batıdan gelen Haçlı Seferlerine, doğudan gelen Moğol akınlarına karşı set oluşturmalarıyla İslam dünyası dağılmaktan kurtulmuştur. İslamiyet'e savaş açmaya yeltenenler, karşılarında hep Türk Milleti'ni bulmuş ve eriyip gitmişlerdir. Bin yıla yakın bir süre Türk Milleti, Müslümanlığın bayraktarlığını yapmış; böylece İslam ülkeleri büyük tehlikelerden kurtulmuşlardır. Türkler bu yüce gaye uğruna, gerektiğinde canlarını seve seve vermekten çekinmemişlerdir.

Türk Milleti İslam'ı sadece dış düşmanlara karşı değil, iç düşmanlara karşı da savunmuştur. İslam'ı içten yıkmak isteyen ve bu amaçla Müslümanlar arasında sapkın inançlar yaymaya ve bölücülük yapmaya çalışanlara aman verilmemiştir. Türkler İslami değerlerin korunması için hiçbir fedakarlıktan kaçınmamışlardır.

İslamiyet'in dünyaya tebliğ edilmesi görevini Türkler, Araplardan devralmış; bunu da başarıyla devam ettirmişlerdir. Önce Asya'da İslamiyet'in yayılmasına hizmet etmişler; daha sonra batıya yönelmişlerdir. Anadolu'nun Türk ve İslam toprağı

olmasının ardından Avrupa'da ve Afrika'daki faaliyetlerine hız vermişlerdir. Türk-İslam tarihinin en büyük olaylarından biri Malazgirt Zaferi diğeri de İstanbul'un fethi olmuştur. Peygamber Efendimizin "İstanbul elbette fetholunacaktır. Onu fetheden kumandan ne güzel kumandandır. Onu fetheden asker ne güzel askerdir" şeklindeki müjdesi, Fatih Sultan Mehmet ile onun askerlerine nasip olmuştur.

Türk Milleti her gittiği yere İslam medeniyetini, İslam adaletini ve ahlakını götürmüş; Türkler'in idaresinde sadece Müslümanlar değil, diğer dinlere ve milletlere mensup insanlar da huzur ve güven içinde yaşamışlardır.

Gerçek anlamda Türk birliği, Türkler'in İslam'a sıkı sıkıya sarılmalarıyla gerçekleşmiştir. Günümüzde dünyanın her köşesindeki Türkler Müslümandırlar. Bununla birlikte Müslüman olmayan Türk soyundan gelme topluluklar da vardır; ancak bunlar başka dinlere girmekle Türklüklerini de tamamen unutmuşlar; diğer milletlerin içinde asimile olmuşlardır.

Türkler İslam kültür ve medeniyetine önemli katkılarda bulunmuşlardır. Maturidi mezhebinin kurucusu Ebu Mansur Maturidi, Peygamberimizin hadislerini *Sahih-i Buhari* adlı kitapta toplayan Muhammed b. İsmail Buhari, büyük İslam düşünürü ve bilgini İmam Gazali, Mevlana Celaleddin Rumi, Türk Milleti'nin yetiştirdiği çok sayıdaki alimden sadece birkaçıdır. Pek çok Türk alimi, yazdıkları kıymetli eserlerle asırlar boyu insanları aydınlatmışlardır.

11. yüzyılda Selçuklu veziri Nizam-ül Mülk tarafından Bağdat'ta kurulan Nizamiye Medreseleri yepyeni bir çığır açmıştır. Nizamiye Medreseleri modern üniversitelere öncülük etmiştir. Bu çağlarda eski Yunan medeniyeti eserleri de yaygın olarak araştırılmıştır.

Farabi, Biruni ve İbni Sina gibi Türk bilginleri kendilerinden sonraki yüzyıllarda bilime öncülük edecek eserler bırakmışlardır. Onların çalışmalarıyla tıp, felsefe, matematik, fizik, astronomi, geometri alanında çok değerli eserler ortaya çıkmıştır. Bunlar daha sonra Hıristiyanlar tarafından Avrupa'ya taşınmıştır. Günümüz bilimine giden yolun taşları Müslüman Türk bilginleri tarafından döşenmiştir.

Türk mimari üslubunun eşsiz örneklerini camiler, medreseler, saraylar, kasırlar, çarşılar, kervansaraylar ve çeşmelerde görmek mümkündür. Türk mimarları tarafından yapılan pek çok benzersiz sanat eseri günümüzde ayakta durmaktadır.

Yazı, cilt, çini, minyatür sanatları ile seramik, dokumacılık, taş ve maden işçiliği gibi alanlarda da Türkler unutulmaz eserler vücuda getirmişlerdir.

SONSÖZ

S onsöz olarak şu gerçeği bir kere daha hatırlatmak yerinde olacaktır: Müslüman Türk Milleti, sahip olduğu üstün seciyesiyle tarihe adını altın harflerle yazdırmış, karşısına çıkan her türlü zorluğun üstesinden başarıyla gelmiştir. Gelecekte ortaya çıkacak problemleri de Türklüğü'ne yakışır bir tavırla çözeceğinden şüphe yoktur. Çünkü Türk Milleti çok büyük bir tarihi mirasa ve tecrübeye sahiptir. Bu miras yeni girdiğimiz 21. yüzyılda, Türk Milleti'ni lider ülkeler sıralamasının başlarına yerleştirecek olan köklü ve şanlı bir mirastır.

Tarih boyunca Türkler her zaman medeniyetler kuran, çok geniş topluluklara liderlik yapan bir millet olmuşlardır. Türk Milleti'nin bu lider karakteri, onun dünya liderliğini de başarabileceğini göstermektedir. Türk'ün tarihi bunun örnekleriyle doludur. Böyle bir liderlik sadece Türkiye sınırlarına değil, Osmanlı Devleti'nin ardından huzur ve istikrar bulmayan çok geniş topraklara da barış ve refah getirecektir. Balkanlar'da, Ortadoğu'da, Kafkasya'da, Orta Asya'da dinmek bilmeyen kaosun çözümü de işte bu büyük ülkünün gerçekleşmesiyle çözüme kavuşacaktır. Bugün birer savaş merkezi konumundaki söz konusu bölgeler Türk Milleti'nin liderliğindeki bir birliğin çatısı altında özledikleri huzuru bulacaklardır. Dünyanın hem jeo-stratejik, hem de jeo-ekonomik açıdan en önemli bölgesi olan ve çok zengin doğal kaynaklara sahip olan bu topraklarda oluşturulacak bir Türk-İslam birliği dünya siyasetinde hak ettiği yere kavuşacaktır.

İşte Müslüman Türk Devleti tarih boyunca sahip olduğu bu liderlik görevine bugün de taliptir. Geçmişte olduğu gibi bugün de Arnavutları, Boşnakları, Pomakları, Çeçenleri, Çerkezleri, Azerileri, Gürcüleri ve hatta Hırvatları, Sırpları, Romenleri, Yahudileri ve Bulgarları bile yeni bir "Türk-İslam Milletler Topluluğu" altında toplamayı hedeflemektedir. Nitekim tüm bu toplumların çoğu, şu anda Osmanlı döneminde gördükleri huzur ve güveni yeniden yaşayacakları düzenin sağlanmasını hedeflemektedirler ve bunun için de Türkiye'ye umutla bakmaktadırlar.

Bunun için yapılması gereken şey, Türk Milleti'nin milli ve manevi değerlerine, üstün seciyesine sıkı sıkıya sarılması; devraldığı mirasa ciddi bir biçimde sahip çıkmasıdır. Bunların bilinmesi, anlatılması ve yaşatılması zorunludur. Böylelikle iç ve dış düşmanlarımızın bizleri milli benliğimizden koparmak için kurdukları tuzaklar boşa çıkmış olacaktır. Ve yine böylelikle Türk Milleti, 21. yüzyılın milletleri arasında ön sıradaki yerini alacaktır.

EVRİM YANILGISI

Darwinizm, yani evrim teorisi, yaratılış gerçeğini reddetmek amacıyla ortaya atılmış, ancak başarılı olamamış bilim dışı bir safsatadan başka bir şey değildir. Canlılığın, cansız maddelerden tesadüfen oluştuğunu iddia eden bu teori, evrende ve canlılarda çok mucizevi bir düzen bulunduğunun bilim tarafından ispat edilmesiyle çürümüştür. Böylece Allah'ın tüm evreni ve canlıları yaratmış olduğu gerçeği, bilim tarafından da kanıtlanmıştır. Bugün evrim teorisini ayakta tutmak için dünya çapında yürütülen propaganda, sadece bilimsel gerçeklerin çarpıtılmasına, taraflı yorumlanmasına, bilim görüntüsü altında söylenen yalanlara ve yapılan sahtekarlıklara dayalıdır.

Ancak bu propaganda gerçeği gizleyememektedir. Evrim teorisinin bilim tarihindeki en büyük yanılgı olduğu, son 20-30 yıldır bilim dünyasında giderek daha yüksek sesle dile getirilmektedir. Özellikle 1980'lerden sonra yapılan araştırmalar, Darwinist iddiaların tamamen yanlış olduğunu ortaya koymuş ve bu gerçek pek çok bilim adamı tarafından dile getirilmiştir. Özellikle ABD'de, biyoloji, biyokimya, paleontoloji gibi farklı alanlardan gelen çok sayıda bilim adamı, Darwinizm'in geçersizliğini görmekte, canlıların kökenini artık "yaratılış gerçeğiyle" açıklamaktadırlar.

Evrim teorisinin çöküşünü ve yaratılışın delillerini diğer pek çok çalışmamızda bütün bilimsel detaylarıyla ele aldık ve almaya devam ediyoruz. Ancak konuyu, taşıdığı büyük önem nedeniyle, burada da özetlemekte yarar vardır.

Darwin'i Yıkan Zorluklar

Evrim teorisi, tarihi eski Yunan'a kadar uzanan bir öğreti olmasına karşın, kapsamlı olarak 19. yüzyılda ortaya atıldı. Teoriyi bilim dünyasının gündemine sokan en önemli gelişme, Charles Darwin'in 1859 yılında yayınlanan *Türlerin Kökeni* adlı kitabıydı. Darwin bu kitapta dünya üzerindeki farklı canlı türlerini Allah'ın ayrı ayrı yarattığı gerçeğine karşı çıkıyordu. Darwin'e göre, tüm türler ortak bir atadan geliyorlardı ve zaman içinde küçük değişimlerle farklılaşmışlardı.

Darwin'in teorisi, hiçbir somut bilimsel bulguya dayanmıyordu; kendisinin de kabul ettiği gibi sadece bir "mantık yürütme" idi. Hatta Darwin'in kitabındaki "Teorinin Zorlukları" başlıklı uzun bölümde itiraf ettiği gibi, teori pek çok önemli soru karşısında açık veriyordu.

Darwin, teorisinin önündeki zorlukların gelişen bilim tarafından aşılacağını, yeni bilimsel bulguların teorisini güçlendireceğini umuyordu. Bunu kitabında sık sık belirtmişti. Ancak gelişen bilim, Darwin'in umutlarının tam aksine, teorinin temel iddialarını birer birer dayanaksız bırakmıştır.

Darwinizm'in bilim karşısındaki yenilgisi, üç temel başlıkta incelenebilir:

1) Teori, hayatın yeryüzünde ilk kez nasıl ortaya çıktığını asla açıklayamamaktadır.

2) Teorinin öne sürdüğü "evrim mekanizmaları"nın, gerçekte evrimleştirici bir etkiye sahip olduğunu gösteren hiçbir bilimsel bulgu yoktur.

3) Fosil kayıtları, evrim teorisinin öngörülerinin tam aksine bir tablo ortaya koymaktadır.

Bu bölümde, bu üç temel başlığı ana hatları ile inceleyeceğiz.

Aşılamayan İlk Basamak: Hayatın Kökeni

Evrim teorisi, tüm canlı türlerinin, bundan yaklaşık 3.8 milyar yıl önce ilkel dünyada ortaya çıkan tek bir canlı hücreden geldiklerini iddia etmektedir. Tek bir hücrenin nasıl olup da milyonlarca kompleks canlı türünü oluşturduğu ve eğer gerçekten bu tür bir evrim gerçekleşmişse neden bunun izlerinin fosil kayıtlarında bulunamadığı, teorinin açıklayamadığı sorulardandır. Ancak tüm bunlardan önce, iddia edilen evrim sürecinin ilk basamağı üzerinde durmak gerekir. Sözü edilen o "ilk hücre" nasıl ortaya çıkmıştır?

Evrim teorisi, yaratılışı reddettiği, hiçbir doğaüstü müdahaleyi kabul etmediği için, o "ilk hücre"nin, hiçbir tasarım, plan ve düzenleme olmadan, doğa kanunları içinde rastlantısal olarak meydana geldiğini iddia eder. Yani teoriye göre, cansız madde tesadüfler sonucunda ortaya canlı bir hücre çıkarmış olmalıdır. Ancak bu, bilinen en temel biyoloji kanunlarına aykırı bir iddiadır.

"Hayat Hayattan Gelir"

Darwin, kitabında hayatın kökeni konusundan hiç söz etmemişti. Çünkü onun dönemindeki ilkel bilim anlayışı, canlıların çok basit bir yapıya sahip olduklarını varsayıyordu. Ortaçağ'dan beri inanılan "spontane jenerasyon" adlı teoriye göre, cansız maddelerin tesadüfen biraraya gelip, canlı bir varlık oluşturabileceklerine inanılıyordu. Bu dönemde böceklerin yemek artıklarından, farelerin de buğdaydan oluştuğu yaygın bir düşünceydi. Bunu ispatlamak için de ilginç deneyler yapılmıştı. Kirli bir paçavranın üzerine biraz buğday konmuş ve biraz beklendiğinde bu karışımdan farelerin oluşacağı sanılmıştı.

Etlerin kurtlanması da hayatın cansız maddelerden türeyebildiğine bir delil sayılıyordu. Oysa daha sonra anlaşılacaktı ki, etlerin üzerindeki kurtlar kendiliklerinden oluşmuyorlar, sineklerin getirip bıraktıkları gözle görülmeyen larvalardan çıkıyorlardı.

Darwin'in *Türlerin Kökeni* adlı kitabını yazdığı dönemde ise, bakterilerin cansız maddeden oluşabildikleri inancı, bilim dünyasında yaygın bir kabul görüyordu.

Oysa Darwin'in kitabının yayınlanmasından beş yıl sonra, ünlü Fransız biyolog Louis Pasteur, evrime temel oluşturan bu inancı kesin olarak çürüttü. Pasteur yaptığı uzun çalışma ve deneyler sonucunda vardığı sonucu şöyle özetlemişti:

Cansız maddelerin hayat oluşturabileceği iddiası artık kesin olarak tarihe gömülmüştür.84

Evrim teorisinin savunucuları, Pasteur'ün bulgularına karşı uzun süre direndiler. Ancak gelişen bilim, canlı hücresinin karmaşık yapısını ortaya çıkardıkça, hayatın kendiliğinden oluşabileceği iddiasının geçersizliği daha da açık hale geldi.

20. Yüzyıldaki Sonuçsuz Çabalar

20. yüzyılda hayatın kökeni konusunu ele alan ilk evrimci, ünlü Rus biyolog Alexander Oparin oldu. Oparin, 1930'lu yıllarda ortaya attığı birtakım tezlerle, canlı hücresinin tesadüfen meydana gelebileceğini ispat etmeye çalıştı. Ancak bu çalışmalar başarısızlıkla sonuçlanacak ve Oparin şu itirafı yapmak zorunda kalacaktı:

Maalesef hücrenin kökeni, evrim teorisinin tümünü içine alan en karanlık noktayı oluşturmaktadır.85

Oparin'in yolunu izleyen evrimciler, hayatın kökeni konusunu çözüme kavuşturacak deneyler yapmaya çalıştılar. Bu deneylerin en ünlüsü, Amerikalı kimyacı Stanley Miller tarafından 1953 yılında düzenlendi. Miller, ilkel dünya atmosferinde olduğunu iddia ettiği gazları bir deney düzeneğinde birleştirerek ve bu karışıma enerji ekleyerek, proteinlerin yapısında kullanılan birkaç organik molekül (aminoasit) sentezledi.

O yıllarda evrim adına önemli bir aşama gibi tanıtılan bu deneyin geçerli olmadığı ve deneyde kullanılan atmosferin gerçek dünya koşullarından çok farklı olduğu, ilerleyen yıllarda ortaya çıkacaktı.86

Uzun süren bir sessizlikten sonra Miller'in kendisi de kullandığı atmosfer ortamının gerçekçi olmadığını itiraf etti.87

Hayatın kökeni sorununu açıklamak için 20. yüzyıl boyunca yürütülen tüm evrimci çabalar hep başarısızlıkla sonuçlandı. San Diego Scripps Enstitüsü'nden ünlü jeokimyacı Jeffrey Bada, evrimci Earth dergisinde 1998 yılında yayınlanan bir makalede bu gerçeği şöyle kabul eder:

Bugün, 20. yüzyılı geride bırakırken, hala, 20. yüzyıla girdiğimizde sahip olduğumuz en büyük çözülmemiş problemle karşı karşıyayız: Hayat yeryüzünde nasıl başladı.88

Hayatın Kompleks Yapısı

Evrim teorisinin hayatın kökeni konusunda bu denli büyük bir açmaza girmesinin başlıca nedeni, en basit sanılan canlı yapıların bile inanılmaz derecede karmaşık yapılara sahip olmasıdır. Canlı hücresi, insanoğlunun yaptığı bütün teknolojik ürünlerden daha karmaşıktır. Öyle ki bugün dünyanın en gelişmiş laboratuvarlarında bile cansız maddeler biraraya getirilerek canlı bir hücre üretilememektedir.

Bir hücrenin meydana gelmesi için gereken şartlar, asla rastlantılarla açıklanamayacak kadar fazladır. Hücrenin en temel yapı taşı olan proteinlerin

rastlantısal olarak sentezlenme ihtimali; 500 aminoasitlik ortalama bir protein için, 10^{950}'de 1'dir. Ancak matematikte 10^{50}'de 1'den küçük olasılıklar pratik olarak "imkansız" sayılır. Hücrenin çekirdeğinde yer alan ve genetik bilgiyi saklayan DNA molekülü ise, inanılmaz bir bilgi bankasıdır. İnsan DNA'sının içerdiği bilginin, eğer kağıda dökülmeye kalkılsa, 500'er sayfadan oluşan 900 ciltlik bir kütüphane oluşturacağı hesaplanmaktadır.

Bu noktada çok ilginç bir ikilem daha vardır: DNA, yalnız birtakım özelleşmiş proteinlerin (enzimlerin) yardımı ile eşlenebilir. Ama bu enzimlerin sentezi de ancak DNA'daki bilgiler doğrultusunda gerçekleşir. Birbirine bağımlı olduklarından, eşlemenin meydana gelebilmesi için ikisinin de aynı anda var olmaları gerekir. Bu ise, hayatın kendiliğinden oluştuğu senaryosunu çıkmaza sokmaktadır. San Diego California Üniversitesi'nden ünlü evrimci Prof. Leslie Orgel, Scientific American dergisinin Ekim 1994 tarihli sayısında bu gerçeği şöyle itiraf eder:

Son derece kompleks yapılara sahip olan proteinlerin ve nükleik asitlerin (RNA ve DNA) aynı yerde ve aynı zamanda rastlantısal olarak oluşmaları aşırı derecede ihtimal dışıdır. Ama bunların birisi olmadan diğerini elde etmek de mümkün değildir. Dolayısıyla insan, yaşamın kimyasal yollarla ortaya çıkmasının asla mümkün olmadığı sonucuna varmak zorunda kalmaktadır.89

Kuşkusuz eğer hayatın doğal etkenlerle ortaya çıkması imkansız ise, bu durumda hayatın doğaüstü bir biçimde "yaratıldığını" kabul etmek gerekir. Bu gerçek, en temel amacı yaratılışı reddetmek olan evrim teorisini açıkça geçersiz kılmaktadır.

Evrimin Hayali Mekanizmaları

Darwin'in teorisini geçersiz kılan ikinci büyük nokta, teorinin "evrim mekanizmaları" olarak öne sürdüğü iki kavramın da gerçekte hiçbir evrimleştirici güce sahip olmadığının anlaşılmış olmasıdır. Darwin, ortaya attığı evrim iddiasını tamamen "doğal seleksiyon" mekanizmasına bağlamıştı. Bu mekanizmaya verdiği önem, kitabının isminden de açıkça anlaşılıyordu: Türlerin Kökeni, Doğal Seleksiyon Yoluyla…

Doğal seleksiyon, doğal seçme demektir. Doğadaki yaşam mücadelesi içinde, doğal şartlara uygun ve güçlü canlıların hayatta kalacağı düşüncesine dayanır. Örneğin yırtıcı hayvanlar tarafından tehdit edilen bir geyik sürüsünde, daha hızlı koşabilen geyikler hayatta kalacaktır. Böylece geyik sürüsü, hızlı ve güçlü bireylerden oluşacaktır. Ama elbette bu mekanizma, geyikleri evrimleştirmez, onları başka bir canlı türüne, örneğin atlara dönüştürmez.

Dolayısıyla doğal seleksiyon mekanizması hiçbir evrimleştirici güce sahip değildir. Darwin de bu gerçeğin farkındaydı ve *Türlerin Kökeni* adlı kitabında "Faydalı değişiklikler oluşmadığı sürece doğal seleksiyon hiçbir şey yapamaz" demek zorunda kalmıştı.90

Lamarck'ın Etkisi

Peki bu "faydalı değişiklikler" nasıl oluşabilirdi? Darwin, kendi döneminin ilkel bilim anlayışı içinde, bu soruyu Lamarck'a dayanarak cevaplamaya çalışmıştı. Darwin'den önce yaşamış olan Fransız biyolog Lamarck'a göre, canlılar yaşamları sırasında geçirdikleri fiziksel değişiklikleri sonraki nesle aktarıyorlar, nesilden nesile biriken bu özellikler sonucunda yeni türler ortaya çıkıyordu. Örneğin Lamarck'a göre zürafalar ceylanlardan türemişlerdi, yüksek ağaçların yapraklarını yemek için çabalarken nesilden nesile boyunları uzamıştı.

Darwin de benzeri örnekler vermiş, örneğin Türlerin Kökeni adlı kitabında, yiyecek bulmak için suya giren bazı ayıların zamanla balinalara dönüştüğünü iddia etmişti.91

Ama Mendel'in keşfettiği ve 20. yüzyılda gelişen genetik bilimiyle kesinleşen kalıtım kanunları, kazanılmış özelliklerin sonraki nesillere aktarılması efsanesini kesin olarak yıktı. Böylece doğal seleksiyon "tek başına" ve dolayısıyla tümüyle etkisiz bir mekanizma olarak kalmış oluyordu.

Neo-Darwinizm ve Mutasyonlar

Darwinistler ise bu duruma bir çözüm bulabilmek için 1930'ların sonlarında, "Modern Sentetik Teori"yi ya da daha yaygın ismiyle neo-Darwinizm'i ortaya attılar. Neo-Darwinizm, doğal seleksiyonun yanına "faydalı değişiklik sebebi" olarak mutasyonları, yani canlıların genlerinde radyasyon gibi dış etkiler ya da kopyalama hataları sonucunda oluşan bozulmaları ekledi.

Bugün de hala dünyada evrim adına geçerliliğini koruyan model neo-Darwinizm'dir. Teori, yeryüzünde bulunan milyonlarca canlı türünün, bu canlıların, kulak, göz, akciğer, kanat gibi sayısız kompleks organlarının "mutasyonlara", yani genetik bozukluklara dayalı bir süreç sonucunda oluştuğunu iddia etmektedir. Ama teoriyi çaresiz bırakan açık bir bilimsel gerçek vardır: **Mutasyonlar canlıları geliştirmezler, aksine her zaman için canlılara zarar verirler.**

Bunun nedeni çok basittir: DNA çok kompleks bir düzene sahiptir. Bu molekül üzerinde oluşan herhangi rasgele bir etki ancak zarar verir. Amerikalı genetikçi B. G. Ranganathan bunu şöyle açıklar:

Mutasyonlar küçük, rasgele ve zararlıdırlar. Çok ender olarak meydana gelirler ve en iyi ihtimalle etkisizdirler. Bu üç özellik, mutasyonların evrimsel bir gelişme meydana getiremeyeceğini gösterir. Zaten yüksek derecede özelleşmiş bir organizmada meydana gelebilecek rastlantısal bir değişim, ya etkisiz olacaktır ya da zararlı. Bir kol saatinde meydana gelecek rasgele bir değişim kol saatini geliştirmeyecektir. Ona büyük ihtimalle zarar verecek veya en iyi ihtimalle etkisiz olacaktır. Bir deprem bir şehri geliştirmez, ona yıkım getirir. 92

Nitekim bugüne kadar hiçbir yararlı, yani genetik bilgiyi geliştiren mutasyon örneği gözlemlenmedi. Tüm mutasyonların zararlı olduğu görüldü. Anlaşıldı ki, evrim teorisinin

"evrim mekanizması" olarak gösterdiği mutasyonlar, gerçekte canlıları sadece tahrip eden, sakat bırakan genetik olaylardır. (İnsanlarda mutasyonun en sık görülen etkisi de kanserdir.) Elbette tahrip edici bir mekanizma "evrim mekanizması" olamaz. Doğal seleksiyon ise, Darwin'in de kabul ettiği gibi, "tek başına hiçbir şey yapamaz." Bu gerçek bizlere doğada hiçbir "evrim mekanizması" olmadığını göstermektedir. Evrim mekanizması olmadığına göre de, evrim denen hayali süreç yaşanmış olamaz.

Fosil Kayıtları: Ara Formlardan Eser Yok

Evrim teorisinin iddia ettiği senaryonun yaşanmamış olduğunun en açık göstergesi ise fosil kayıtlarıdır.

Evrim teorisine göre bütün canlılar birbirlerinden türemişlerdir. Önceden var olan bir canlı türü, zamanla bir diğerine dönüşmüş ve bütün türler bu şekilde ortaya çıkmışlardır. Teoriye göre bu dönüşüm yüz milyonlarca yıl süren uzun bir zaman dilimini kapsamış ve kademe kademe ilerlemiştir.

Bu durumda, iddia edilen uzun dönüşüm süreci içinde sayısız "ara türler"in oluşmuş ve yaşamış olmaları gerekir.

Örneğin geçmişte, balık özelliklerini taşımalarına rağmen, bir yandan da bazı sürüngen özellikleri kazanmış olan yarı balık-yarı sürüngen canlılar yaşamış olmalıdır. Ya da sürüngen özelliklerini taşırken, bir yandan da bazı kuş özellikleri kazanmış sürüngen-kuşlar ortaya çıkmış olmalıdır. Bunlar, bir geçiş sürecinde oldukları için de, sakat, eksik, kusurlu canlılar olmalıdır. Evrimciler geçmişte yaşamış olduklarına inandıkları bu teorik yaratıklara "**ara-geçiş formu**" adını verirler.

Eğer gerçekten bu tür canlılar geçmişte yaşamışlarsa bunların sayılarının ve çeşitlerinin milyonlarca hatta milyarlarca olması gerekir. Ve bu ucube canlıların kalıntılarına mutlaka fosil kayıtlarında rastlanması gerekir. Darwin, *Türlerin Kökeni*'nde bunu şöyle açıklamıştır:

Eğer teorim doğruysa, türleri birbirine bağlayan sayısız ara-geçiş çeşitleri mutlaka yaşamış olmalıdır... Bunların yaşamış olduklarının kanıtları da sadece fosil kalıntıları arasında bulunabilir. 93

Darwin'in Yıkılan Umutları

Ancak 19. yüzyılın ortasından bu yana dünyanın dört bir yanında hummalı fosil araştırmaları yapıldığı halde bu ara geçiş formlarına rastlanamamıştır. Yapılan kazılarda ve araştırmalarda elde edilen bütün bulgular, evrimcilerin beklediklerinin aksine, canlıların yeryüzünde birdenbire, eksiksiz ve kusursuz bir biçimde ortaya çıktıklarını göstermiştir.

Ünlü İngiliz paleontolog (fosil bilimci) Derek W. Ager, bir evrimci olmasına karşın bu gerçeği şöyle itiraf eder:

Sorunumuz şudur: Fosil kayıtlarını detaylı olarak incelediğimizde, türler ya da sınıflar seviyesinde olsun, sürekli olarak aynı gerçekle karşılaşırız; kademeli evrimle gelişen değil, aniden yeryüzünde oluşan gruplar görürüz.94

Yani fosil kayıtlarında, tüm canlı türleri, aralarında hiçbir geçiş formu olmadan eksiksiz biçimleriyle aniden ortaya çıkmaktadırlar. Bu, Darwin'in öngörülerinin tam aksidir. Dahası, bu canlı türlerinin yaratıldıklarını gösteren çok güçlü bir delildir. Çünkü bir canlı türünün, kendisinden evrimleştiği hiçbir atası olmadan, bir anda ve kusursuz olarak ortaya çıkmasının tek açıklaması, o türün yaratılmış olmasıdır. Bu gerçek, ünlü evrimci Biyolog Douglas Futuyma tarafından da kabul edilir:

Yaratılış ve evrim, yaşayan canlıların kökeni hakkında yapılabilecek yegane iki açıklamadır. Canlılar dünya üzerinde ya tamamen mükemmel ve eksiksiz bir biçimde ortaya çıkmışlardır ya da böyle olmamıştır. Eğer böyle olmadıysa, bir değişim süreci sayesinde kendilerinden önce var olan bazı canlı türlerinden evrimleşerek meydana gelmiş olmalıdırlar. Ama eğer eksiksiz ve mükemmel bir biçimde ortaya çıkmışlarsa, o halde sonsuz güç sahibi bir akıl tarafından yaratılmış olmaları gerekir.95

Fosiller ise, canlıların yeryüzünde eksiksiz ve mükemmel bir biçimde ortaya çıktıklarını göstermektedir. Yani **"türlerin kökeni", Darwin'in sandığının aksine, evrim değil yaratılıştır.**

İnsanın Evrimi Masalı

Evrim teorisini savunanların en çok gündeme getirdikleri konu, insanın kökeni konusudur. Bu konudaki Darwinist iddia, bugün yaşayan modern insanın maymunsu birtakım yaratıklardan geldiğini varsayar. 4-5 milyon yıl önce başladığı varsayılan bu süreçte, modern insan ile ataları arasında bazı "ara form"ların yaşadığı iddia edilir. Gerçekte tümüyle hayali olan bu senaryoda dört temel "kategori" sayılır:

1- *Australopithecus*

2- *Homo habilis*

3- *Homo erectus*

4- *Homo sapiens*

Evrimciler, insanların sözde ilk maymunsu atalarına "güney maymunu" anlamına gelen "Australopithecus" ismini verirler. Bu canlılar gerçekte soyu tükenmiş bir maymun türünden başka bir şey değildir. Lord Solly Zuckerman ve Prof. Charles Oxnard gibi İngiltere ve ABD'den dünyaca ünlü iki anatomistin Australopithecus örnekleri üzerinde yaptıkları çok geniş kapsamlı çalışmalar, bu canlıların sadece soyu tükenmiş bir maymun türüne ait olduklarını ve insanlarla hiçbir benzerlik taşımadıklarını göstermiştir.96

Evrimciler insan evriminin bir sonraki safhasını da, "homo" yani insan olarak sınıflandırırlar. İddiaya göre homo serisindeki canlılar, Australopithecuslar'dan daha gelişmişlerdir. Evrimciler, bu farklı canlılara ait fosilleri ardı ardına dizerek hayali bir evrim

şeması oluştururlar. Bu şema hayalidir, çünkü gerçekte bu farklı sınıfların arasında evrimsel bir ilişki olduğu asla ispatlanamamıştır. Evrim teorisinin 20. yüzyıldaki en önemli savunucularından biri olan Ernst Mayr, "*Homo sapiens*'e uzanan zincir gerçekte kayıptır" diyerek bunu kabul eder.97

Evrimciler "*Australopithecus* > *Homo habilis* > *Homo erectus* > *Homo sapiens*" sıralamasını yazarken, bu türlerin her birinin, bir sonrakinin atası olduğu izlenimini verirler. Oysa paleoantropologların son bulguları, *Australopithecus*, *Homo habilis* ve *Homo erectus*'un dünya'nın farklı bölgelerinde aynı dönemlerde yaşadıklarını göstermektedir.98

Dahası Homo erectus sınıflamasına ait insanların bir bölümü çok modern zamanlara kadar yaşamışlar, Homo sapiens neandertalensis ve Homo sapiens sapiens (modern insan) ile aynı ortamda yan yana bulunmuşlardır.99

Bu ise elbette bu sınıfların birbirlerinin ataları oldukları iddiasının geçersizliğini açıkça ortaya koymaktadır. Harvard Üniversitesi paleontologlarından Stephen Jay Gould, kendisi de bir evrimci olmasına karşın, Darwinist teorinin içine girdiği bu çıkmazı şöyle açıklar:

Eğer birbiri ile paralel bir biçimde yaşayan üç farklı hominid (insanımsı) çizgisi varsa, o halde bizim soy ağacımıza ne oldu? Açıktır ki, bunların biri diğerinden gelmiş olamaz. Dahası, biri diğeriyle karşılaştırıldığında evrimsel bir gelişme trendi göstermemektedirler. 100

Kısacası, medyada ya da ders kitaplarında yer alan hayali birtakım "yarı maymun, yarı insan" canlıların çizimleriyle, yani sırf propaganda yoluyla ayakta tutulmaya çalışılan insanın evrimi senaryosu, hiçbir bilimsel temeli olmayan bir masaldan ibarettir.

Bu konuyu uzun yıllar inceleyen, özellikle Australopithecus fosilleri üzerinde 15 yıl araştırma yapan İngiltere'nin en ünlü ve saygın bilim adamlarından Lord Solly Zuckerman, bir evrimci olmasına rağmen, ortada maymunsu canlılardan insana uzanan gerçek bir soy ağacı olmadığı sonucuna varmıştır.

Zuckerman bir de ilginç bir "bilim skalası" yapmıştır. Bilimsel olarak kabul ettiği bilgi dallarından, bilim dışı olarak kabul ettiği bilgi dallarına kadar bir yelpaze oluşturmuştur. Zuckerman'ın bu tablosuna göre en "bilimsel" -yani somut verilere dayanan- bilgi dalları kimya ve fiziktir. Yelpazede bunlardan sonra biyoloji bilimleri, sonra da sosyal bilimler gelir. Yelpazenin en ucunda, yani en "bilim dışı" sayılan kısımda ise, Zuckerman'a göre, telepati, altıncı his gibi "duyum ötesi algılama" kavramları ve bir de "insanın evrimi" vardır! Zuckerman, yelpazenin bu ucunu şöyle açıklar:

Objektif gerçekliğin alanından çıkıp da, biyolojik bilim olarak varsayılan bu alanlara -yani duyum ötesi algılamaya ve insanın fosil tarihinin yorumlanmasına- girdiğimizde, evrim teorisine inanan bir kimse için herşeyin mümkün olduğunu görürüz. Öyle ki teorilerine kesinlikle inanan bu kimselerin çelişkili bazı yargıları aynı anda kabul etmeleri bile mümkündür.101

İşte insanın evrimi masalı da, teorilerine körü körüne inanan birtakım insanların buldukları bazı fosilleri ön yargılı bir biçimde yorumlamalarından ibarettir.

Darwin Formülü!

Şimdiye kadar ele aldığımız tüm teknik delillerin yanında, isterseniz evrimcilerin nasıl saçma bir inanışa sahip olduklarını bir de çocukların bile anlayabileceği kadar açık bir örnekle özetleyelim.

Evrim teorisi canlılığın tesadüfen oluştuğunu iddia etmektedir. Dolayısıyla bu iddiaya göre cansız ve şuursuz atomlar biraraya gelerek önce hücreyi oluşturmuşlardır ve sonrasında aynı atomlar bir şekilde diğer canlıları ve insanı meydana getirmişlerdir. Şimdi düşünelim; canlılığın yapıtaşı olan karbon, fosfor, azot, potasyum gibi elementleri biraraya getirdiğimizde bir yığın oluşur. Bu atom yığını, hangi işlemden geçirilirse geçirilsin, tek bir canlı oluşturamaz. İsterseniz bu konuda bir "deney" tasarlayalım ve evrimcilerin aslında savundukları, ama yüksek sesle dile getiremedikleri iddiayı onlar adına "Darwin Formülü" adıyla inceleyelim:

Evrimciler, çok sayıda büyük varilin içine canlılığın yapısında bulunan fosfor, azot, karbon, oksijen, demir, magnezyum gibi elementlerden bol miktarda koysunlar. Hatta normal şartlarda bulunmayan ancak bu karışımın içinde bulunmasını gerekli gördükleri malzemeleri de bu varillere eklesinler. Karışımların içine, istedikleri kadar amino asit, istedikleri kadar da (bir tekinin bile rastlantısal oluşma ihtimali 10^{-950} olan) protein doldursunlar. Bu karışımlara istedikleri oranda ısı ve nem versinler. Bunları istedikleri gelişmiş cihazlarla karıştırsınlar. Varillerin başına da dünyanın önde gelen bilim adamlarını koysunlar. Bu uzmanlar babadan oğula, kuşaktan kuşağa aktararak nöbetleşe milyarlarca, hatta trilyonlarca sene sürekli varillerin başında beklesinler. Bir canlının oluşması için hangi şartların var olması gerektiğine inanılıyorsa hepsini kullanmak serbest olsun. Ancak, ne yaparlarsa yapsınlar o varillerden kesinlikle bir canlı çıkartamazlar. Zürafaları, aslanları, arıları, kanaryaları, bülbülleri, papağanları, atları, yunusları, gülleri, orkideleri, zambakları, karanfilleri, muzları, portakalları, elmaları, hurmaları, domatesleri, kavunları, karpuzları, incirleri, zeytinleri, üzümleri, şeftalileri, tavus kuşlarını, sülünleri, renk renk kelebekleri ve bunlar gibi milyonlarca canlı türünden hiçbirini oluşturamazlar. Değil burada birkaçını saydığımız bu canlı varlıkları, bunların tek bir hücresini bile elde edemezler.

Kısacası, bilinçsiz **atomlar biraraya gelerek hücreyi oluşturamazlar.** Sonra yeni bir karar vererek bir hücreyi ikiye bölüp, sonra art arda başka kararlar alıp, elektron mikroskobunu bulan, sonra kendi hücre yapısını bu mikroskop altında izleyen profesörleri oluşturamazlar. **Madde, ancak Allah'ın üstün yaratmasıyla hayat bulur.** Bunun aksini iddia eden evrim teorisi ise, akla tamamen aykırı bir safsatadır. Evrimcilerin ortaya attığı iddialar üzerinde biraz bile düşünmek, üstteki örnekte olduğu gibi, bu gerçeği açıkça gösterir.

Göz ve Kulaktaki Teknoloji

Evrim teorisinin kesinlikle açıklama getiremeyeceği bir diğer konu ise göz ve kulaktaki üstün algılama kalitesidir.

Gözle ilgili konuya geçmeden önce "Nasıl görürüz?" sorusuna kısaca cevap verelim. Bir cisimden gelen ışınlar, gözde retinaya ters olarak düşer. Bu ışınlar, buradaki hücreler tarafından elektrik sinyallerine dönüştürülür ve beynin arka kısmındaki görme merkezi denilen küçücük bir noktaya ulaşır. Bu elektrik sinyalleri bir dizi işlemden sonra beyindeki bu merkezde görüntü olarak algılanır. Bu bilgiden sonra şimdi düşünelim:

Beyin ışığa kapalıdır. Yani beynin içi kapkaranlıktır, ışık beynin bulunduğu yere kadar giremez. Görüntü merkezi denilen yer kapkaranlık, ışığın asla ulaşmadığı, belki de hiç karşılaşmadığınız kadar karanlık bir yerdir. Ancak siz bu zifiri karanlıkta ışıklı, pırıl pırıl bir dünyayı seyretmektesiniz.

Üstelik bu o kadar net ve kaliteli bir görüntüdür ki 21. yüzyıl teknolojisi bile her türlü imkana rağmen bu netliği sağlayamamıştır. Örneğin şu anda okuduğunuz kitaba, kitabı tutan ellerinize bakın, sonra başınızı kaldırın ve çevrenize bakın. Şu anda gördüğünüz netlik ve kalitedeki bu görüntüyü başka bir yerde gördünüz mü? Bu kadar net bir görüntüyü size dünyanın bir numaralı televizyon şirketinin ürettiği en gelişmiş televizyon ekranı dahi veremez. 100 yıldır binlerce mühendis bu netliğe ulaşmaya çalışmaktadır. Bunun için fabrikalar, dev tesisler kurulmakta, araştırmalar yapılmakta, planlar ve tasarımlar geliştirilmektedir. Yine bir TV ekranına bakın, bir de şu anda elinizde tuttuğunuz bu kitaba. Arada büyük bir netlik ve kalite farkı olduğunu göreceksiniz. Üstelik, TV ekranı size iki boyutlu bir görüntü gösterir, oysa siz üç boyutlu, derinlikli bir perspektifi izlemektesiniz.

Uzun yıllardır on binlerce mühendis üç boyutlu TV yapmaya, gözün görme kalitesine ulaşmaya çalışmaktadırlar. Evet, üç boyutlu bir televizyon sistemi yapabildiler ama onu da gözlük takmadan üç boyutlu görmek mümkün değil, kaldı ki bu suni bir üç boyuttur. Arka taraf daha bulanık, ön taraf ise kağıttan dekor gibi durur. Hiçbir zaman gözün gördüğü kadar net ve kaliteli bir görüntü oluşmaz. Kamerada da, televizyonda da mutlaka görüntü kaybı meydana gelir.

İşte evrimciler, bu kaliteli ve net görüntüyü oluşturan mekanizmanın tesadüfen oluştuğunu iddia etmektedirler. Şimdi biri size, odanızda duran televizyon tesadüfler sonucunda oluştu, atomlar biraraya geldi ve bu görüntü oluşturan aleti meydana getirdi dese ne düşünürsünüz? Binlerce kişinin biraraya gelip yapamadığını şuursuz atomlar nasıl yapsın?

Gözün gördüğünden daha ilkel olan bir görüntüyü oluşturan alet tesadüfen oluşamıyorsa, gözün ve gözün gördüğü görüntünün de tesadüfen oluşamayacağı çok açıktır. Aynı durum kulak için de geçerlidir. Dış kulak, çevredeki sesleri kulak kepçesi vasıtasıyla toplayıp orta kulağa iletir; orta kulak aldığı ses titreşimlerini güçlendirerek iç kulağa aktarır; iç kulak da bu titreşimleri elektrik sinyallerine dönüştürerek beyne

gönderir. Aynen görmede olduğu gibi duyma işlemi de beyindeki duyma merkezinde gerçekleşir.

Gözdeki durum kulak için de geçerlidir, yani beyin, ışık gibi sese de kapalıdır, ses geçirmez. Dolayısıyla dışarısı ne kadar gürültülü de olsa beynin içi tamamen sessizdir. Buna rağmen en net sesler beyinde algılanır. Ses geçirmeyen beyninizde bir orkestranın senfonilerini dinlersiniz, kalabalık bir ortamın tüm gürültüsünü duyarsınız. Ama o anda hassas bir cihazla beyninizin içindeki ses düzeyi ölçülse, burada keskin bir sessizliğin hakim olduğu görülecektir. Net bir görüntü elde edebilmek ümidiyle teknoloji nasıl kullanılıyorsa, ses için de aynı çabalar onlarca yıldır sürdürülmektedir. Ses kayıt cihazları, müzik setleri, birçok elektronik alet, sesi algılayan müzik sistemleri bu çalışmalardan bazılarıdır. Ancak, tüm teknolojiye, bu teknolojide çalışan binlerce mühendise ve uzmana rağmen kulağın oluşturduğu netlik ve kalitede bir sese ulaşılamamıştır.

En büyük müzik sistemi şirketinin ürettiği en kaliteli müzik setini düşünün. Sesi kaydettiğinde mutlaka sesin bir kısmı kaybolur veya az da olsa mutlaka parazit oluşur veya müzik setini açtığınızda daha müzik başlamadan bir cızırtı mutlaka duyarsınız. Ancak insan vücudundaki teknolojinin ürünü olan sesler son derece net ve kusursuzdur. Bir insan kulağı, hiçbir zaman müzik setinde olduğu gibi cızırtılı veya parazitli algılamaz; ses ne ise tam ve net bir biçimde onu algılar. Bu durum, insan yaratıldığı günden bu yana böyledir. Şimdiye kadar insanoğlunun yaptığı hiçbir görüntü ve ses cihazı, göz ve kulak kadar hassas ve başarılı birer algılayıcı olamamıştır. Ancak görme ve işitme olayında, tüm bunların ötesinde, çok büyük bir gerçek daha vardır.

Beynin İçinde Gören ve Duyan Şuur Kime Aittir?

Beynin içinde, ışıl ışıl renkli bir dünyayı seyreden, senfonileri, kuşların cıvıltılarını dinleyen, gülü koklayan kimdir?

İnsanın gözlerinden, kulaklarından, burnundan gelen uyarılar, elektrik sinyali olarak beyne gider. Biyoloji, fizyoloji veya biyokimya kitaplarında bu görüntünün beyinde nasıl oluştuğuna dair birçok detay okursunuz. Ancak, bu konu hakkındaki en önemli gerçeğe hiçbir yerde rastlayamazsınız: Beyinde, bu elektrik sinyallerini görüntü, ses, koku ve his olarak algılayan kimdir? Beynin içinde göze, kulağa, burna ihtiyaç duymadan tüm bunları algılayan bir şuur bulunmaktadır. Bu şuur kime aittir?

Elbette bu şuur beyni oluşturan sinirler, yağ tabakası ve sinir hücrelerine ait değildir. İşte bu yüzden, herşeyin maddeden ibaret olduğunu zanneden Darwinist-materyalistler bu sorulara hiçbir cevap verememektedirler. Çünkü bu şuur, Allah'ın yaratmış olduğu ruhtur. Ruh, görüntüyü seyretmek için göze, sesi duymak için kulağa ihtiyaç duymaz. Bunların da ötesinde düşünmek için beyne ihtiyaç duymaz.

Bu açık ve ilmi gerçeği okuyan her insanın, beynin içindeki birkaç santimetreküplük, kapkaranlık mekana tüm kainatı üç boyutlu, renkli, gölgeli ve ışıklı olarak sığdıran yüce Allah'ı düşünüp, O'ndan korkup, O'na sığınması gerekir.

Materyalist Bir İnanç

Buraya kadar incelediklerimiz, evrim teorisinin bilimsel bulgularla açıkça çelişen bir iddia olduğunu göstermektedir. Teorinin hayatın kökeni hakkındaki iddiası bilime aykırıdır, öne sürdüğü evrim mekanizmalarının hiçbir evrimleştirici etkisi yoktur ve fosiller teorinin gerektirdiği ara formların yaşamadıklarını göstermektedir. Bu durumda, elbette, evrim teorisinin bilime aykırı bir düşünce olarak bir kenara atılması gerekir. Nitekim tarih boyunca dünya merkezli evren modeli gibi pek çok düşünce, bilimin gündeminden çıkarılmıştır. Ama evrim teorisi ısrarla bilimin gündeminde tutulmaktadır. Hatta bazı insanlar teorinin eleştirilmesini "bilime saldırı" olarak göstermeye bile çalışmaktadırlar. Peki neden?..

Bu durumun nedeni, evrim teorisinin bazı çevreler için, kendisinden asla vazgeçilemeyecek dogmatik bir inanış oluşudur. Bu çevreler, materyalist felsefeye körü körüne bağlıdırlar ve Darwinizm'i de doğaya getirilebilecek yegane materyalist açıklama olduğu için benimsemektedirler. Bazen bunu açıkça itiraf da ederler. Harvard Üniversitesi'nden ünlü bir genetikçi ve aynı zamanda önde gelen bir evrimci olan Richard Lewontin, "önce materyalist, sonra bilim adamı" olduğunu şöyle itiraf etmektedir:

Bizim materyalizme bir inancımız var, 'a priori' (önceden kabul edilmiş, doğru varsayılmış) bir inanç bu. Bizi dünyaya materyalist bir açıklama getirmeye zorlayan şey, bilimin yöntemleri ve kuralları değil. Aksine, materyalizme olan 'a priori' bağlılığımız nedeniyle, dünyaya materyalist bir açıklama getiren araştırma yöntemlerini ve kavramları kurguluyoruz. Materyalizm mutlak doğru olduğuna göre de, İlahi bir açıklamanın sahneye girmesine izin veremeyiz.102

Bu sözler, Darwinizm'in, materyalist felsefeye bağlılık uğruna yaşatılan bir dogma olduğunun açık ifadeleridir. Bu dogma, maddeden başka hiçbir varlık olmadığını varsayar. Bu nedenle de cansız, bilinçsiz maddenin, hayatı yarattığına inanır. Milyonlarca farklı canlı türünün; örneğin kuşların, balıkların, zürafaların, kaplanların, böceklerin, ağaçların, çiçeklerin, balinaların ve insanların maddenin kendi içindeki etkileşimlerle, yani yağan yağmurla, çakan şimşekle, cansız maddenin içinden oluştuğunu kabul eder. Gerçekte ise bu, hem akla hem bilime aykırı bir kabuldür. Ama Darwinistler kendi deyimleriyle "İlahi bir açıklamanın sahneye girmemesi" için, bu kabulü savunmaya devam etmektedirler.

Canlıların kökenine materyalist bir ön yargı ile bakmayan insanlar ise, şu açık gerçeği göreceklerdir: Tüm canlılar, üstün bir güç, bilgi ve akla sahip olan bir

Yaratıcının eseridirler. Yaratıcı, tüm evreni yoktan var eden, en kusursuz biçimde düzenleyen ve tüm canlıları yaratıp şekillendiren Allah'tır.

Evrim Teorisi Dünya Tarihinin En Etkili Büyüsüdür

Burada şunu da belirtmek gerekir ki, ön yargısız, hiçbir ideolojinin etkisi altında kalmadan, sadece aklını ve mantığını kullanan her insan, bilim ve medeniyetten uzak toplumların hurafelerini andıran evrim teorisinin inanılması imkansız bir iddia olduğunu kolaylıkla anlayacaktır.

Yukarıda da belirtildiği gibi, evrim teorisine inananlar, büyük bir varilin içine birçok atomu, molekülü, cansız maddeyi dolduran ve bunların karışımından zaman içinde düşünen, akleden, buluşlar yapan profesörlerin, üniversite öğrencilerinin, Einstein, Hubble gibi bilim adamlarının, Frank Sinatra, Charlton Heston gibi sanatçıların, bunun yanı sıra ceylanların, limon ağaçlarının, karanfillerin çıkacağına inanmaktadırlar. Üstelik, bu saçma iddiaya inananlar bilim adamları, profesörler, kültürlü, eğitimli insanlardır. Bu nedenle evrim teorisi için "dünya tarihinin en büyük ve en etkili büyüsü" ifadesini kullanmak yerinde olacaktır. Çünkü, dünya tarihinde insanların bu derece aklını başından alan, akıl ve mantıkla düşünmelerine imkan tanımayan, gözlerinin önüne sanki bir perde çekip çok açık olan gerçekleri görmelerine engel olan bir başka inanç veya iddia daha yoktur. Bu, Afrikalı bazı kabilelerin totemlere, Sebe halkının Güneş'e tapmasından, Hz. İbrahim'in kavminin elleri ile yaptıkları putlara, Hz. Musa'nın kavminin altından yaptıkları buzağıya tapmalarından çok daha vahim ve akıl almaz bir körlüktür. Gerçekte bu durum, Allah'ın Kuran'da işaret ettiği bir akılsızlıktır. Allah, bazı insanların anlayışlarının kapanacağını ve gerçekleri görmekten aciz duruma düşeceklerini birçok ayetinde bildirmektedir. Bu ayetlerden bazıları şöyledir:

Şüphesiz, inkar edenleri uyarsan da, uyarmasan da, onlar için fark etmez; inanmazlar. Allah, onların kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir; gözlerinin üzerinde perdeler vardır. Ve büyük azab onlaradır. (Bakara Suresi, 6-7)

…Kalpleri vardır bununla kavrayıp-anlamazlar, gözleri vardır bununla görmezler, kulakları vardır bununla işitmezler. Bunlar hayvanlar gibidir, hatta daha aşağılıktırlar. İşte bunlar gafil olanlardır. (Araf Suresi, 179)

Allah, Hicr Suresi'nde de, bu insanların mucizeler görseler bile inanmayacak kadar büyülendiklerini şöyle bildirmektedir:

Onların üzerlerine gökyüzünden bir kapı açsak, ordan yukarı yükselseler de, mutlaka: "Gözlerimiz döndürüldü, belki biz büyülenmiş bir topluluğuz" diyeceklerdir. (Hicr Suresi, 14-15)

Bu kadar geniş bir kitlenin üzerinde bu büyünün etkili olması, insanların gerçeklerden bu kadar uzak tutulmaları ve 150 yıldır bu büyünün bozulmaması ise, kelimelerle anlatılamayacak kadar hayret verici bir durumdur. Çünkü, bir veya birkaç insanın imkansız senaryolara, saçmalık ve mantıksızlıklarla dolu iddialara inanmaları anlaşılabilir. Ancak dünyanın dört bir yanındaki insanların, şuursuz ve cansız atomların ani bir kararla biraraya gelip; olağanüstü bir organizasyon, disiplin, akıl ve şuur gösterip kusursuz bir sistemle işleyen evreni, canlılık için uygun olan her türlü özelliğe sahip olan Dünya gezegenini ve sayısız kompleks sistemle donatılmış canlıları meydana getirdiğine inanmasının, "büyü"den başka bir açıklaması yoktur.

Nitekim, Allah Kuran'da, inkarcı felsefenin savunucusu olan bazı kimselerin, yaptıkları büyülerle insanları etkilediklerini Hz. Musa ve Firavun arasında geçen bir olayla bizlere bildirmektedir. Hz. Musa, Firavun'a hak dini anlattığında, Firavun Hz. Musa'ya, kendi "bilgin büyücüleri" ile insanların toplandığı bir yerde karşılaşmasını söyler. Hz. Musa, büyücülerle karşılaştığında, büyücülere önce onların marifetlerini sergilemelerini emreder. Bu olayın anlatıldığı ayet şöyledir:

(Musa:) "Siz atın" dedi. (Asalarını) atıverince, insanların gözlerini büyüleyiverdiler, onları dehşete düşürdüler ve (ortaya) büyük bir sihir getirmiş oldular. (Araf Suresi, 116)

Görüldüğü gibi Firavun'un büyücüleri yaptıkları "aldatmacalar"la -Hz. Musa ve ona inananlar dışında- insanların hepsini büyüleyebilmişlerdir. Ancak, onların attıklarına karşılık Hz. Musa'nın ortaya koyduğu delil, onların bu büyüsünü, ayetteki ifadeyle "uydurduklarını yutmuş" yani etkisiz kılmıştır:

Biz de Musa'ya: "Asanı fırlatıver" diye vahyettik. (O da fırlatıverince) bir de baktılar ki, o bütün uydurduklarını derleyip-toparlayıp yutuyor. Böylece hak yerini buldu, onların bütün yapmakta oldukları geçersiz kaldı. Orada yenilmiş oldular ve küçük düşmüşler olarak tersyüz çevrildiler. (Araf Suresi, 117-119)

Ayetlerde de bildirildiği gibi, daha önce insanları büyüleyerek etkileyen bu kişilerin yaptıklarının bir sahtekarlık olduğunun anlaşılması ile, söz konusu insanlar küçük düşmüşlerdir. Günümüzde de bir büyünün etkisiyle, bilimsellik kılıfı altında son derece saçma iddialara inanan ve bunları savunmaya hayatlarını adayanlar, eğer bu iddialardan vazgeçmezlerse gerçekler tam anlamıyla açığa çıktığında ve "büyü bozulduğunda" küçük duruma düşeceklerdir. Nitekim, yaklaşık 60 yaşına kadar evrimi

savunan ve ateist bir felsefeci olan, ancak daha sonra gerçekleri gören Malcolm Muggeridge evrim teorisinin yakın gelecekte düşeceği durumu şöyle açıklamaktadır:

Ben kendim, evrim teorisinin, özellikle uygulandığı alanlarda, geleceğin tarih kitaplarındaki en büyük espri malzemelerinden biri olacağına ikna oldum. Gelecek kuşak, bu kadar çürük ve belirsiz bir hipotezin inanılmaz bir saflıkla kabul edilmesini hayretle karşılayacaktır.103

Bu gelecek, uzakta değildir aksine çok yakın bir gelecekte insanlar "tesadüfler"in ilah olamayacaklarını anlayacaklar ve evrim teorisi dünya tarihinin en büyük aldatmacası ve en şiddetli büyüsü olarak tanımlanacaktır. Bu şiddetli büyü, büyük bir hızla dünyanın dört bir yanında insanların üzerinden kalkmaya başlamıştır. Evrim aldatmacasının sırrını öğrenen birçok insan, bu aldatmacaya nasıl kandığını hayret ve şaşkınlıkla düşünmektedir.

Dediler ki: "Sen Yücesin, bize öğrettiğinden başka bizim hiçbir bilgimiz yok.
Gerçekten Sen, herşeyi bilen, hüküm ve hikmet sahibi olansın."
(Bakara Suresi, 32)

NOTLAR

1 *Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri*, cilt 2, s. 214.
2 *Atatürk'ün Onuncu Yıl Nutku*'ndan.
3 Prof. Dr. Erol Güngör, *Tarihte Türkler*, Ötüken Neşriyat, İstanbul, 1996, s. 69.
4 Herodotos'un doğu kavimleri arasında adı geçen Targitab'lar; İskit topraklarında doğdukları söylenen Tyrkae'ler; Tevrat'ta adı geçen Togarma'lar; Eski Hint kaynaklarında tesadüf edilen Turukha'lar veya Thrak'lar; Eski Ön Asya çivili metinlerinde görülen Turukku'lar; Çin Kaynaklarında MÖ I. yüzyılda rol oynadıkları belirtilen Tik veya Di'ler bizzat "Türk" adını taşıyan Türk kavimleri olarak gösterilmektedir.
5 Erol Güngör, *Tarihte Türkler*, s. 12.
6 Osman Turan, *Türk Cihan Hakimiyeti Mefkûresi Tarihi*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul, 1993, s. 22.
7 Detaylı bilgi için bkz: Prof. Dr. Bahaeddin Ögel, *Türk Mitolojisi*, Cilt.1, s. 61-63; *Büyük Türk Klasikleri Ansiklopedisi*, Cilt.I, s. 53-54; Kemal Zeki Gençosman, *Türk Destanları*, s. 14-16.
8 Orhun Abideleri (Yazıtları):Türk dili, tarihi, edebiyatı, sanatı ve töresi hakkında önemli bilgiler veren Orhun Abideleri, bengü taşları, Moğolistan'ın kuzeyinde, Orhun Irmağı kıyısındaki altı yazılı taştır. Türk ve Türkçe adı, ilk kez Doğu Göktürkler dönemine ait bu abidelerde geçmektedir. 1893 yılında Danimarkalı Vilhelm Thomsen, 38 harften oluşan bu alfabeyi çözerek, abideleri okumayı başarmıştır. Abidelerden üçü çok önemlidir. İki taştan oluşan Tonyukuk Abidesi 716'da, Kül Tigin Abidesi 732'de ve Bilge Kağan Abidesi 735 yılında dikilmiştir. Kül Tigin Abidesi, Bilge Kağan'ın ağzından yazılmıştır.
9 Hakkı Dursun Yıldız, *Hazarlar'da İnsani Değerler ve Hukuk, Türkler'de İnsani Değerler ve İnsan Hakları*, I. Kitap, Türk Kültürüne Hizmet Vakfı Yayınları, İstanbul, 1992, s. 158.
10 Prof. Dr. Osman Turan, *Türk Cihan Hakimiyeti Mefkuresi Tarihi*, 12. Baskı, s. 152
11 Erol Güngör, *Tarihte Türkler*, s. 64.
12 *Türkler ve Din; Türkler İslamiyet'i Kabul Etmelerinin Öncesinde İslam Dünyası'nda Nasıl Tanınıyorlardı?,* TRT Avrasya Kanalı, 12 Mart 2000, Konuşmacılar: Prof. İsenbike Togan ve Prof. Ahmet Yaşar Ocak, Sunan: Prof. Erol Mutlu.
13 http://www.turkiyeden.metu.edu.tr
14 İsmail Hami Danişmend, *Eski Türk Seciyye ve Ahlakı*, İstanbul Kitabevi Yay., İstanbul, 1982, s. 8.
15 Erol Güngör, *Tarihte Türkler,* s. 67.
16 Erol Güngör, *Tarihte Türkler,* s. 66.

17 R. Şeşen, *İbn-i Fadlan Seyahatnamesi,* Bedir Yayınevi, İstanbul, 1975.

18 Yılmaz Öztuna, *Türk Tarihinden Yapraklar*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul, 1969, s. 47-48.

19 *Türkler'de Din; Tarihte Devlet ve Din İlişkileri*, TRT Avrasya Kanalı, 27 Şubat 2000, Konuşmacılar: Prof. İsenbike Togan ve Prof. Ahmet Yaşar Ocak, Sunan: Prof. Erol Mutlu.

20 Erol Güngör, *Tarihte Türkler*, s. 69.

21 Mevlana Muhammed, *İslam'ın Yayılış Tarihi*, cilt 2, İstanbul, 1972, s. 985

22 El Mevdudi, *Selçuklular Tarihi*, s. 257.

23 Osman Turan, *Tarih Akışı İçinde Din ve Medeniyet,* 1980, s. 129.

24 Osman Turan, *Selçuklular Tarihi ve Türk-İslam Medeniyeti*, Turan Neşriyat Yurdu, İstanbul, 1969, s. 250.

25 Mustafa Akdağ, *Türkiye'nin İktisadi ve İçtimai Tarihi*, cilt 1, Cem Yay., İstanbul, 1974, s.14.

26 Erol Güngör, Tarihte Türkler, s. 192.

27 Dimitri Kandemir, *Osmanlı İmparatorluğu'nun Yükseliş ve Çöküş Tarihi*, cilt 1, Kültür Bakanlığı Yay., İstanbul, 1979, s. 26-27.

28 W. Raphael Lewis, *Osmanlı Türkiyesi'nde Gündelik Hayat*, Çev: M. Poroy, Doğan Kardeş Yay., İstanbul, 1963, s. 11.

29 Galip Söylemezoğlu, *Siyasi Dağarcığım*, İstanbul, 1957, s. 65.

30 Süleyman Kocabaş, *Tarihte Adil Türk İdaresi*, Vatan Yayınları, 1995, s. 51.

31 "Mora", *İslam Ansiklopedisi*, cilt 8, s. 423.

32 Tayyip Gökbilgin, *Osmanlı Müesseseleri, Teşkilatı ve Medeniyeti Tarihine Genel Bakış*, İ.Ü.E.F. Yay., İstanbul, 1977, s. 104.

33 T.W. Arnold, *İntişar-ı İslam Tarihi*, Çev: H. Gündüzer, Akçağ Yay., Ankara, 1971, s. 283-284.

34 Yılmaz Öztuna, *Türk Tarihinden Yapraklar*, s. 206.

35 Zekeriya Kitapçı, *Osmanlı Türkleri, Afrika ve Emperyalizm*, Türk Dünyası Tarih dergisi, Şubat 1990, s. 14.

36 Süleyman Kocabaş, *Tarihte Adil Türk İdaresi*, s. 134.

37 Avram Galanti, *Türkler ve Yahudiler,* Tan Mat., İstanbul, 1947, s. 32.

38 Avram Galanti, *Türkler ve Yahudiler*, s. 23.

39 Süleyman Kocabaş, *Tarihte Adil Türk İdaresi,* s. 102.

40 Ahmed Akgündüz, Said Öztürk, *Bilinmeyen Osmanlı*, Osmanlı Araştırmaları Vakfı, İstanbul, 1999, s. 38.

41 Mehmet Neşri, *Neşri Tarihi*, Haz: M.A. Köymen, cilt 1, Ankara, 1983, s. 73.

42 Lamartine, *Aşiretten Devlete* (Türkiye Tarihi), Çev: R.M. Uzmen, cilt I, *Tercüman 1001 Temel Eser*, İstanbul, 1979, s. 68-69.

43 Mehmet Özel; *Vatan, Millet ve Bayrak Sevgisi*; s. 418.

44 http://www.mfa.gov.tr/turkce/grupk/ka/unxxii.htm.

45 Mehmet Özel; *Vatan, Millet ve Bayrak Sevgisi*; s. 423.
46 E. Esenkova, *Türk Düşüncesi*, Şubat 1955, s. 196.
47 Onur Bilge Kula, *Alman Kültüründe Türk İmgesi*, Gündoğan Yay., Ankara, 1993, s. 164.
48 Aubry de la Motraye, *Voyages en Europe, Asie et Afrique,* cilt 1, 1727, s. 258-259.
49 M. d'Ohsson, *Tableau General de I'Empire Ottoman*, cilt 4, Paris, 1791, s. 309.
50 A. Ubicini, *La Turquie Actuelle*, Paris, 1855, s. 329-330.
51 ames Porter, *Observations sur la religion, les loix, le gouvernement et les moeurs des Turcs,* cilt 2, Londra, 1769, s. 51.
52 Jean Antoine Guer, *Moeurs et Usages des Turcs*, cilt 2, Paris, 1747, s. 188.
53 Comte de Bonneval, *Anecdotes Veniti ennes et Turques ou nouveaux memoires du Comte de Bonneval*, cilt 1, Francfort, 1740, s. 215.
54 Samiha Ayverdi, *Küplüce'deki Köşk*, Hülbe Yay., İstanbul, 1989, s. 189.
55 T. Thornton, *Etat Actuel de la Turquie*, cilt 2, Paris, 1812, s. 323.
56 Du Loir, *Les voyages du Sieur du Loir*, Paris, 1654, s. 193.
57 Comte de Bonneval, *Anecdotes Venitiennes et Turques ou Nouveaux Memoires du Comte de Bonneval,* s. 24.
58 M. d'Ohsson, *Tableau General de I'Empire Ottoman*, cilt 4, s. 467.
59 A. Brayer, *Neuf Annees a Constantinople*, cilt 1, Paris, 1836, s. 198-199.
60 A. Brayer, *Neuf Années à Constantinople,* cilt 1, s. 293.
61 A.L. Castellan, *Lettres sur la Grece, I'Hellespont et Constantinople*, cilt 2, 1811, s. 91.
62 Edmondo de Amicis, *Constantinople*, Paris, 1883, s. 415, 420.
63 Comte de Bonneval, *Anecdotes venitiennes et Turques ou nouveaux memoires du Comte de Bonneval*, s. 213.
64 L.H. Delamarre, *Voyage en Krimée, suivi de la Relation de I'Ambassade envoyée de Petersbourg à Constantinople*, 1802, s. 208.
65 A. Ubicini, *La Turquie Actuelle*, Paris, 1855, s. 354.
66 M. Thevenot, *Relation d'un Voyage Fait au Levant,* Paris, 1665, s. 95-97.
67 Motraye, *Voyages en Europe, Asie et Afrique*, cilt 1, 1727, s. 263.
68 M. d'Ohsson, *Tableau General de I'Empire Ottoman*, cilt 4, s. 381.
69 T. Thornton, *Etat Actuel de la Turquie*, cilt 2, Paris, 1812, s. 226, 311.
70 M. d'Ohsson, *Tableau General de I'Empire Ottoman*, s. 356.
71 A. Ubicini, *La Turquie Actuelle*, Paris, 1855, s. 283.
72 Charles Mac Farlane, *Constantinople et la Turquie*, cilt 2, Paris, 1829, s. 81.
73 Du Loir, *Les voyages du Sieur du Loir*, Paris, 1654, s. 189.
74 A. Brayer, *Neuf Années à Constantinople*, cilt 1, s. 224-226.
75 Guer, *Moeurs et usages des Turcs*, cilt 1, Paris, 1747, s. 221.
76 Lady Craven, *Voyage de Milady Craven à Constantinople*, Paris, 1789, s. 171.

77 Lamartine, *Voyage en Orient*, cilt 2, Paris, 1896-1897, s. 259.
78 Lamartine, *Voyage en Orient*, cilt 2, s. 235-236.
79 M. Thevenot, *Relation d'un voyage fait au Levant,* s. 58, 70.
80 T. Thornton, *Etat Actuel de la Turquie*, cilt 2, s. 343.
81 A. Brayer, *Neuf annees a Constantinople,* cilt 1, s. 334.
82 Hüseyin Algül, *İslam Tarihi*, cilt 4, Gonca Yay., İstanbul, 1988, s. 158.
83 *Hayat Tarih Mecmuası*, Ocak 1969, sayı 12.
84 Sidney Fox, Klaus Dose, *Molecular Evolution and The Origin of Life, New York: Marcel Dekker, 1977, s. 2*
85 *Alexander I. Oparin, Origin of Life, (1936) New York, Dover Publications, 1953, s.196*
86 "New Evidence on Evolution of Early Atmosphere and Life", *Bulletin of the American Meteorological Society*, c. 63, Kasım 1982, s. 1328-1330
87 Stanley Miller, *Molecular Evolution of Life: Current Status of the Prebiotic Synthesis of Small Molecules*, 1986, s. 7
88 *Jeffrey Bada, Earth, Şubat 1998, s. 40*
89 *Leslie E. Orgel, The Origin of Life on Earth, Scientific American, c. 271, Ekim 1994, s. 78*
90 Charles Darwin, *The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition,* Harvard University Press, 1964, s. 189
91 Charles Darwin, *The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition,* Harvard University Press, 1964, s. 184
92 *B. G. Ranganathan, Origins?, Pennsylvania: The Banner Of Truth Trust, 1988*
93 *Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 179*
94 *Derek A. Ager, "The Nature of the Fossil Record", Proceedings of the British Geological Association, c. 87, 1976, s. 133*
95 *Douglas J. Futuyma, Science on Trial, New York: Pantheon Books, 1983. s. 197*
96 Solly Zuckerman, *Beyond The Ivory Tower*, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 75-94; Charles E. Oxnard, "The Place of Australopithecines in Human Evolution: Grounds for Doubt", *Nature,* c. 258, sf. 389
97 J. Rennie, "Darwin's Current Bulldog: Ernst Mayr", *Scientific American,* Aralık 1992
98 Alan Walker, *Science*, c. 207, 1980, sf. 1103; A. J. Kelso, *Physical Antropology*, 1. baskı, New York: J. B. Lipincott Co., 1970, sf. 221; M. D. Leakey, *Olduvai Gorge*, c. 3, Cambridge: Cambridge University Press, 1971, s. 272
99 *Time,* Kasım 1996
100 S. J. Gould, *Natural History, c. 85, 1976, s. 30*
101 Solly Zuckerman, *Beyond The Ivory Tower, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 19*

102 Richard Lewontin, *"The Demon-Haunted World",* The New York Review of Books, 9 Ocak 1997, s. 28

103 Malcolm Muggeridge, *The End of Christendom,* Grand Rapids: Eerdmans, 1980, s.43

TÜRK MİLLETİ, dünya tarihine damgasını vurmuş büyük bir millettir. Bu, şüphe götürmez bir gerçektir. Milletimiz, tarihte unutulmaz zaferler kazanmış; üç kıtada muhteşem devletler kurmuş; asırlar boyunca uçsuz bucaksız topraklarda dinleri, dilleri, ırkları farklı milletleri adalet ve hoşgörüyle yönetmiş; ayak bastığı yerlere medeniyet götürmüş; dünya milletlerine örnek olmuştur.

Elbette tüm bu başarılar, Türk'ün üstün ahlak ve seciyesinden kaynaklanmaktadır. Elinizdeki kitap, Türk'ün yüksek karakterini tanıtmak amacıyla kaleme alınmıştır. Çünkü Türkler'in daha büyük başarılara imza atabilmeleri, Türk medeniyetini, kültürünü, tarihini ve seciyesini yakından tanıyıp yaşatmalarına bağlıdır.

Kitap boyunca, Türk tarihinin ışığında, Türk'ün ahlakı, adaleti, hoşgörüsü, dürüstlüğü, tevazusu, nezaketi, iyilikseverliği, vakarı, cömertliği, tabiat sevgisi, kısacası Türk'ün yüksek seciyesi gözler önüne serilmektedir.

Harun Yahya müstear ismini kullanan Adnan Oktar, 1956 yılında Ankara'da doğdu. 1980'li yıllardan bu yana, imani, bilimsel ve siyasi konularda pek çok eser hazırladı. Bunların yanı sıra, yazarın evrimcilerin sahtekarlıklarını, iddialarının geçersizliğini ve Darwinizm'in kanlı ideolojilerle olan karanlık bağlantılarını ortaya koyan çok önemli eserleri bulunmaktadır.

Yazarın tüm çalışmalarındaki ortak hedef, Kuran'ın tebliğini dünyaya ulaştırmak, böylelikle insanları Allah'ın varlığı, birliği ve ahiret gibi temel imani konular üzerinde düşünmeye sevk etmek ve inkarcı sistemlerin çürük temellerini ve sapkın uygulamalarını gözler önüne sermektir. Nitekim yazarın, bugüne kadar 57 ayrı dile çevrilen yaklaşık 250 eseri, dünya çapında geniş bir okuyucu kitlesi tarafından takip edilmektedir.

Harun Yahya Külliyatı, -Allah'ın izniyle- 21. yüzyılda dünya insanlarını Kuran'da tarif edilen huzur ve barışa, doğruluk ve adalete, güzellik ve mutluluğa taşımaya bir vesile olacaktır.